

כ"ב באלול, תשמ"ו 26.9.1986

ראיון השער:

אריק איינשטיין, מרגיש כמו סבא

יד מגן ימני

לל. הכושי עשה
ת שלו

עמי שמר,
ש צוואות שמחות

מי פאר, שטח פרטי

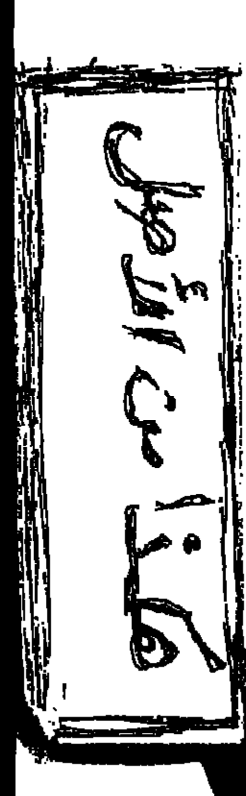

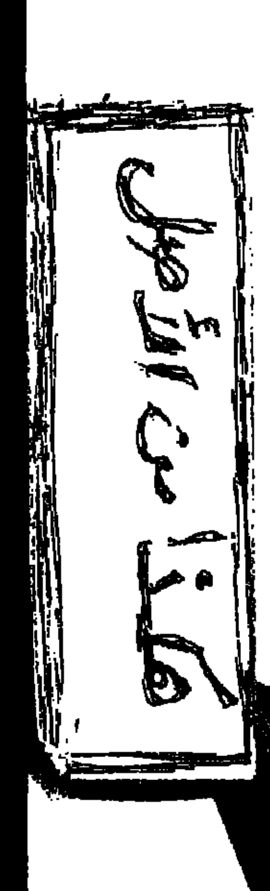
שוקולד ישראלי מעולה באיכות ובטעם שויצרי

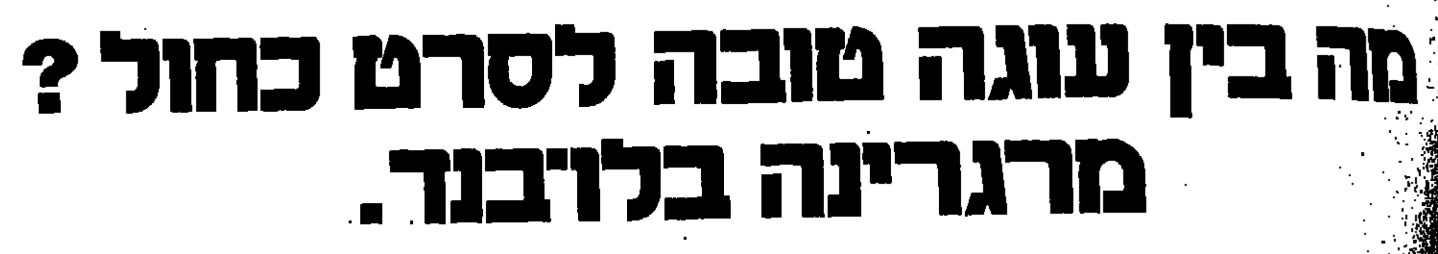
לקחנו הרים גבוהים וירוקים, אוויר משכר של האלפים,
חלב טרי מהכפר וטעם של שוקולד שויצרי אמיתי. ארזנו הכל
באריזות של שוקולד, והנה לפניך „שויצריה הקטנה":
6 שוקולדים חדשים וטעימים, באיכות של שוקולד שויצרי,
המיוצרים לפי הסכם ידע עם חברות שויצריות ידועות.
לבחירתך „שויצריה הקטנה" בטעמי חלב, מריר, שקדים,
אגוזים, קרוקנט וקרנץ'.

גם השוויצרים היו משויצים בו.

חדש

בלו בנד עם הסרט הכחול-מרגרינה לאפיה ולבישול, בלי מלח.
אפיקל-מרגרינה לאפיה ולבצק עלים.
מרגרינה בטעם חמאה-פרווה

תלמה
טעם תלמה תמיד תלמה

טורבו·גל
המיקרוגל הראשון בעולם
המבשל, אופה ומשחים
בו זמנית!!!

חינם!
ייעוץ אישי והדרכה
בכל עת במרכזי ההדרכה
של BROTHER
ספר מתכונים מהודר
הכולל תרגום
עברי

טורבו·גל BROTHER – זו המהפכה האמיתית במטבח...
המיקרוגל המתקדם והמשוכלל ביותר בעולם!

טורבו־גל – שלושה תנורים באחד:
1. תנור משולב מיקרוגל + טורבו.
2. תנור מיקרוגל.
3. תנור טורבו.

טורבו־גל – עד 80% חסכון בזמן הפשרה, בישול ואפיה.
טורבו־גל – מהקפאה ישירות לבישול או אפיה.
טורבו־גל – הראשון מסוגו המאפשר שימוש בכלי מתכת.
טורבו־גל – שומר על טעמו, איכותו, ערכו התזונתי ופריכותו של המזון.
טורבו־גל – לאפיה ובישול של כל סוגי המאכלים.
טורבו־גל – בעל משטח מסתובב לבישול, השחמה ואפיה אחידים.
טורבו־גל – בעל רשת הגבהה לבישול בשתי קומות.
טורבו־גל – קל ונוח להפעלה – הכל בלחיצת כפתור.
טורבו־גל – תא מנירוסטה – קל ונוח לניקוי.

שרות מעולה ע"י צוות מקצועי

brother
עלה על הגל-עם brother טורבו·גל

395 ש"ח בתשלום ראשון
ללא ריבית 6×367 כולל מע"מ

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ, אפעל בקרית אריה, פ"ת, 03-9225921.
תל־אביב: אלנבי 98, טל' 03-612994. **ירושלים:** המלך ג'ורג' 6, טל' 02-249773. **חיפה:** הבנקים 16, טל' 04-538629. **באר־שבע:** פסג' אוניקו, רח' ההסתדרות 057-36633.
להשיג גם בכל חנויות החשמל המובחרות

אילן סלומון משלם 10 ש"ח ליום והעסק שלו פורח!

את חברת הגינון שלו מנהל אילן סלומון מן הקטנוע או מגינת נוי שהוא מטפל בה. יש לו משרד, כמובן, אבל חלק ניכר מיום העבודה הארוך שלו (6 בבוקר עד 10 בלילה) הוא מבלה בדילוגים מאחר גינון אחד לשני.

בחודשים האחרונים רוב התקשורת בינו לבין לקוחותיו מתבצעת מחוץ למשרד. חסרה אדמת חמרה? צריך להעביר שתילים? יש צורך לסייע בהשקייה? אין כל בעיה. אילן סלומון יכול לטפל בזה בקלות, גם אם הוא בודק צמחים בכפר סבא, או בדרך מנס־ציונה לרמת־גן.
כל זה בזכות ה„פלא־פון".

„קניתי פלא־פון לפני 6 חודשים, ומאז העסק הכפיל את עצמו" מספר אילן סלומון. „ללקוחות אין שום קושי להשיג אותי, הם מחייגים למס׳ הפלא־פון האישי שלי 050־22200 ואני מסוגל למצוא פתרונות לכל דרישה תוך כדי עבודה באתר, או כשאני על הקטנוע. כאשר אני רוכב על הקטנוע והפלא־פון מצלצל, אני עוצר בזהירות, חונה בצד הכביש, עונה לפונים אלי ואח"כ ממשיך בנסיעה.

כל הסיפור עולה לי 10 ש"ח ליום!"*
(* לא כולל את מחיר המכשיר).

בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מוטורולה תדיראן
תקשורת סלולרית בע"מ

קרמניצקי 16 תל־אביב
טל. 03־388307
חיפה – טל. 04726092/3
ירושלים – טל. 02716346

בואו לנסות את ה„פלא־פון"
ללא התחייבות.

פלא-פון

טלפון מהפכני נייד בחיוג ישיר

סופשבוע

כ"ב באלול, תשמ"ו, 26.9.1986

עורך: צבי לביא
עריכה: דניאלה בוקשטין
עיצוב ועריכה גרפית: יורם נאמן
גרפיקה: נטע גרינשפן
מודעות: אורי דגן

© 1986 כל הזכויות שמורות ל„מעריב"

קורא יקר,

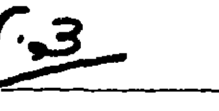
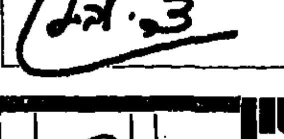
אריק איינשטיין העניק בסוף השבוע שעבר ראיון לתלמה אדמון. מאורע נדיר. לו היו הדברים תלויים רק בו, אולי לא היו דברים מעולם. אבל השבוע יצא לשוק התקליט החדש שלו ושל מיקי גבריאלוב, „אוהב להיות בבית", והחובה עליו לקיים מצוות יחסי־ציבור. אריק טוען שהוא פגוע־תקשורת, בידי דמות אנונימית וקולקטיבית של "עתונאי גס־רוח". נתבו עליו דברים שמוטב לו אלמלא נכתבו. אבל התקשורת איננה המפסידה היחידה מהאלרגיה שלו נגד חשיפה אישית. אריק מעדיף לדבר אל הקהל שלו דרך התקליט, לא מן הבמה. „השירים הם בעצם הגיבורים", הוא אומר. בעיניו זה לא אסון גדול אם מעריציו לא רואים את אלילם מזיע על הבמה ולא צורחים, קופצים ומנופפים בחולצות.

מכל מקום, צלקות התקשורת פיתחו אצלו קליפת מגן קשוחה שמעמידה במבחן את כושר ההבקעה של המראיינת. אדמון מעידה על עצמה שבמשחק הזה היא מקבלת על עצמה, שלא בטובתה, תפקיד של שחקן תוקף. „איינשטיין", היא מסכמת, „מבצע חסימות באופן אינסטינקטיבי ובלי הנאה. הוא מזתה בלאות את כל נסיונות החדירה לשטחים הפרטיים שלו. אם תטעה לחשוב שהצלחת להבקיע את ההגנה שלו, זה מפני שהוא יניח לך לעשות זאת".

חסדקים שהוא מואיל לפרוע מספיק רחבים כדי להתבונן בבנאדם הרגיש בכלל ולהתבהמות החברה בפרט. זהו אריק איינשטיין בוגר ובשל, כבר סבא לנכדה שלא מתבייש בגיל. אוהב להיות בבית, זה לא רק כותרת לתקליט, כמו ש„מרגיש כמו סבא", זה לא רק כותרת הכתבה.

השבוע יובל קטן. מופיע טיול סופשבוע מספר 50. זה עדיין לא סוף הסדרה. התכנית המקורית היתה לספק טיולים שבועיים למשך שנה שהחלה בשמחת־תורה בשנה החולפת. הביטוי האחרון לשביעות הרצון של הקוראים היה כשהודענו על חלוקת האוגדן והדואר הציף אותנו בשקים של בקשות. רבבות בקשות. קוראים קצרי־רוח נכנסו ללחץ, כותבים ומטלפנים ושואלים „נו, מתי כבר". אל דאגה. הבקשות מטופלות לפי סדר הגעתן, וגם אם יתמהמה האוגדן להגיע הביתה – בוא יבוא.

במשך השנה וגם עכשיו, במקביל ל"נידנודי" האוגדן, אנחנו מוצפים במכתבי קוראים המבקשים מאיתנו לספק להם את דפי הטיולים שהחמיצו מסיבה זו או אחרת. גם זה הד חיובי, אבל להשיב לכל הפונים האלה זו משרה מלאה, ואני מנצל את ההזדמנות כדי להתנצל ולומר שאין באפשרותנו למלא את המבוקש בדואר. קורא שחסר לו עתון מסויים יכול לפנות אישית למשרדי המערכת בתל־אביב ולרכוש את העתון החסר, אם הוא מצוי במלאי. מטבע הדברים, נשמר רק מספר קטן של עותקים, שבעצמו הולך ופוחת עם הזמן.

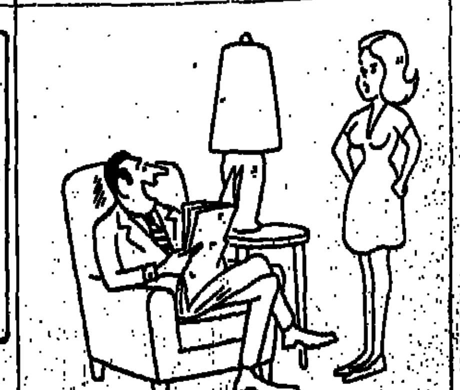
תצלום השער: אריק איינשטיין. כתבה בעמ' 12–15. צילום: מנחם זקס

צוחק מי שצוחק ראשון

כולכם יכולים לחזור הביתה. היום תור הרופא להיות חולה

לא תודה. היא כבר שתתה מספיק...

ואי שתוכלי לקבל אלף שקלים, יקירתי. בואי אלי לבנק בשעות העבודה, מלאי טפסים, ו...

לא להאמין! כל עובדי מחלקת המים של העירייה! אפילו אחד לא חסר...

למזמיני אוגדן טיולי סופשבוע

בימים אלה נשלח האוגדן לרבבות קוראי „מעריב" אשר ביקשו אותו. היענות הקוראים היתה מעבר למשוער. כפי שכבר הודענו, כמות האוגדנים מוגבלת, והחלוקה מתבצעת לפי סדר קבלת ההזמנות ועל־פי העיקרון של כל הקודם זוכה, אשר גם עליו הודענו מראש. לפיכך, ועקב מספרן הרב של הבקשות הנמצאות עדיין בטיפול, לא נוכל לצערנו למלא בקשות נוספות. המזמינים מתבקשים להאזר בסבלנות ולהימנע מפניות אישיות וטלפוניות.

עושה שלום

מגן דויד

אחרי עשר שנים בפיסגה המוניציפלית של קרית־גת, נוטש חבר־הכנסת דויד מגן את לישכת ראש־העירייה לטובת קריירה במישור הכלל־לאומי. לקריירה הזאת הוא מביא עבר של חסידות־שוטה בחצרו של אריאל שרון, שאגות וגידופים כלפי ראשי־ממשלה וסגניהם, דווקא ממיפלגתו, וניסיון פוטש בוועידת חרות לפני כחצי שנה. ועכשיו, עם העבר הזה, הוא מבטיח לפעול למען שיקום הליכוד ומציג פוזה משכנעת מאוד של המפשר הגדול.
מגן הוא באמת איש גדול מאוד; לפעמים אפילו מפחיד.

מאת אבי רז   צילומים: צביקה ישראלי

בעוד חמישה ימים ייאבד דויד מגן את זכר־תנ לפוז'ו הצמודה עם הנהג הצמוד, וייפרד מן העוזרים והנוחות שמקנה הישיבה בכור־סה המרופדת בלישכת ראש־העירייה של קרית־גת. הוא ייוותר עם התואר חבר־כנסת, שבו הוא מחזיק חמש שנים, ואשר אינו מעניק לבעליו אלא נסיעה חופשית באוטובוסים וברכבת. מרצונו הטוב והחופשי מוותר מגן על ראשות העירייה של עיירת מגוריו, ועל הכוח הנילווה אליה, לטובת הכהונה הפרלמנטרית המפרכת בירושלים הבירה.

וזה מוזר מאוד: הרי כבר אחרי חצי שנה בכנסת הודה מגן: „הגעתי למסקנה שתפקיד חבר־כנסת הוא לא בשבילי. תפקידי נואם ומחוקק לא קורצים לי, כי אני בנוי להשקיע עצמי בעשייה." ובהזדמנות אחרת אף הכריז: „אעדיף להישאר בעירייה. בכנסת מאה ועשרים חברים, אך ראש־עיר יש רק אחד." ופעם נוספת השתפך: „כשאני יושב בדיונים עקרים (בכנסת) המסתיימים לכל היותר בהמלצה, אני חש מתוסכל ואומר לעצמי: הרי את השעות הטובות האלה שאני מבזבז בדיונים עקרים, יכולתי לנצל לקידום עוד פרוייקט חברתי או פיסי בעירי קרית־גת."

ואחרי כל הדברים האלה, הוא נוטש דווקא את העירייה ולא את הכנסת. ברור שהשילוב של השתיים היה קשה מבחינתו („אם ירדתי מהבירה הייתי צריך לנתק את מחשבותי מבעיות בינלאומיות שהעליתי בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ולשוב לתת דעתי על קו הביוב באורך של ארבעים מטר שעלי לתקנו בקרית־גת", גילה באחד הראיונות ועורר את רחמי הקוראים), אבל הוא ידע להתגבר על כך („הספקתי לפתח טכניקה לסיבוב הסוויץ' במהירות גדולה, ואני מסוגל כיום לעסוק בסוגיה של מיסים וארנונה בקרית־גת דקה לאחר נושא ביטחוני בכנסת", חשף בראיון אחר, לרווחת הקוראים). אז למה, לעזאזל, ויתר על הפיסגה המוניציפלית שאליה הגיע?

ובכן, אמר מגן, הכל בגלל הצלחתה של קבוצת חברי־כנסת, והוא בתוכם, להעביר בקריאה טרומית את החוק לשינוי שיטת הבחירות לשיטה האזורית. לדעתו, האחריות לעניינים המקומיים והעירוניים אינה צריכה להיות בידי נציג האיזור בכנסת, אלא בידי אדם אחר: ראש־העירייה. שיטת הבחירות, אגב, טרם שונתה, אבל מגן פניו לבאות והוא החליט ליישם את הפיצול משתי הפונקציות, נטל לעצמו את ייצוג חבל לכיש בפרלמנט. לדבריו, תיכנן את פרישתו כבר לפני שלוש שנים, ולשם כך אף הכשיר לו יורשים.

אף־על־פי שלא ענה מדוע בעצם בחר דווקא את הכנסת על פני העירייה, אפשר להניח כי מדובר בשיקולים לאומיים כבדי־מישקל. „אני מתכוון להעמיק את פעילותי במישור הפרלמנטרי", הבטיח לי, „ולתרום את תרומתי להערכות מתאימה של הליכוד לקראת מערכת־הבחירות לכנסת השתים־עשרה, אשר לפי עדויות שונות ולפי הערכה של מקורבים למיפלגת־העבודה כנראה תיכפה על עם ישראל באביב או בקיץ הקרובים."

וכל זאת, בלי המכונית והנהג הצמודים. מה יהיה? „לא אלמן ישראל", הרגיע מגן, „יש לי הצעות מגופים שונים לשאת במישרות ייצוגיות שונות, כמו שעושים לפחות מחצית מחברי־הכנסת. אני מנוע מלהתייחס להצעות הללו לפני שסיכמתי לעצמי לאילו הצעות להיענות, אם בכלל. בשלב זה אני מתכוון לרכוש מכונית, לא של עיריית קרית־גת, ולנהוג בעצמי. בזהירות."

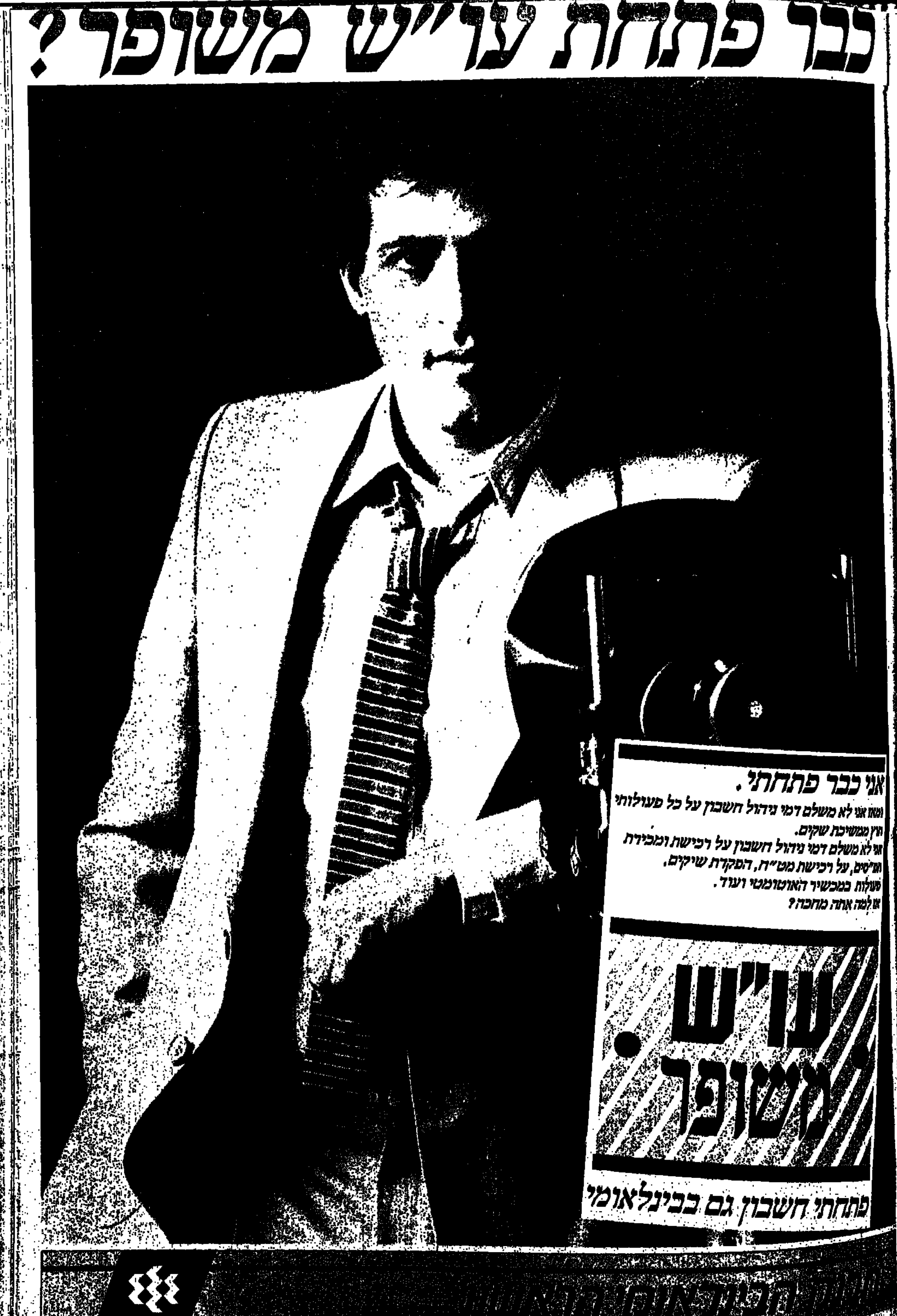
זהירות, יש לומר, איננה התכונה הכי־אופיינית לדויד מגן. כמי שנמנה עם התוקפנים, הבוטים והגסים שבחסידיו־השוטים של אריאל שרון, בעיקר בתקופה שבה כיהן שרון כשר המלחמה בלבנון, נחקק מגן בתודעה הציבורית בזכות אלימות מילולית שהפעיל לעברו של כל חשוד בעירעור על צידקת שרון. באוקטובר שמונים ושתיים, למשל, התנפל על סגן ראש־הממשלה דויד לוי [illegible] מזהיר אותך. תוריד את קולך. אצעק יותר חזק [illegible] אתה המורליסט מיספר אחד של הממשלה. אל תצעק [illegible]

(המשך בעמוד [illegible])

דויד מגן לאחר שנבחר ראשון בשביעיה השמה של מועמדי חרות לכנסת: דקל ומילוא אינם מוכנים לסלוח. (צילום: ראובן קסטרו)

כבר פתחת עו״ש משופר?

(המשך מהעמוד הקודם)

כאן. תצעק בבית״ר רמלה.” כעבור זמן, בראיון לעיתונאי, אף אמר כי לוי הדליף תמורת שוחד: הופעה בטלוויזיה. באותה ישיבה שבה השתלח כלפי לוי, נכח והקשיב ראש־הממשלה דאז, מנחם בגין; מגן ל„הארץ”: „בתום הישיבה חייך אלי מר בגין ולפני שהלך אמר לי פעמיים שלום, לא פעם אחת.” מגן, יש לדעת, היה אז בן שלושים ושבע. בהחלט לא ילד. בדיוק שנתיים אחר־כך, בישיבה עם ראש־ממשלה אחר, יצחק שמיר שמו, שאג מגן: „שמיר גמר את הקריירה.”

יש, כמובן, דוגמאות נוספות לביריונות הפוליטית הזאת – שמעון פרס, גם הוא ראש־ממשלה, מערכניק אמנם, נאלץ לפני שנה לגעור במגן: „אל

„היו שעשו ספקולציות כאילו חידוש הידידות והסולחה המבורכת בין סגן ראש־הממשלה דויד לוי לבין ראש עיריית קרית־גת עומדת בניגוד לידידות עם אריק שרון.”

תאיים עליו” – וזכור בוודאי גם ניסיון הפוטש הלילי של מגן בוועידתה האלימה של מיפלגתו בשלהי החורף שעבר. ועם רקורד כל־כך מפואר הולך דויד מגן להתמסר לשיקום תנועת החרות; כך הודיע כשבישר על פרישתו מן העירייה. אלא שהוא אינו מוכר כאישיות פוליטית שמישקלה־הסגולי ומעמדה מאפשרים לראות בה דמות היכולה לעסוק בשיקום המיפלגה.

משום כך, שאלתי אותו: מי אתה שתשקם? מי ביקש ממך? מי הפריע לך לעשות זאת עד כה?

„אני לא אחראי לציטוטים שבוודאי לא יצאו מפי”, ענה. לדבריו, לא אמר כי יתמסר לשיקום תנועת החרות, והוא יכול להוכיח זאת. כדי להוכיח, שלף את החוזר המודפס ובו הודעת הפרישה שלו, וקרא באוזני: „'את כל מירצי וזמני מתכוון אני לתרום' – תעשה לי טובה ותדגיש את המלה 'לתרום' – 'למען שיקום תנועת החרות וביסוס הליכוד לקראת המיבחנים הקשים המצפים לו'”.

תפסתם? דויד מגן לא יתמסר לשיקום חרות, אלא יתרום־למען־השיקום, והמלה „יתרום” מורגשת, כמבוקש. ומה הפריע לו לתרום־למען עד כה? הזמן הרב שנאלץ להשקיע בעיריית קרית־גת. נו, טוב.

בראשית חודש זה, עדיין ראש־עירייה, כבר תרם דויד מגן משהו למען השיקום: הוא השתתף בכינוס בלתי־פורמלי של חברים בסיעת הליכוד, שמונה חרותניקים ושלושה ליברלים, שהוקדש לעניין איחוד חרות והליברלים. עניין משונה מאוד: אם יתרחש האיחוד, יהיה מישקל הליברלים במוסדות המיפלגה המאוחדת שלושים אחוז לפחות, וכנראה יותר; האם אפשר להעלות על הדעת כי השלושים־אחוזים־ויותר הללו – אשכנזים, מרושנים, מבוגרים וותיקים בארץ

(מודעי, נסים, או צבי רנר) – יצביעו בשביל איש עיירת־פיתוח, מרוקאי, כדויד מגן? מגן יכול רק להפסיד מאיחוד עם הליברלים, ויוצא שהוא פועל בעצם נגד עצמו.

מגן: „אני לא עורך שום חשבון, ושום שיקול אישי לא מנחה אותי, כאשר אני בוחן עניינים לאומיים ממדרגה ראשונה.”

ואיחוד חרות–ליברלים הוא עניין לאומי ממדרגה ראשונה.

„לדעתי, כן. לדעתי, רק צעד כזה יכול להבטיח סיכוי כלשהו לליכוד להגיע לעמדת הבכורה אחרי הבחירות לכנסת השתים־עשרה.”

לעומת השיקולים הממלכתיים־להפליא שמספק מגן בכל דבר ועניין, יש חברים מביני־עניין במיפלגתו המפרשים את צעדיו באופן שונה במקצת. לדוגמה, החלטתו לפרוש מראשות העירייה מוסברת כך: מיצה את עצמו בקרית־גת. בהתאם לקיטלוג ולשיוך הנוכחיים שלו, הגיע לפיסגה; כדי להתקדם, עליו להימלט מהתיוג האיזורי: לעבור מהליגה הארצית שבה הוא נמצא, לליגה הלאומית. הפרישה מראשות העירייה באה אפוא לבטא: עליתי כיתה.

אבל מגן מתעקש: „אין לי שום חשבון אישי ושום שיקול אישי במערכת המאמצים שלי להירתם למען הוצאת הליכוד מהמשבר בו הוא מצוי היום.” עכשיו הוא מהאו״ם: תפס פווה של משכין־השלום, המפשר הגדול. ממלכתי ולאומי. מדינאי ולא פוליטיקאי. מנהיג. שימו לב:

איך אתה רואה את ההנהגה הבאה של חרות?

„כל התבטאות פומבית שלי בעניין, עלולה להכשיל את הניסיון שלי לתרום להבנה בין האישים השונים המנהיגים את המחנות השונים בתנועת החרות, וברשותך אני אמנע מלומר את דעתי בעניין זה.”

לפני פחות מארבע שנים אמרת שהתשובה היא „הציר שמיר–אריק”, וכשנשאלת אז מה עם דויד לוי, ענית: „הוא לא”.

„עשה לי טובה. כל התבטאות בעניין המתחים והסיכסוכים ההורסים היום כל חלקה טובה בתנועת החרות, תקלקל את הגשר ההולך ונבנה בין המחנות, שאני גאה שיש לי חלק בבנייתו. אתה לא מצפה שבמחי מישפט בראיון עיתונאי אני אהרוס את מה שנבנה בעמל של חודשים רבים. כל זמן שיש סיכוי כלשהו להבריא את תנועת החרות והליכוד, צריך לטפח את אותו סיכוי בכל הכוח ולהימנע מהתבטאויות מיותרות.”

„שיניתי במידה מסויימת את דעתי על שמעון פרס. מערכת יחסי־הציבור שהתפתחה סביבו מעוררת אצלי הערכה והערצה.”

„כאשר אריק שרון היה שר ללא תיק יכולנו להיפגש יותר, וכאשר הוא נעשה שר בעל תיק כלכלי חשוב ממדרגה ראשונה, ירדה תכיפות הפגישות.”

האם אתה סבור עדיין כי „שמיר גמר את הקריירה”?

„לדעתי, כניעתו של שמיר לפני כשנתיים לתכתיבים של המערך, אשר הולידו הסכם קואליציוני הנוטה ברובו למילוי האינטרסים של המערך, פגעו במעמדו של יצחק שמיר. אשר לביטויים שנאמרו במהלך ישיבת מרכז תנועת החרות, כל חזרה עליהם רק תלבן ותלהט את הרוחות – עניין שעומד בניגוד למאמצים שאני משקיע היום לכיוון האחרות, ההבלגה וההברות הטובה.”

ממש עושה־שלום, אם לא במרומיו או בתחתיותיו, אבל שלום. באוזני שמעתי. מן המגן ההוא, המפחיד, מטיל האימה, לא נותרה אלא החזות הגברתנית, שאף היא היתה בפגישתנו חייכנית מאוד, חביבה ומסבירת־פנים. לא, הוא הכחיש בנעימות ובאורך־רוח, זו לא פוזה. „העובדה היא שבמבול הטלפונים, המיכתבים והמיברקים שאני מקבל בימים אלה, אני נקרא להתערב בכל המחנות, ואינני חשוד על איש, על אף ידידותי העמוקה עם אריק שרון, בנקיטת עמדה כיתתית.”

אתה כבר אינך איש מחנה כלשהו?

„אני מבקש ממך לא לאלץ אותי לומר דברים לא מדוייקים. אני רק טוען וחוזר ומבקש, לדון פחות בזהות המחנות היום, ובמיוחד בזהות שלי, כשאני נמצא בעיצומו של מאמץ לבטל את המחנות.”

ובכל זאת, איפה אתה עומד בחרות?

„כפי שניסיתי להסביר לך, אני עומד במקום ממנו אפשר יהיה, כך אני מקווה, להפיל את כל המחיצות שבין המחנות בתנועת החרות.”

וחוץ מלעמוד שם, מגן עודנו ממוקם היטב במחנה־שרון, ששרון ונאמניו הקפידו מאוד להכחיש את קיומו (מגן בכינוס שרוניסטי ערב הבחירות שעברו: „אין מחנה שרון, ואין מחנות. יש תנועה אחת”). עכשיו הוא מודה בקיומו של המחנה הזה לצידם של מחנות שמיר, לוי וארנס, ואומר כי המחנה נולד בוועידת חרות לפני חצי שנה (ולא היה קיים קודם? – „תרשה לי חיוך”). אלא שבעת מגן שוב אינו אותו חסיד־שוטה של פעם. הוא כבר הכיר את שרון: כבר היתה התקררות ביחסיהם, עד כדי קיפאון, כפי שקרה ויקרה לכל עושי־דברו של שרון, רק לרגל הוועידה חלה הפשרה מסויימת. עליה שיקולי־התועלת של שני הצדדים.

(המשך בעמוד 10)

מגן דויד

(המשך מעמוד 8)

דויד מגן אינו מאשר, כמובן: קרעי התקררות ביחסים? מה פיתאום? בסך־הכל, מערכת הפגישות שלהם נעשתה דלילה יותר, כי שרון פנוי פחות. נורא פשוט. „כאשר שרון היה שר ללא תיק יכולנו להיפגש יותר, וכאשר הוא נעשה שר בעל תיק כלכלי חשוב ממדרגה ראשונה, ירדה תכיפות הפגישות.” נכון ששרון לא הוזמן לחגיגת הבת־מיצווה של הדס מגן, בתו של דויד, בחנוכה שעבר, אבל זאת אך ורק בגלל הכלל הנקוט במשפחת מגן שעל־פיו אין מזמינים שרים לחגיגות משפחתיות, כדי שלא יאפילו על גיבורי האירוע: במיקרה הזה, על הדס הקטנה.

„היו גם כאלה שניסו למלא טורים עיתונאיים בספקולציות, כאילו שחידוש הידידות והסולחה המבורכת בין סגן ראש־הממשלה דויד לוי לבין ראש עיריית קרית־גת (דויד מגן מתכוון לדויד מגן) עומדת בניגוד לידידות עם אריק שרון”, ציין מגן. הזכרתי לו שאי־אפשר לדבר על סתירה, כי נוצרה ברית, זמנית אמנם, ככל הבריתות בחרות, בין לוי ושרון. „והייתי שותף ליצירתה”, התפאר מגן. אי־פרופו לוי, שמגן הגדיר את יחסיהם עתה כ„ידידות עמוקה שנתהדקה מחדש בשמונים־וארבע”, יש לומר כי כבר בשמונים־ואחת לא התלהב המנהיג מבית־שאן מהצלחתו של מגן להיכלל ברשימה לכנסת; ללוי אין שום צורך במתחרים על המקום הצר בנישה של מרוקאי־מעיירת־פיתוח.

בשמונים־וארבע, כשזכה מגן במקום הראשון בשביעיה השניה של מועמדי חרות לכנסת, משך אליו גלי־טינה מצד חרותניקים נוספים, שלא אהבו את מיקומיהם־שלהם, שפיגרו אחריו; פעם נקב פומבית בשמותיהם של מיכאל דקל ורוני מילוא כמי שכנראה אינם מוכנים לסלוח לו על כך. בכלל, הקבוצה המובילה של הצעירים בחרות מתייחסת אל מגן כאל אאוטסיידר. החבורה הזאת – משה קצב, דני מרידור, מאיר שיטרית, אהוד אולמרט, מילוא, ביבי נתניהו – רוצה למשוך את מנהיגות שמיר ככל שניתן כדי להצליח לדלג על דור הביניים, לוי ושרון, כדי לרשת בעצמה את כתר ההנהגה. על־פי הגיל, שייך מגן לקבוצה הזאת, אבל הם מאוד לא אוהבים אותו, וזו לשון־המעטה.

„אני לא יודע על כך”, הגיב מגן. „אם אתה אומר, חזקה עליך שבדקת את העניין. אני יכול להתנחם באהבה העמוקה שיש לאשתי כלפי. כך היא מספרת לי מדי פעם.”

המחוקק מקרית־גת משועשע כעליל. בניגוד להבטחות המאיימות בכמה־וכמה כתבות בתיקו המרתק והגדוש של מגן בארכיון־המערכת, הוא דווקא שפע חיוכים והשיב בלי בעיות על השאלות הכי בוטות. אלא מה? כאשר הוא מעומת עם ציטוט־ארכיוני לא־סימפטי, יש למגן מינהג מעצבן לפצוח בוויכוח; לא נכון שיש ציטוט כזה, או שיש ציטוט כזה אבל הוא אינו נכון, או שהציטוט דווקא נכון אבל משמעותו היא זו ולא ההיפך. הנה:

בציבור יש לך דימוי של בריון.

„למי שיצר את הדימוי הזה, אם הוא אכן נוצר, צריכה להיות בעיה עם מצפונו ועם ההתכחשות לאמת.”

אתה עצמך אמרת פעם שיש לך „סף רתיחה נמוך”. בעבור זמן הצהרת ש„ניחנת בסבלנות ובאורך־רוח”. מה האמת?

„אני לא יכול להעיד על עצמי. (אבל) אותו ציטוט על־אודות סף רתיחה נמוך הוא פשוט כנראה היפוכם של דברים שאמרתי.”

אם כך, אני מבין שאמרת כי יש לך סף רתיחה גבוה.

„לא זכור לי.”

הרשה לי לרענן את זכרונך: „(מגן) מודה שסף הרתיחות שלו נמוך למדי ואם מצליחים להרגיזו הוא

(המשך בעמוד 49)

דויד מגן: „אני יכול להתנחם באהבה העמוקה שיש לאשתי כלפי.”

„אלוהים אחד ואין שני”

לפי דויד מגן, מלת־במלה, זה כרטיס־הביקור של דויד מגן:

„איש־ציבור, אשר כיהן עשר שנים בראשות עיריית, ולפי עדויות ולפי תעודות שהוא קיבל מהממשלה, ולפי תוצאות בחירות בשלוש מערכות־בחירות שבהן הוא עמד למיבחן הציבור, הוא כנראה הצליח בתפקידו. אותו איש גם מכהן כבר חמש שנים כחבר־כנסת ואת הניסיון שהוא רכש בשני התחומים, המוניציפלי והפרלמנטרי, הוא מתכוון לתרום לתנועה הפוליטית שלו, מתוך אמונה שהתנועה הפוליטית שלו, הליכוד, היא זו הראויה והמתאימה להנהיג את המדינה בזמן הזה.”

בן ארבעים־ואחת. יליד פז שבמרוקו, עלה לארץ עם משפחתו (שמונה אחים ואחיות) בהיותו בן ארבע. אחרי מחנה־עולים ומעברה, שכונת בקעה בירושלים. השכלתו תיכונית; קיבל תחילה חינוך דתי ואחר־כך חילוני־סוציאליסטי. שירת בגולני ובשיריון, צבא־הקבע, והשתחרר בדרגת רב־סרן. בגלל נסיעה לחו”ל בזמן השירות אולץ לעברת את שם־משפחתו, מונסונגו (שפירושו, לדבריו: „אלוהים אחד ואין שני”), ובחר במגן: מגן דויד – הצירוף מצא חן בעיניו. אב לשלוש בנות ובן, ונשוי לרחל, בת קיבוץ גל־עד. בגל־עד יש למגן, הסופר־נץ, ידידים ומכרים, וזה לא קל: „יש לנו חילוקי־דעות פוליטיים. במיפגשים, מדברים על הרקע החברי ולא על הרקע הפוליטי.”

לפני ארבע־עשרה שנה עקרה משפחת מגן לקרית־גת ודויד התקבל לעבודה כמנהל המנגנון בעיריית. נרתם לפעילות מקומית, ליכוד, וכעבור שנתיים התפרסם לראשונה כשמינה את עצמו לסגן ראש־עיריה. היום, רחוק כל־כך מתעלולי הפוליטיקה המקומית העלובה ההיא, הוא אינו מנדה אבל גם לא בדיוק מכחיש. תלפו עוד שנתיים, ובהפיכת־חצר כבש את כס ראש־העיריה, שעתה, אחרי עשור, הוא נפרד ממנו.

איזה ראש־עיריה היה? „אין הנחתום מעיד על עיסתו”, הצטנע השבוע, אבל לא שכח להזכיר שלאחרונה נבחר בקולותיהם של יותר משבעים אחוז מן המצביעים, ושהליכוד קיבל לראשונה רוב מוחלט במועצת העיריה: „זו האינדיקציה שלי לראש־עיריה המקבל מחושבי עירו ציון טוב.”

פעם נשאל בראיון־עיתונאי אם יש לו חולשות, ואף־על־פי שהשיב בחיוב לא הצליח למנות אלא „לא נואם גדול” ו„לא יכול לדבר על כל נושא”. וזהו: „יש לי הרבה מיגרעות”, גילה השבוע, „אבל אתה לא מצפה שעכשיו, לפני כינוס המושב השני של ועידת תנועת החרות, אגלה את הכמה שאותה מעניק לי כדי למנות את כל מיגרעותי.” מה עם לשון משתלחת וגסה, אולי? „לא הייתי אומר שבעת דיונים נוקבים בעניינים גורליים אני לא נוקט בלשון חדה ולעיתים אפילו בוטה.”

בדרך דיבורו, באופן שבו הוא משיב על שאלות, יש משהו המזכיר את שרון. ומה הפלא.

לפני ארבע שנים, בעצרת של הליכוד בנתיבות, הפריח מגן: החטיבה־שלא־נוייסה אכן לא גוייסה במועד, ושמעון פרס, עם עזרה מקיסריה – וייצמן הבוגד, כמובן – ניצל קציני־מילואים קיבוצניקים כדי ליצור סממני מרד בצה”ל. „שקרים”, הגיב אז פרס על העורבא־פרח של מגן. „לא אמת, השמצה”, הודיע מפקד החטיבה. „לשון הרע, דברי שקר בזויים”, קבע היועץ המישפטי של מיפלגת העבודה. קצין בחטיבה, ודווקא ליכודניק, איים בתביעת־דיבה, שנבלמה במגן החסינות.

מגן עצמו הואשם כי במלחמת־ההתשה, בשנת שבעים, נמלט מפני אש של כוח מצרי קטן, במקום להסתער עליו. הוא דחה בתוקף את האשמה, טען כי האמת הפוכה והבטיח לתבוע לדין את מפרסמי הדיבה. תביעה לא הוגשה. מגן הסביר השבוע, כי בגלל השקפותיו הפוליטיות ההפוכות, סירב מפקד הכוח שחולץ אז בידי מגן למסור תצהיר על האירוע, וכי העורך־דין קבע שללא תצהיר הזה אין להגיש את התביעה.

אף־על־פי שאינו שומר־מיצוות, אלא „מסורתי” בלבד, סירב לפני שלוש שנים להגיש את רשימת מועמדי רשימתו בבחירות לעיריה, מפני שמצא כי בפתח משרד ועדת־הבחירות אין מזוזה; הוועדה נאלצה אפוא לעבור למשרד אחר, שפיתחו הון כראוי במזוזה כשרה. אולי התעקש מגן על המזוזה בגלל חברותו הקרובה עם האדמו”ר מקרעטשניף, יוצא רומניה, החונה בקרית־גת. מגן אף נוהג להסתייע בעצותיו של ידידו האדמו”ר.

יחסית לתקופה הלא־אווהת שהיא [illegible] בזירה הפוליטית, נכתב עליו ונאמר [illegible] לא־מעט. ולא הכי מחמיא. מגן לא מתרגש: „צריך להבין שיש אופנה בשנים האחרונות לנסות לפגוע בכל צורה באריק שרון [illegible] מתגלה חבר־כנסת השומר על קשרי [illegible] עם אריאל שרון, הוא נעשה כמו שק [illegible] מנקד להתקפות חסרות־רסן [illegible] חסרות־בסיס, מצד אנשים המעורבים [illegible] הפוליטיים של מחנה השמאל.”

וחוץ מזה, דויד מגן אינו פוחד [illegible] מהקדוש־ברוך־הוא פוחד מגן [illegible]

אריק איינשטיין,
השירים הם בעצם הגיבורים

מאת תלמה אדמון
צילומים: מנחם זקס

מרגיש כמו סבא

אריק איינשטיין, בהסכמה נדירה לראיון, הוא אמן למוד נסיונות מרים של שיטות המשחק העתונאיות. אם תטעה לחשוב שהצלחת להבקיע את ההגנה שלו, זה מפני שהניח לך לעשות זאת. בחרכים שבהם מתגלה האדם העדין והרגיש לגסות הרוח המשתלטת, יכול מי שרוצה לעשות חגיגת פרשנות פסיכולוגית. אריק משועשע ועצוב בגלל האפשרות הזאת, תמיד ומראש".

יש אנשים שמטפסים על הרים,
יש אנשים שצונחים מגבהים,
יש אנשים שרוכבים על סוסים,
ויש כאלה שנוסעים מרחקים.

אבל אני אוהב להיות בבית,
עם התה והלימון והספרים הישנים,
אני אוהב להיות בבית,
עם אותה האהובה ואותם ההרגלים.
("אוהב להיות בבית", אריק איינשטיין)

אני זוכרת את ערב יום העצמאות של השנה הראשונה שלי בתיכון נדרה בכדי שני גברים. אחד מהם עמד מאחוריי, בשולי הקהל הגדול שנתכנס לחגוג בחצר בית הספר. [illegible]

(המשך בעמוד הבא)

אריק איינשטיין בהופעה: „לא חסר לי לעלות על הבמה. הלב של העניין שאנחנו עושים זה לא הפרצוף שלו או הגוף שלנו, אלא השירים".

(המשך מהעמוד הקודם)

בקלות רק בנושא עבודתו. התקליט החדש. שם התקליט, שהגיע השבוע לחנויות, "אוהב להיות בבית". גם אם במשפט הזה יש קורטוב של אמת ביוגרפית, אריק לא ירחיב על־כך את הדיבור. על הבית, על המשפחה, על חזרה בתשובה – הוא לא מוכן לדבר. גם לא מוכן להסביר למה.

הוא יחזור וידבר על "העיתונאי גס הרוח", דמות אנונימית קולקטיבית, שניכנתה מאסופה של פציעות ישנות. הראיון כולו מתנהל באופן שבו העיתונאי מקבל, שלא בטובתו, תפקיד של שחקן תוקף. איינשטיין, אמון על כל שיטות המשחק, מבצע חסימות באופן אינסטינקטיבי ובלי הנאה. הוא מזהה בלאות את כל נסיונות החדירה לשטחים הפרטיים שלו. "אבל יהיה בסדר", הוא אומר, כדי לעזור לך לעבור לשאלה הבאה. לפי חוקי הראיון על מגרש הספורט, הוא עובר, הרבה פעמים, מלשון "אני" ללשון "אנחנו". אחרי אימון קל בשפה האיינשטיינית תדע ש"אנחנו" זה מיקי גבריאלוב, עלי מוהר, מיכאל תפוח. האנשים שאיתו.

אם תטעה לחשוב שהצלחת להבקיע את ההגנה שלו, זה מפני שהוא יניח לך לעשות זאת. בחרכים שבהם מתגלה האדם העדין אריק איינשטיין, יכול, מי שרוצה, לעשות חגיגת פרשנות פסיכולוגית. אריק משועשע ועצוב בגלל האפשרויות האלה, תמיד ומראש.

ההפסד העיקרי של הקורא, במקרה הזה, הוא,

שאמרתי שאני עומדת לראיין אותך, הזהירו אותי: הוא לא מתראיין. אתה מוקף בשם של מסתגר.

"מה פתאום מסתגר? הוא מתראיין כל הזמן. הוא פטפטן גדול. כותבים עליו בעיתון המון. יותר מדי. מה שאני אומר לך עכשיו זאת האמת. מיליון ראיונות יש. ים".

– אבל בכל זאת, אם להתבטא במתינות, אתה לא רץ לקראת זה.

"תראי, יש פער בין מה שאני אוהב לעשות, בין השירה והאהבה והרומנטיקה, לבין העניין הטכני הזה, שנקרא לו, נגיד, יחסי ציבור. צריך למצוא את שביל הזהב בין הדברים. זאת לא רק בעייה אישית שלי. אני שומע את זה מעור אנשים. אפשר לכתוב, לצלם, לדבר, אבל צריך לשמור על איזה שהן פרופורציות. זה מובן לך? את מבינה?

"בישיבה כזאת פשוטה, כמו שאנחנו יושבים פה ומשוחחים, אני צריך לחשוב כל הזמן איך להגיד דברים. כשזה מופיע בעיתון זה מקבל חשיבות מעבר לנאמר. אני נכוויתי הרבה. יש שמוציאים דברים מהקשרם. אני תמיד הייתי רוצה שיצטטו אותי כמו שאני מדבר. לא רק רוח הדברים, אלא המלים שלי. לדייק, זה אלמנטרי".

– אתה מתכוון לזה שיש גם פער בין התדמית שלך, לבין אריק איינשטיין האדם?

"כן, גם לזה. אני יודע, למשל, שבקשר לשיר היווני יבואו וישאלו אותי: עלית על הגל היווני? אין גל יווני. אינו אני לא יודע מה זה גל יווני. יהודה פוליקר, בן להורים יוונים, הוציא תקליט יווני. חיים משה הוציא תקליט יווני. לי יש שיר אחד יווני. אז זה כבר גל יווני?"

הבית והתוכי יוסי על עטיפת התקליט החדש (ציור: יורם לוקוב)

„אוהב להיות בבית? כן וגם לא. לפעמים כשאני בחוץ תוקפים אותי געגועים הביתה. להיות במבצר הבטוח, הנעים. שם אתה בעצם חופשי".

שאינו מאזין. הקורא המסתפק במועט יותר כאן על האינטונציות של איינשטיין, על המימיקה המעודנת. אפילו השתיקות שלו נשמעות היטב ובתיזמון דייקני, על רקע צלילי התקליט החדש, המתנגן לאורך שיחתנו. מרוכז, אל תשכחו, כשחקן יצירתי, שהקומדיה זורמת בדמו. גם כשהוא רוצה להסביר כמה עצוב המשהו העצוב שעליו הוא שר, הוא משאיר בשוליים איזו גוזמה קומית, שינוי קטן בגוון הקול, שמשכיב אותך על הריצפה, שלא תהיה עצוב לגמרי.

הוא חי כפי שהוא בוחר, במרכז הנושם כרגיעה של תל־אביב האימהית. זהו. ולפי שגם הוא היה אומר עכשיו „זהו" בבאס רועם, מלא עשן סיגריות: „זהו", כאומר להפסיק את הפטפוט הרכלני אחת ולתמיד, בנושא הזה ובנושאים אחרים, גם אני. זהו.

בהקלטה זה מצא חן בעינינו, השר... קראתי בעיתון שיש מישהו שחושב... לא פארודיה. אותו מישהו חשב גם... רמזים לחזרה בתשובה. זה כל־כך... הזאת, שזה חזק, זה אדיר".

– יש קטעים בשיר הזה ש... ההקלטות של פעם, כשבאולפן היה ש... החברים שלך.

"כן, באנו לאולפן; ואז בא, כמוב... את יהודה פוליקר, וכולם, הטכנאים, כ... הפנים מחיוך. ואז התחלנו לרקוד. ע... את זה כבר קצת יותר מדי. לא צריך ל... שירים".

„גסות הרוח, האגרסיביות, הכל הפך לנורמה. אנשים מתבטאים מתוך שינאה על אהבה. אני שומע שמדברים על הדוחש והמוקרטיה ואני לא שומע אף אחד שקם ואומר: אוי, במה אנחנו מתלכלכים, במה אנחנו מאמללים אנשים".

אל להגיד, אפילו להגיד את זה, זה כבר מיותר. אני יודע שאני עושה מה שאני רוצה לעשות וזהו. זאת הטשה שלי. אנחנו בני־אדם, לא מלאכים".

– שבעה שירים בתקליט אתה כתבת. יש בו שלושה של חלך רוח עצוב, משלים.

...

שאני מתעסק בדברים קטנים ומכוערים שאין לי חשק לגעת בהם".

– הרגשת דבר מעין זה כשראית את הפרשה של רנן שור שהוקרן בטלוויזיה על החתונה של שירי, הבת שלך, והבן של אורי זוהר?

אבל לא היה כל כך רע".

– יש כאן גם שיר אהבה לרחל. למי הכוונה?

"רחל אמנו. יעקב ורחל זה סיפור אהבה פנטסטי. רחל היא גם הנכדה שלי. היא עושה לי מה שכל נכדה עושה לסבא שלה. היא מתוקה, זהו". ■

מה שברור, הכסף לא מפתה אותו

מיכאל תפוח עובד עם אריק איינשטיין כבר עשר שנים. אריק לא מכנה אותו אמרגן או מפיק. „הוא איתי", הוא אומר. תפוח הוא חלק מחייו של הזמר. באופן יומיומי. הם הוציאו ביחד 15 תקליטים, ותפיקו שלושה סיבובי הופעות, כולל זה המשותף עם שלום חנוך. תפוח מפקח על זכויות היוצרים של אריק איינשטיין מכל שנותיו בתחומי הבידור השונים.

– אתה עובד גם עם נורית גלרון, גידי גוב, חראלה בר. יהיה נכון לומר שאיינשטיין הוא הבן יקיר שלך?

...

– היו מקרים שאתה נזקקת לעזרתו והוא היה שם?

„בוודאי. אני סומך עליו בעניין הזה, מטבע הדברים שאני נדרש לעזור יותר ממנו, אבל בפעמים שהייתי צריך אותו הוא תמיד היה שם".

– התקליטים שלו נמכרים היטב, גם החדשים וגם הישנים?

„עד היום הוא הוציא כ־30 תקליטים. הרפרטואר כולו נמכר כל הזמן. אין תקליט שלו שלא מגיע למכירה של 20 אלף. בסך־הכל הוא מכר לא פחות מ־750 אלף תקליטים...

...

ההגדה ל[illegible]דון

בניו של אליהו סעדון פתחו השבוע בצומת מסובים אנדרטה לאביהם, מרכז קניות ובידור, להגשים חלומות שלא הספיק לממש. כשמדברים בסעדון קשה לקבוע איפה נגמרת האמת והיכן מתחילה האגדה. האיש אדיר־המימדים ושתוס־העין היה בחייו "המושל", "המוכתר" ו"הפטריארך" של אור־יהודה. "קבלן קולות" בכיר של מפא"י במעברה שאמר „טובת המדינה היא טובתי, וטובתי – טובת המדינה". בניו, אנשי עסקים מהדור החדש, רוצים לחקות את גיבורם שהיה עשיר בחכמת חיים. הם רוצים גם הרבה כסף.

מאת אירית רותם

אבא היה אדם נפלא. אישיות מאוד מיוחדת. לא יודע אם יקום עוד אחד כמוהו", אומר צורי סעדון. „הדמות של אבא זה משהו שאנחנו שומרים כל הזמן בלב. אהבנו אותו והערצנו אותו. אני מקווה שאנחנו ממשיכים את דרכו. אם נמשיך את קו החשיבה שלו, נגיע רחוק. אנחנו בדרך הנכונה", אומר יוסי סעדון.

אליהו סעדון, האבא של יוסי וצורי ומי שבמשך שנים רבות היה מזוהה עם אור־יהודה, הלך לעולמו לפני יותר משלוש שנים אבל ממשיך להתקיים בזכרונם של אלה שהכירו אותו, כמו גם במספר לא־מבוטל של קטעי עיתונות בארכיונים. חייו היו רצופים פרשיות מסעירות שרק מיעוטן נחשף לציבור, למרות שאליהו סעדון ז"ל אהב להתראיין ולהצטלם, ועתונאים אהבו לראיין ולצלם אותו. דמותו יוצאת־הדופן, שפתו המיוחדת וסיפוריו הציוריים ריתקו אליו את השומעים. גם למי שהכירו אותו מקרוב היה לפעמים קשה לקבוע איפה נגמרים סיפורי האמת והיכן מתחילה האגדה.

שלוש דקות מאור־יהודה, קצת לפני צומת מסובים, מגשימים עכשיו יוסי וצורי סעדון את חלום אביהם המנוח: „להקים כאן מרכז קניות ומסחר". מה זאת אומרת? „יש לנו פה תחנת־דלק, חוות־סוסים, שתי מסעדות, אחת שיפודים – אחת חלבית. בקרוב יהיה דרייבסטור־שתי־קומות, אולם שמחות, מיתקן לרחיצת מכוניות, לונה־פארק קטן ופינת חי. כשנגמור את כל הפרוייקט, העסק יעבוד 24 שעות ביממה, כל יום, כולל שבתות וחגים, חוץ מאשר ביום כיפור וימי זיכרון".

לפגישה הנערכת באתר החלומות ההולכים ומתגשמים, "מרכז מסובים", מגיע רק צורי. יוסי בסידורים. „אבל מה שאני אגיד לך, יוסי היה אומר אותו דבר בדיוק. ככה אנחנו, בראש אחד, יש לנו אותן דעות, אותו חוש הומור". ויוסי, שמגיע אחרי שלוש שעות, מאשר את העניין: „אנחנו אותו ראש, חושבים אותו דבר".

יוסי סעדון, שיער מתולתל, כרס, שפם שחור, הרבה חיוכים, גם בעיניים. טיפוס ידידותי, צוחק בקלות. צורי סעדון כנ"ל. כמעט כמו תאומים. מי שלא מכיר יכול להתבלבל. הבדלים: צורי, האלגנטי בין השניים, מעדיף נעליים מעור משובח. „לובש חליפות אם צריך". יוסי, בקיץ כמעט תמיד בסנדלים, לפעמים בכפכפי־עץ. „לא לובש חליפות אף פעם. גם בחתונה שלי, אחרי איזה שתי דקות הורדתי את העניבה והז'קט". חוץ מזה, יוסי הוא הבכור, בן 30, נשוי ואבא לשתי בנות. צורי, בן 27, גם כן נשוי ואבא לבת.

השיחה עם צורי מתמקדת בפרוייקט "מרכז

(המשך בעמוד 19)

צורי (מימין) ויוסי סעדון ב"מרכז מסובים", שלוש דקות מאור־יהודה: מגשימים את חלום

ההגדה לבית סעדון

(המשך מעמוד 17)
סוכנים". כל נסיון לכוון אותה לאפיקים קצת יותר אישיים נתקל בהתחמקות אלגנטית. צורי לא חושב, למשל, שזה צריך לעניין מישהו כמה כסף יש להם בבנק או באיזו מכונית הם נוסעים. הוא יודע על מה הוא מדבר. בשנה שעברה התפרסמה באחד העיתונים כתבה שתיארה את בני סעדון כטייקונים צעירים ועננים, "אליהו בקנה־מידה ישראלי, שהעושר לא עלה להם לראש". עוד היה כתוב שם שהם ירשו את כל העושר הזה מהאבא שלהם. באור־יהודה אפשר היה למצוא אז הרבה אנשים מופתעים, כאלה שהכירו את אליהו סעדון מקרוב וידעו שהאיש שעשה בחייו עסקים לרוב, הוריש אמנם לבניו רכוש: תחנת־דלק וליה שטח אדמה בן כמה דונמים, אבל לא את הממון הנחוץ בשביל לנהל חיים סטייל "ראלאס".

צורי שרוצה לשכוח את הכתבה ההיא, מרבה להשתמש בצירוף המילים "צאי מזה" בכל פעם שהוא לא מעוניין, או לא כל־כך נוח לו, לענות. הדרך שלו להתעלם בחינניות משאלות שלא מתחשק לו לענות עליהן – לא לאשר, אבל גם לא להכחיש – היתה כנראה הסיבה ליצירת הרושם שמדובר כאן ביורשים עתירי־ממון, אבל מה – נגעים. רק בשיחה אחרת, שנערכת אחרי יומיים, הוא טוען שמסיבות שונות הם נקלעו לקשיים, מכרו חלק מתחנת הדלק שלהם ליחזקאל אסלן כדי להחזיר חובות. קורה ששוקעים בחובות, לא בושה, גם אצל אנשי עסקים גדולים ואדירים הגלגל מסתובב, פעם למעלה פעם למטה. ויוסי אומר, "אנחנו כמו אבא, אם יש לנו לירה אחת או מליון, מתנהגים בדיוק אותו הדבר".

את אבא, אליהו סעדון, הם העריצו בלי גבול: "היתה לו אישיות חזקה והרבה חוכמת חיים. אנשים בצרות היו באים אליו עם דמעות בעיניים, והוא היה אומר להם 'אל תדאגו, אני אסדר', ובאמת היה מסדר. הייתי שואל אותו 'איך אתה יכול להבטיח דבר כזה', והוא היה עונה, 'תראה צורי, מצווה ראשונה כבר עשיתי. הבנאדם יצא מפה עם תקווה, ומי שיש לו תקווה בלב – מצליח. דבר שני, אני עם הקשרים שלי ובעזרת אלוהים, אצליח'. הוא היה עסוק ופעיל 20 שעות ביממה. כבר בשש בבוקר היו מגיעים אליו אנשים, לבקש טובות. זה היה יותר גרוע ממשרד ממשלתי. בתור אבא הוא היה לארג'. מה שרצינו, קיבלנו. פינק אותנו, אבל מה – דרש בית־ספר, רצה שנלמד. אם היה צריך לעזור בעסק, עזרנו. בבית היתה מין אווירה שהכל של כולם: אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד".

את זיכרו של אבא הנציחו בני סעדון בשלט קטן שתלוי מעל תחנת הדלק. "נחלת אליהו", כתוב שם. פעם, מזמן, היתה אור־יהודה כולה בחזקת נחלתו של אליהו סעדון. מזכרונותיו של בן 30, שכבר לא גר שם יותר: "בתור ילד שגדל בעיירה, אליהו סעדון היה בעיני האיש הכי חשוב בעולם. מי שגדל שם חשב שזה העולם, ולאליהו סעדון היו קשרים גם בעולמות אחרים. הוא היה גאוות המקומיים, אולי השם היחידי שהיה מוכר גם מחוץ לאור־יהודה. הלכו עליו כל מיני סיפורים. גם על הקשרים שהיו לו עם הבדואים ואפילו עם ערבים מירדן. הוא היה דמות של גיבור. המרחק בינו לבין הדמויות שראינו אז בסרטים שהוצגו בקולנוע במרכז אור־יהודה נראה בעינינו קטן מאוד".

לאליהו סעדון, בעל השרירים והכוח, יו"ר הועד הראשון של העיירה שנימנה עם מייסדיה, הדביקו כל מיני כינויים במשך חייו רבי־המעללים. "השריף של אור־יהודה", "המושל", "המוכתר" ו"הפטריארך" הם רק כמה מהם. ידידיו הבדואים קראו לו אבו־יוסף. "כשנפטר, באו שייח'ים לשבעה, ישבו שם ימים שלמים, התאבלו עם המשפחה", מספר כדורי עלאווה, כיום פנסיונר, מזכיר מפלגת העבודה באור־יהודה ובעבר מזכיר סניף קופת־חולים במקום, תפקיד חשוב באותם ימים.

סעדון אדיר־המימדים ושתום־העין היה בהחלט טיפוס שנוי במחלוקת. גם הסיבה לעינו הפגועה היתה שנויה במחלוקת. היו שכתבו כי נפצע בעת שרותו ב"הגנה", לעומתם טענו אחרים שנפגע עוד בלוב, לפני שעלה לישראל, בתאונה, או שנולד כך. רבים אהבו והעריצו אותו, אחרים שנאו אותו ופחדו ממנו. גם בזמנים שלא נשא על כתפיו הרחבות שום תפקיד ציבורי, עדיין נחשב באור־יהודה לאיש הכל־יכול. במרכז החדש של העיירה מסתובב עכשיו דור צעיר שלא ידע את סעדון. בן 17, יליד המקום, אומר לי: "אליהו סעדון? מצלצל לי משהו... באמת לא יודע". הוותיקים זוכרים ועוד איך, מדברים עליו בגעגועים טבולים בהרבה נוסטלגיה. השנים, כך נראה, טישטשו את חילוקי־הדעות של פעם, את השנאות הישנות. אפילו מי שנחשבו ליריבים מושבעים, מדברים עליו היום בהרכה תום ואהדה.

עם מרדכי בן־פורת שהיה ראש המועצה המקומית, היתה אז לסעדון מלחמה גלויה. "היינו יריבים מבחינה ציבורית וידידים מבחינה אישית", מספר בן־פורת. "היתה לו תפיסת עולם אחרת, שונה. חוקים לא אמרו לו שום דבר. ב־52', כשהגעתי לאור־יהודה, רציתי להנהיג פה סדר. הוא חשש שיהיה יותר מדי סדר, והתחלנו להתקוטט. העריכתי את העוצמה שלו, את זה שתמיד ידע להשיג כל מה שרצה. היתה לו אינטליגנציה מפותחת מאוד, אינטואיציה חריפה וחוכמת חיים. אילו היתה לו גם השכלה פורמלית, היה מגיע רחוק. הוא היה צמוד למפא"י, ידע לקשור קשרים עם אנשים חשובים במפלגה ולנצל את הקשרים האלה, גם כאשר להם היה נדמה שהם מנצלים אותו. סעדון פשוט צפצף על כל החוקים והנורמות, אבל כשאני רואה כמה מהאינטליגנטים עם העניבות שיושבים היום בכנסת ובממשלה, אני חושב שהוא היה יותר 'כשר' מהם. מישהו צריך לכתוב עליו ספר".

במשפחת סעדון כבר חשבו על זה. "בעזרת השם, כשנתפנה, נכתוב כולנו ספר על אבא", אומר צורי. "כולנו" זאת אומרת האמא מרים, הבנות טובה ורחל והבנים צורי ויוסי. הביוגרפיה של אליהו סעדון מתחילה בלוב, משם עלה לארץ בגיל 13, לבדו. חלק מהדרך עשה, לדבריו, ברגל. בשפתו המקורית נהג לספר על הימים שהיה בהגנה ונלחם על כיבוש המקום לו קרא אור־יהודה, על־שם מפקד הפלוגה שלו, יהודה פיינגולד ז"ל שנהרג על־יד יאזור (אזור). אהב לתאר איך גירש וגם הרג מסתננים מירדן שהסתובבו בישוב החדש שמאוחר יותר נהפך למעברה – לדבריו, המצאה שלו לכינון עבודה עברית ויישוב מהיר של ארץ־ישראל. בעיקר אהב לספר על הימים כהם שימש כשומרו של בן־גוריון. זה היה גם כנראה מה שהביא אותו למפא"י.

אליהו סעדון, שהתברג טוב במנגנון המפלגתי, למד גם לנצל אותו כדי לקדם את עסקיו הפרטיים. בזמנים ההם הוא היה האיש הנכון במקום הנכון. בתחילת שנות ה־50 הגיעו לארץ אלפי עולים חדשים ממדינות חסרות מסורת דמוקרטית, אנשים שלא ידעו בכלל מה זו מפלגה. בבואם, גילו מהר מאוד שהשלטון כאן נמצא בידי מפלגות שהחזקה בהן היא מפא"י. מאחר שרובם לא הבינו בדיוק מה רוצים מהם ולא דיברו את שפת המנגנון שבו היו תלויים בצרכים הבסיסיים ביותר, כמו עבודה ומגורים ("לחם! עבודה!"), נוצר הצורך הדחוף באנשי קשר שמבינים את שפת המנגנון וגם מסוגלים לתרגם אותה לעולים החדשים: הוראות, טובות הנאה, מה שצריך.

אנשי הקשר, "מתורגמני" המנגנון המיפלגתי, היו

(המשך בעמוד 38)

סעדון בפעולה, שנת '62 (צילום: יצחק אורדה)

"תמיד החזיק בית פתוח. לפעמים היה מליונר, לפעמים לא, אי־אפשר היה לדעת".

אליהו סעדון (שמאל) עם דוד בן־גוריון

"היתה לו אישיות חזקה והרבה חוכמת חיים. אנשים בצרות היו באים אליו עם דמעות בעיניים, והוא היה אומר להם 'אל תדאגו, אני אסדר', ובאמת היה מסדר".

נהלל. הכושי עשה את שלו

יש יום הולדת למושב העובדים הראשון. היום בן 65. לא סיבה למסיבה לשלושים וחמש משפחות. עובדי השירותים, התושבים הלא־חקלאים, מופלים לרעה. כבר לא צריכים אותם יותר. „אזרחים סוג ב”. קנו בתים בכסף מלא ולא יכולים להוריש אותם לבנים. מלח הארץ? מיתוס. זכות אבות? זכות למעשים טובים? אשליות. נהלל 1986, סוציאליזם בערבון־מוגבל.

מאת אביבה מץ

צילומים: אליהו מוסקוביץ

הרצל מזיא: „אני נלחם את מלחמות הצדק לצד אלה שמגיע להם, אני נאבק על דברים שכואב לי בלב עליהם, ולא איכפת לי מאף אחד”.

ברוך זמר, פנסיונר בן שבעים, מחפש את אמיל זולא של בני נהלל, הדור השני והשלישי שעכשיו רוצים לנשל אותם מזכויותיהם. „אני מחפש אמיל זולא”, הוא אומר, „שיצעק נגד הממסד, שיתחילו להתעסק בדברים הנוראיים המתרחשים כאן. אנחנו רוצים לנפץ את המיתוס ולזעוק בקול”. לנהלל יש היום יום־הולדת. מושב העובדים הראשון בישראל בן 65. והחגיגות בעיצומן. לברוך זמר וחבריו אין זו סיבה למסיבה. הם לא מרגישים כמו חלק מהמשפחה. הם אומרים כי משהו רקוב מאחורי המיתוס של "מלח הארץ" ו"ארץ־ישראל היפה" – הכינויים שהיו שם נרדף גם לנהלל.

החשבון שהם רוצים לסגור נפתח לפני יותר משלושים שנה. „יש כאן אזרחים סוג א' ויש סוג ב'. לנו מרביקים את התו הנחות”, הם אומרים בכאב. ברוך זמר היה מה שקוראים במושב "עובד ציבור". כלומר, מורה או נגר או סנדלר או מסגר – כל אותם עובדי שירותים ובעלי מלאכה שבלעדיהם לא יכלו החקלאים להתקיים באותם ימים שהיישובים היו מעטים ורחוקים זה מזה ובעיקר מהעיר הגדולה. כל ישוב צמח עם השירותים הצמודים שלו. להבדיל מהחברים החקלאים, לעובדי הציבור לא העניקו ברורך כלל נחלה משלהם. לא אדמה ואפילו לא בית. בנהלל דווקא מכרו בכסף מלא את הבתים לשלושים וחמש משפחות של עובדי ציבור. יום אחד גילו פתאום שאינם בעלי הבית החוקיים.

היום כבר אין צורך בהם. יש בתי ספר איזוריים, ובעלי מלאכה יש לרוב בערים הסמוכות, במרחק נסיעה של דקות. הכושי עשה את שלו, הכושי יכול גם ללכת? לא בדיוק. "עובדי הציבור", אם ירצו, יוכלו להתגורר בבתיהם עד יומם האחרון, אבל את הבתים לא יוכלו להוריש לילדיהם. זכות אבות? זכות של מעשים טובים? אשליות.

הוריו של ברוך זמר היו ממייסדי נהלל. הוא נולד בכפר. יחד עם בני נהלל הלך לסייע בהקמת חניתה בימי המאורעות, לפני חמישים שנה. את המשק של הוריו ירשה אחותו, לפי התקנה שרק אחד מכל משפחה יכול לרשת את ההורים. אבל ברוך, טכנאי במפעל המים של הכפר, החליט לקשור את עתידו עם נהלל. בשנות ה־50' רכש מהאגודה השיתופית בית וחלקת אדמה בת דונם ורבע שנעובו על־ידי בעליהם. „כאן”, הוא אומר, „מתחיל מעשה החלם, שנמשך עד עצם היום הזה. אז היינו צעירים ולא חשבנו על שום דבר. רצינו להקים משפחה ולהתפרנס בכבוד. היום מתברר שבעצם אין לנו כלום. הבית שקניתי אותו וגידלתי בו ארבעה ילדים, לא שייך לי. אגודת הכפר שמכרה לי את הבית עם החלקה לא רשמה אותנו בטאבו על שמי,

[ברו]ך זמר: „אני שנולדתי כאן [ע]שיתי כל חיי רק בשביל [המ]קום הזה, נחשב יהודי פחות [ר]ק בגלל שאני לא מגדל כלום, איפה זה נשמע?”

וזה שלא עלה בדעתו של איש אז לבדוק, וכך קרה שהיום, אחרי שלושים וחמש שנה שאני גר בבית, אני לא יכול להוריש אותו לבני כי הוא בעצם לא שלי”.

ראובן פרומקין נולד בדגניה ב' והגיע לנהלל ב־1950 להיות מסגר לחקלאים. גם הוא קנה את ביתו מאגודת הכפר, שילם את מלוא המחיר שביקשו, והיה בטוח שרכש לו נחלה. מאז הוא התחתן, הוליד ילדים, הפך מסגר עצמאי, וחי באמונה שהוא בן נהלל לכל דבר. מחשבה נכונה לפחות בכל הקשור לחובות. זכויות, כך מסתבר, אין לו. גם ביתו נשאר רכושה של אגודת הכפר ואין בכוחו להוריש אותו לבניו. „זו שיניות של אפליה מוחלטת בין חקלאים לבין עובדי הציבור”, הוא אומר, „אני משרת אותם כדיוק כמו אחד שמגלל פקאנים, אבל למעשה אני כאילו לא קיים”.

האם כל זה אינו תוצאה של טעות מצערת של ניתנת לתיקון? האם לא ניתן להעביר היום את הבעלות על שמם בטאבו, בדיעבד, ובכך להרגיע את הרוחות? „אפשר, אבל לא רוצים”, הם אומרים לנו, „כשהתעוררנו לפני כמה שנים והתחלנו לשאול שאלות, אמרו לנו בקהילה שזה המצב ואין מה לעשות, לא רשמים וזהו”.

הרצל מזיא תומך בהם. אין הוא שייך למשפחות, ובכל זאת הוא אחד הלוחמים הזועפים ביותר בהנהלה. בעיני החקלאים נחשב הרצל מזיא לכבשה שחורה, טרדן, עושה צרות מקצועי. עובד ציבור בן ששים ושבע, אבל חקלאי לשעבר ובן חקלאים. כשהיה בן שנתיים עלה עם משפחתו מארה"ב. הם הלכו לדגניה ואחר־כך השתקעו בנהלל שהיתה כבת שנה. מבחינה חוקית הוא נחשב לאזרח מועדף כי יש לו נחלה חקלאית וביתו רשום על שמו בחוק. „אני נלחם את מלחמת הצדק לצד אלה שמגיע להם, ולא איכפת לי מאף אחד”, הוא אומר, „אני נאבק על דברים שכואב לי בלב עליהם. לא מחפש קריירה. אם עד היום לא עשיתי קריירה צבורית, אז גם עכשיו זה לא חשוב. אני בגילי כבר לא מפחד. לי הם לא יכולים לעשות שום דבר”.

ראשיתו של הסכסוך, על־פי הרצל מזיא, בשנות החמישים, „כשהדור השני, הבנים, לקחו מהמייסדים את רסן השלטון. בהתחלה, כשבאנו לנהלל, כולם היו

(המשך בעמוד 24)

בן הדייג "מחוץ לתחום"

בשנות ה־30' היה אליהו ממן דייג בטבריה. אחת לשבוע היה בא לנהלל למכור דגים. הכיר את כולם וכולם הכירו אותו. בשיטפון הגדול שהיה בטבריה בחורף הקשה ביותר שפקד אותה במאה הנוכחית, נחרב ביתו. הוא, אשתו וארבעת ילדיהם נשארו ללא קורת גג. בנהלל ריחמו עליו והזמינו אותו להתגורר בתוכם. ממן עשה הסבה לסנדלרות ותיקן את נעלי החלוצים. אחד התושבים מכר למשפחת ממן את הצריף הישן שלו בו נולדו להם עוד שמונה ילדים.

חמישים שנה גרה משפחת ממן עם שנים־עשר ילדיה בצריף, שלידו הקים אליהו צריף קטן נוסף עבור הסנדלריה. הילדים גדלו והתפזרו ברחבי הארץ, האם נפטרה, ובנהלל נותר הסנדלר הזקן עיוור וחולה. לפני שנתיים נפטר. שנה קודם למותו חזר לנהלל אחד הבנים, יעקב ממן, כדי לטפל באביו. לפני שחזר לנהלל היה עובד התעשייה האווירית. בגלל מחלת האב התפטר מעבודתו. מעולם לא היתה למשפחתו דירה משלהם. לאחר מות האב ביקש הבן לפתוח בחיים חדשים בנהלל ולגור עם משפחתו בצריף. האגודה לא הסכימה. בתום ימי השבעה, הגיעו נציגי המושב בלווי שוטרים כדי לפנות את הבן ולאטום את הכניסה לצריף. בידיהם היה צו פינוי של בית המשפט. משפחת ממן התנגדה בכוח ועבודות האטימה פסקו.

„זאת שערוריה שלא נשמע כמוה”, פוסק הרצל מזיא, „ההנהלה, שבסך הכל אמורה לייצג אותנו, נקטה באמצעים מבלי לשאול אף אחד. היא הגישה תלונה במשטרה על הסגת גבול פלילית ובקשה צו פינוי של יעקב ממן מהצריף של אביו בו הוא נולד וגדל. אני מתבייש”.

הרצל הזעיק חברים ויחד כינסו אסיפה כללית לדון בשערוריה. „היתה אסיפה מאד סוערת, הרימו כסאות ועפו דברים, אצלי גירוש מתקשר תמיד לדבר אחד, וזה לא יקום ולא יהיה. אנחנו לא נגרש את הבנים שלנו מכאן. מעניין שגם אליעזר יפה, הנכד של המייסד שלנו שנקרא על שמו, לחם לצד ממן ונגד גירושו מהכפר. בסופו של דבר הוחלט לערוך משאל, והתברר שרוב הציבור לא רוצה שיגרשו את משפחת ממן מנהלל או שיינקטו נגדם צעדים משפטיים כלשהם”.

הצדק ניצחו – לא. כי עדיין תלוי ועומד נגדם צו המניעה האוסר עליהם להיכנס לצריף של אבא. הנהלת הכפר מסרבת לבטל אותו, אבל גם לא מזדרזת לממשו. יעקב ממן פתח נגריה בחצר אך נאלץ להצטופף עם כל בני משפחתו – חמש נפשות ועוד אחת בדרך – להצטופף בסנדלריה הקטנה: צריפון עץ דל, שני חדרונים לוהטים בחום הקיץ.

משפחת ממן והצריפון: האשימו אותם בהסגת גבול פלילית.

לחברת האלקטרוניקה הגדולה בעולם, יש מה לומר בישראל:

מס' 1 בעולם

רק חברת אלקטרוניקה אחת, יכולה להציג בפניך נתונים אלה:
כ-24 מיליארד דולר - היקף מכירות שנתי.
94% מהיקף המכירות - בוצעו בשוק העולמי (כלומר מחוץ להולנד).
כ-1,8 מיליארד דולר - השקעה שנתית במחקר ובפיתוח.
346,000 אנשי מקצוע מיומנים המועסקים על ידי פיליפס ברחבי העולם.

השם ההולנדי שכבש את אמריקה אירופה ויפאן

פיליפס נוסדה בהולנד לפני 94 שנים.
כבר מראשית דרכה הציבה לעצמה מטרה-להתמודד עם צרכיו של השוק העולמי. תפיסת עולם זו הביאה לפיתוח רצף בלתי פוסק של מוצרים, חידושים והמצאות, אשר שינו את חיי כולנו. תפיסת עולם זו, היא אשר עשתה את פיליפס לחברה רב לאומית.
כיום משווקת פיליפס ההולנדית 94% ממוצריה לשווקים המתוחכמים בעולם: אמריקה, אירופה ויפאן.

הסמל הבטוח של הקידמה

פיליפס נושאת את דגל הקידמה, החדשנות והאמינות בעולם האלקטרוניקה. פעילותה חוצ-זמנית בתחומי האופטיקה, התאורה, הקול, החימום, המיחשוב והתקשורת, מאפשרת לה יישום טכנולוגיות מתחום אחד למשנהו. תהליכי התכנון והייצור הממוחשבים מאפשרים לה להענות במהירות רבה לדרישות הצרכן ולספק לו מוצרים טובים יותר וחדישים יותר.
ולדוגמא - המצאת הקלטת, המצאת פטיפון הלייזר (קומפקט דיסק), פיתוח דור חדש של נורות חסכוניות באנרגיה, מכונת הכביסה השקטה והלייזרוויזיון (תקליט הוידאו).

מהיום בישראל-מגוון המוצרים המושלם של פיליפס!

אם עד היום הכרת רק חלק קטן ממוצריה של פיליפס, יש לנו חדשות טובות בשבילך:
מהיום בישראל, טלוויזיות פיליפס, מערכות וידאו, סטריאו, קומפקט דיסק לייזר, מכונות כביסה, תנורי מיקרוגל, מדיחי כלים, שואבי אבק, מייבשי שיער, מכונות גילוח, שורה ארוכה של מכשירי קול ניידים, מחדישות, סוללות אמינות ועוד רשימה ארוכה של מוצרי איכות חדשניים, העונים לדרישות הגבוהות ביותר. את מגוון המוצרים המושלם של פיליפס אתה יכול לפגוש בחנויות המובחרות וברשתות המורשות של פיליפס.

מהיום בישראל-שרות פיליפס ברמה בינלאומית

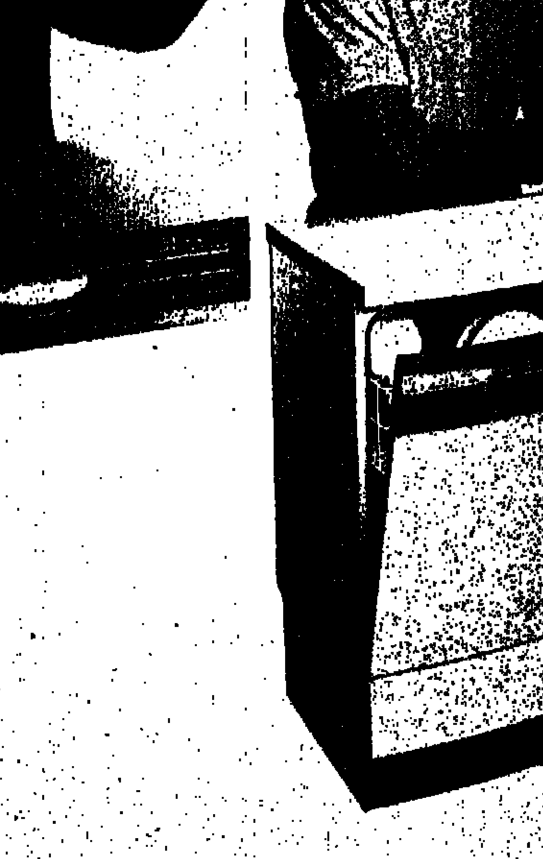
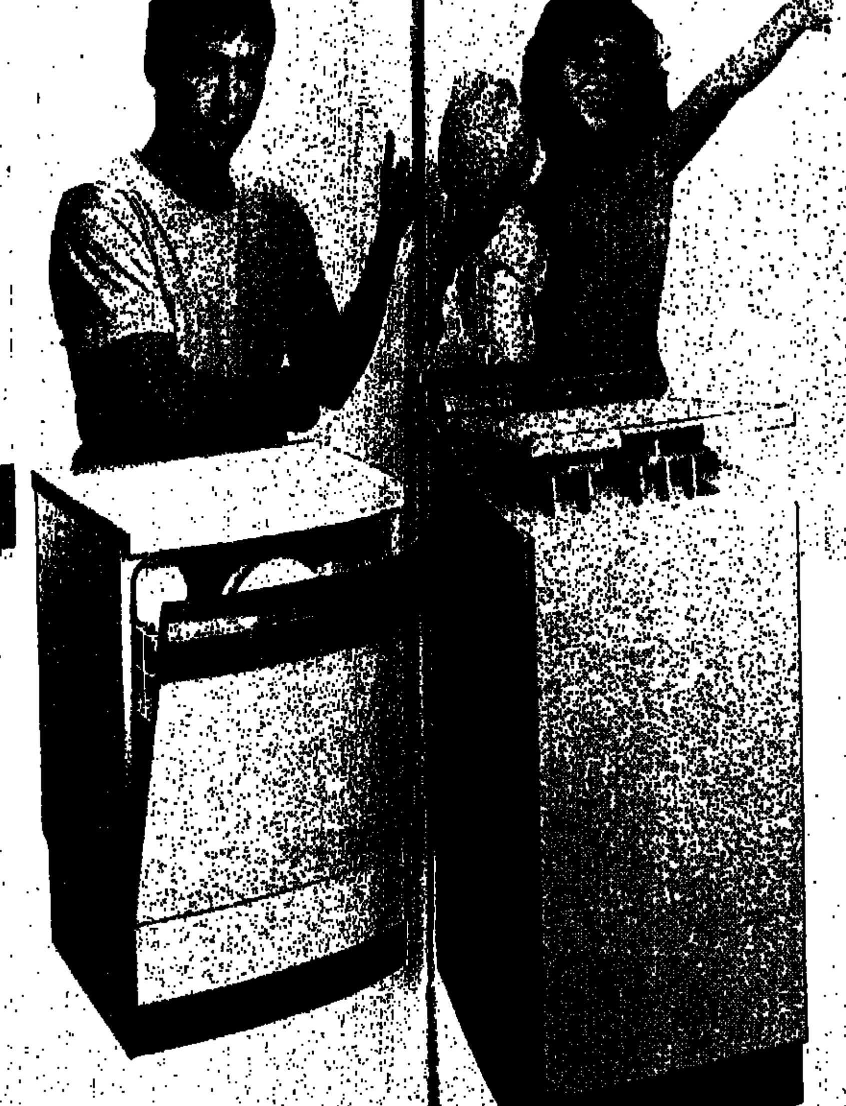
מהיום פיליפס מביאה לישראל נורמות חדשות בכל הקשור לשרות מעולה: הענות מהירה לכל קריאת שרות או הדרכה. צוותי טכנאים מקצועיים אשר הוכשרו במרכז ההדרכה של פיליפס בהולנד, במגמה למתן שרות בבית הלקוח. מערך ארצי של תחנות שרות פיליפס המתוכנן לכסות את הארץ כולה. מלאי חלפים מקורי לשנים רבות לכל מוצרי פיליפס. ביטוח ואחריות מלאים לכל מוצרי פיליפס.

מהיום בישראל- פיליפס בידיים טובות וחזקות

מהיום פיליפס מיוצגת בישראל ע"י חברת אלקטרו מ.מ. סחר מקבוצת המשביר המרכזי.
חוסנה ויציבותה של קבוצת המשביר המרכזי - חברת השיווק הגדולה ביותר בישראל, מעניקת מהיום לצרכני פיליפס בישראל, כתובת אמינה וגב כלכלי איתן - מהיום יש לכל צרכן פיליפס בישראל, כתובת בטוחה לאחריות ולשרות מעולה לשנים רבות.
מהיום יש לפיליפס בית בטוח בישראל - קבוצת המשביר המרכזי.

"מהיום, פיליפס."

PHILIPS

פיליפס. חברת האלקטרוניקה הגדולה בעולם.

שיווק ושרות: אלקטרו מ.מ. סחר מקבוצת המשביר המרכזי

נלחם בעששת בנשק יעיל פי 3 -
אֶלְמֶקס

מחקרים רפואיים מוכיחים
שההגנה הטובה ביותר במלחמה
בעששת (חורים בשיניים) טמונה
בחיזוק אמאיל השן ע"י הוספת
אמין פלואוריד אורגני פעיל פי 3*.
אלמקס היא משחת השיניים
היחידה בישראל המכילה
אמין פלואוריד אורגני.

את המסקנה תסיק בעצמך.

* כפי שהוכח בחקר השוואתי של משחות שיניים עם פלואוריד שנערך באוניברסיטת שטרסבורג, צרפת, פורסם ב-
Community Dental Oral Epidemiology 1982 p.238

אֶלְמֶקס® יעילה פי 3 במניעת עששת
עם אמין פלואוריד

אלמקס היחידה המאושרת ע"י הסתדרות רופאי השיניים בישראל
מיוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA, שוויץ.

נהלל. הכושי עשה את שלו

(המשך מעמוד 21)

שווים. החקלאים עיבדו את האדמה אבל היו צריכים מורים, מנהלי חשבונות, נגרים. לא היתה תחבורה כמו היום. הישוב היה מבודד, והיינו צריכים את האנשים האלה במקום, שיגורו איתנו. ביקשנו מהם לבוא ולהתיישב בנהלל. אז כל עובדי הצבור קנו בתים ולכולם רשמו אותם בטאבו. אחר־כך, כשאבות המייסדים נפטרו והבנים עלו לשלטון בכפר, הכל השתנה. המשיכו לעודד עובדי צבור לבוא ולהתיישב, מכרו להם בתים, אבל לא רשמו יותר בטאבו. זה לא יכול להיות ככה. הבסיס צריך להיות של שוויון. על זה הוקמה נהלל, ואני לא אשתוק עד שהדברים ייפתרו".

"יש כאן קליקות", מתפרץ ברוך, "שירקעס של חקלאים נגד עובדי צבור".

"זה הרבה יותר גרוע", אומר ראובן, "קם דור חדש שלא הכיר את המייסדים ולא את הבנים שלהם. אני חבר שווה זכויות באגודת הכפר. אני משתתף בישיבות ובהצבעות גורליות, משלם מיסים, אבל אני תושב סוג ב'".

ברוך זמר: "סוג ד'. חוקי נהלל זה חוקי אפליה. אני שנולדתי כאן ועשיתי כל חיי רק בשביל המקום הזה, נחשב יהודי פחות טוב בגלל שאני לא מגדל כלום, איפה זה נשמע?"

"בעבר זה לא היה כך", מסביר הרצל, "מושב זה קודם כל מקום מגורים, כמו הרצליה או רמת השרון. אגודת הכפר היתה נותנת שרותים לחקלאים, כמו שיווק משותף של התוצרת. עובדי הציבור לא היו חברים באגודה. היה ועד הכפר, כמו רשות מוניציפלית, שנתן שירותים לכל התושבים, גם לעובדי הציבור. בשנת 65' איחדו את שני הגופים, ביטלו את הוועד והכריחו את כל עובדי הציבור להכנס לאגודת הכפר, וזה יצר מצב בלתי נסבל. מאז, עובדי הציבור הם מצד אחד חברים שווי זכויות ומן הצד האחר משוללים זכות בסיסית של בעלות על הקרקע שלהם".

האבסורד הוא שעובדי הציבור יכולים להבחר להנהלה, אבל כוחם לשנות את מעמדם שואף לאפס. ברוך זמר, למשל, כיהן שם שנתיים. היום, אגודת הכפר לא מעוניינת יותר בחברותם של עובדי הציבור בנהלל. היא היתה שמחה לו היו עוזבים את הכפר מרצון. היא מוכנה לעשות הכל כדי להחליק אותם החוצה, אפילו לרכוש מהם בחזרה ובכסף מלא את הבית שאינו שלהם. מכל מקום, מי שמתעקש להשאר, יוכל לעשות זאת עד סוף ימיו. אבל צאצאיו יצטרכו לחפש לעצמם מגורים במקום אחר.

"זה הכל עניין פסיכולוגי", מסביר ראובן פרומקין את ההיגיון הנהללי, "חששים שעובדי הציבור יגברו על החקלאים".

ברוך זמר: "יש גם העניין שאין מספיק משקים בכפר, בעיקר במקומות שאנחנו יושבים, במרכז. המגרשים שלנו שווים היום הרבה כסף".

הרצל מויאל: "זו סתם רישעות שהמימסד בכפר טיפח ומאפשר לה לצמוח ולגרש מנהלל את הנכדים, את הדור השלישי".

ברוך: "הכל זה פוליטיקה, זהו כשלון של המערכת המימסדית. רוצים להכניס את האנשים למסגרות כדי שיצביעו בשביל מי שצריך. זה הצמיח את הדור השני של הפונקציונרים. כבר יש לנו בכפר שנים־עשר מנהלי חשבונות".

"זה בגלל היעול של המחשבים", צוחק ראובן.

הרצל מויאל מספר את סיפורו של הדור השלישי: "יועד גולן הוא נכד של מי שהיה מנהל הדואר בנהלל מהשנה הראשונה. המנהל היה נשוי לאחותו של אחד המייסדים, כתו, שהיא אמו של יועד, נולדה בכפר והיתה מורה של הבנים שלנו. כשמנהל הדואר נפטר, עבר הנכד לגור בבית סבו. יום אחד קיבל הודעה מאגודת הכפר שהוא צריך לעזוב את הבית הזה. את ההודעה לא שלחו אליו אלא להורים שלו. אותו כאילו בכלל לא מכירים. הוא לא יכול לגור בבית של הסבא שלו, בגלל שהוא בן של עובדי ציבור. איפה זה נשמע? זה שהוא ואמא שלו נולדו כאן לא מזיז לאף אחד, בנים של חקלאים יורשים אותם, בנים של עובדי ציבור לא. נקודה. הבן שלי לא היה בכפר פיזית עשר שנים וזה בסדר. הוא חזר ונכנס למשק כאילו כלום, אבל יועד גולן לא יכול לגור בכפר".

בנהלל שבעים וחמישה משקים חקלאיים המיועדים לכ־150 משפחות. לא כולם מאויישים. יש בעלי משקים, פונקציונרים למיניהם, המפורסים בארץ ובעולם, וממלאים תפקידים חשובים בשליחות התנועה ושלא בשליחותה. איש לא מעבד את המשקים שלהם. איש גם לא בא אליהם בטענות. "למשל האלוף במילואים מוסה פלד", אומר הרצל מויאל, "הוא עובד בכיר ב'כור', לא מתפרנס מחקלאות, המשק שלו לא מעובד, אבל לפי עיקרון השוויוניות המזוייפת הוא זכאי להוריש את משקו לבניו. אריה עיזוז, גם הוא איש קבע לשעבר, נמצא כבר למעלה מעשרים שנה בלונדון, אמו הזקנה גרה בבית שלו, והוא נחשב לבן נהלל לכל דבר. רק הבנים של אלה הנקראים עובדי הציבור לא נחשבים, מופלים לרעה".

נהלל 1986. סוציאליזם בערבון־מוגבל.

אביבה מץ

מזכיר או"ם

מזכיר הכפר, האיש שמאחורי המדיניות, הוא הח"כ לשעבר עמוס הדר, דור שני בנהלל. בעבר היה מזכיר תנועת המושבים. הוא לא נוקט עמדה, כמו מזכיר או"ם. "נהלל בסך־הכל זה דבר מאד חיובי", הוא מגיב, "זה לא נכון שאנחנו לא נותנים לעובדי ציבור לגור בכפר, וזה גם לא נכון שנותנים להם. לנו, לכפר, אין עמדה חיובית ואין עמדה שלילית בנושא".

עובדי הציבור הלא נלחמים על זכותם למעלה משלושים שנה?

הדר: "זה נכון, הם באמת נלחמים שלושים שנה ואין לי מושג מדוע לא רשמו את הבתים שלהם בטאבו, בזמנם. זה לא מעניינו של הכפר. זה בדיונים בין מינהל מקרקעי ישראל ותנועת המושבים, וזה עומד להיפתר בעוד זמן לא רב. בכל מקרה, אם יוחלט שעובדי הציבור לא ימשיכו לגור כאן, בתיהם ייפדו בכסף מלא. ההורים, אלה שכבר גרים, לא יצטרכו כמובן לעזוב, ויגורו עד שיבה טובה. אבל הבנים שלהם, יתכן שכן.

"הרעיון המרכזי העומד מאחורי כל זה הוא: האם רצוי שאלת שאין להם זיקה לחקלאות יגורו במושב ויעבדו מחוץ למושב. אנחנו מעוניינים לצמצם את הזכות של עובדי הציבור להוריש את הבתים שלהם לדור הבא. מה שיוסכם בין תנועת המושבים ומינהל מקרקעי ישראל, זה יחייב את כולם. נהלל תאמץ את זה ללא היסוס".

ואיך תסביר את העובדה שיש חקלאים כמו מוסה פלד ואריה עיזוז שלא גרים במושב ובכל זאת נחשבים בעלי זכויות לכל דבר?

הדר: "מושה פלד? אשתו נמצאת במשק, ואריה עיזוז הוא מקרה חריג. הוא שרת בצבא".

ומה עם משפחת ממן?

"לפי אותו היגיון של חקלאים ולא־חקלאים. גם הם יצטרכו לעזוב".

הדיונים בין תנועת המושבים למינהל מקרקעי ישראל נערכים לקראת חידוש חוזי החכירה של הקרקעות, לתקופה נוספת של 49 שנים. החוזים הקודמים שנערכו עם חקק"ל, אשר תוקפם פג בימים אלה, הגבילו את החכירה רק למטרות של עבודה חקלאית. בחוזים החדשים, כך מקווים, ייקבע מעמדם של אנשי המושבים שאינם עוסקים בחקלאות.

האיש שמאחורי הדיונים הוא שמחה אסף מכפר־יהושע. אסף הוא מזכיר המרכז החקלאי וחבר מועצת המינהל, על פרשת עובדי הציבור בנהלל הוא יודע רק באופן כללי. "בתקופה האחרונה הנושא לא מטופל על ידנו".

עמוס הדר אמר שהנושא אוטוטו עומד להסגר.

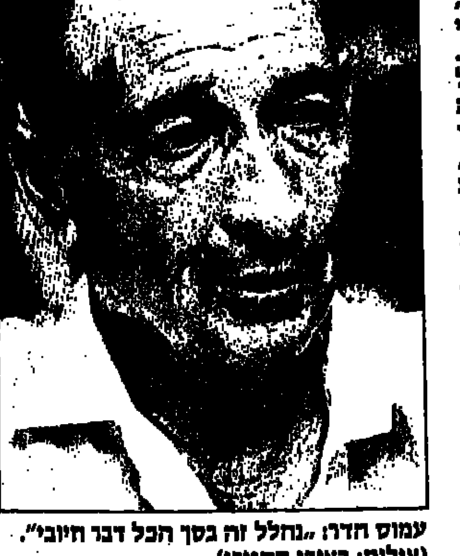
אסף: "זה לא נכון, זה לא יגמר כל כך מהר. את החוזה בין המינהל לקיבוצים גמרנו לא מזמן אחרי שתים־עשרה שנה של דיונים. הדיונים על החוזה עם המושבים רק התחילו בקושי ולכן זה לא ענין שאפשר לראותו כגמור בעתיד הקרוב".

אם כך, כל אנשי נהלל למשל, יושבים על אדמתם בלי חוזה.

אסף: "רוב ההתיישבות בארץ אין לה חוזים. זה לוקח הרבה זמן. הבעייה סבוכה מאד. אם לא היו שמים לנו מקלות בגלגלים אפשר היה לגמור את כל העניין בשבועיים".

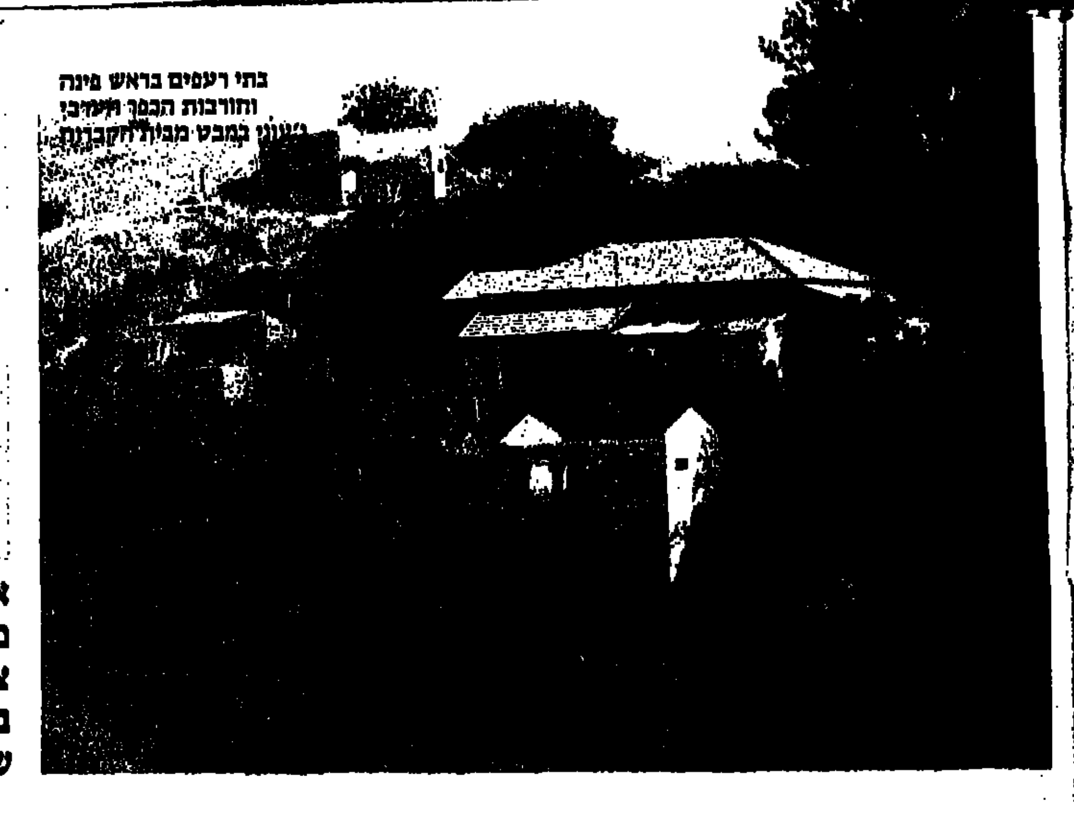
בסופו של דבר, האם עובדי הצבור יהיו בעלי הבית של בתיהם?

אסף: "זה אפילו עוד לא הונח על שולחן הדיונים, כך שאין לדעת מה יעלה בגורלם. יש ויכוחים לכאן ולכאן. נעשו בירורים מוקדמים במושבים ובתנועות, ויש ניגודי אינטרסים. במושב יש גופים שמתנגדים לתת להם זכות קניין. תהיה לנו בעיה עם זה, האם אפשר יהיה לשלול מהם את הזכות הזאת. אבל אם האגודה בנהלל תאשר, המינהל קרוב לודאי ירשום את הבתים שלהם בטאבו. בלי האישור הזה אין מה לדבר בכלל. אבל בכל מקרה זה ספור עצוב שצריך לטפל בו ולהסדיר אותו".

עמוס הדר: "נהלל זה בסך הכל דבר חיובי".
(צילום: ראובן קסטרו)

אלול תשמ"ו
מאת נילי פרידלנדר
צילמה: שי גינות
בשיתוף רשות
שמורות הטבע

בתי רעפים בראש פינה
וחורבות הכפר ג'עונה
במבט מבית הקברות

50. ובראש פינה כבר הייתם?

ה משבה ראש פינה יפה תמיד. וכמו כל המקומות היפים בארצות הים התיכון, היא יפה במיוחד באביב ובסתיו. כאשר האור רך את האבן הגלי־לית של בתיה הזקנים ואת האבנים המרוצפות עדיין את הרחוב העליון, את הברושים ואת הגנים ואת נחל ראש פינה שבחודש אוקטובר יפרחו בו החלמוניות הראשונות.

המושבה בחיק הר כנען, בין צמתים של דרכים ראשיות, ממתינה ראש פי־נה למטיילים בגליל. יש כאן טיול רג־לי נפלא, בן שעה עד שעתיים וחצי, שאותו אפשר לשלב אחריכן עם טיו־ל לבית דוברובין ביסוד־המעלה, ועם שמורת החולה בשעות אחה"צ, עד ארבע.

טיול לראש פינה בזוגות – מאוד רומנטי כאן, וגם טיול לכל המשפחה – איטי ושקט. ויש לנו גם טיול בנסי־עה למתקשים בהליכה. הטיול הזה הוא כמובן בחינם, במקום הפתוח בכל שעות היום והלילה, ובעיקר בלילות של ירח מלא בחג הסוכות.

הנסיעה לראש פינה:

1. מתל־אביב: מכביש החוף פנייה במחלף זכרון־יעקב לצומת יקנעם, פניה שמאלה וימינה לכביש טבעון־נצרת. נסיעה לפי השילוט לטבריה, לצומת גולני, ופניה לכיוון מטולה עד לצומת עמיעד ופניה שמאלה, צפונה, לצומת ראש־פינה. פניה לתוך המוש־בה, לאכסנית הנוער.

2. מטבריה: נסיעה צפונה לכיוון קרית־שמונה, פניה שמאלה לכיוון צפת וכניסה למושבה. או בפניה הב־אה, הצפונית, מצומת ראש פינה לתוך המושבה, לאכסנית הנוער שממנה מתחיל הטיול הרגלי.

3. אחרי הטיול בראש פינה חוזרים לצומת, לביקור בגלריה של אלכסנד־רה זייד ולמסעדת הגומא. להמשך הטיול: אפשר להמשיך צפונה ולהיכ־נס ליסוד־המעלה שאחרי אילת־השַ־חר, לסיור בבית דוברובין, האחוזה המשוחזרת, ולשמורת החולה. כאן חורשת אקליפטוס עם שירותים ומים לפיקניק. עכשיו זמן טוב במיוחד לסיור בשמורת החולה, שכן זוהי עו־נת נדידת הסתיו של החסידות ועו־פות המים החונים כאן בדרכם האַרו־כה מאירופה לאפריקה.

הולכים בראש פינה:

הטיול מתחיל מאכסנית הנוער הי־פהפיה.

הסיפור: כאן היה בית־הספר היסו־די העברי הראשון בארץ שהוקם לפני מאה שנה. המורים הראשונים, יצחק אפשטיין וחיים ווילקומיץ עליהם השלום, החיו כאן את העברית הגלי־לית של תקופת בית שני. הם הניחו כי היהודים הקדומים בגליל דיברו עברית ב"בית" דגושה. כך נוצר בראש פינה המשפט המפורסם שבו מודג־שות ה"בית" עשר פעמים ואותו שינ־נו כל ילדי המקום:

"שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה זְבוּבִּים מְסתוֹבְּבִים סָבִּיב כַּד החלב הלבן".

ותיקי המושבה שזכו ללמוד כאן בארבעים השנה הראשונות מדברים כך עד היום. בהשפעתם של מורי בית־הספר ניתנו לילדי ראש פינה שמות תנ"כיים, ולכן פוגשים פה עד היום זקנים וזקנות הנקראים עמיהוד, ◄

אצל אלכסנדרה זייד

רק בראש פינה אפשר לראות את הריקמות המיוחדות של אלכסנדרה זייד, שחזרה לגור בגליל בעקבות הסבא והסבתא, אלכסנדר וציפורה זייד שעלו לגור לעדי בראשית המאה, לפני שהתיישבו על גבעת שיוח אבריק (טיול 44).

הגלריה של אלכסנדרה זייד נמצאת בצומת ראש פינה, בקומה השניה של בית המכס הישן הבנוי אבני בזלת שחורות. המדרגות מאחורי הכביש. הגלריה פתוחה מעשר עד חמש בכל השבתות והחגים, וכמעט יום יום. יש כאן עבודות מיוחדות של אלכסנדרה שמשלבת ריקמה בציורי באטיק. יש כאן ציורים של אמני הגליל ואוסף של מתנות ומזכרות כולל כריות ושטיחי קיר. טלפון 069-36702.

הגלריה של אלכסנדרה זייד (מימין)
והרחוב העליון בראש פינה (בצילום השמאלי)

חדש!
מבצע
חג נקי!
סוד רב שימושי
באיכות של סוד
ובמחיר
היכרות.
סוד
רב שימושי
נוזל מרוכז לניקוי כללי
שמן

הדס פורח בגליל
(צילמה: שי גינות)

סופשבוע

(המשך)
עמיחי, בועז, אבשלום, חוה, רות, רחל ונעמי.

מהאכסניה עולים מאה מטר בכביש המרוצף ופונים שמאלה לגן הברון.

כאן היה גן מפואר עם שבילים בין שדרותיו. הגן ניטע לרווחתם של פקידי הברון רוטשילד שמשלו באיכרי המושבה בראשית ימיה. לאחרונה, במסגרת המפעל האדיר של שיקום ושיחזור ראש פינה הישנה, שוקם הגן. יש בו פלפלונים, ורדים, ברושים ואורנים עתיקים. אם יש מזל, פתוח כאן הפאב הנחמד.ממשיכים לעלות בשביל יפה עד בית פיק"א – או בית הפקידות – מזכרת לביורוקרטיה הגדולה שהעיבה על עזרת הברון רוטשילד לבני האיכרים העבריים, ראשוני הגליל.

השטח כולו נרכש ע"י הברון אדמונד בנימין דה־רוטשילד באמצע שנות השמונים למאה שעברה, כדי להקים עליו מיבנים שאיכלסו את כל עובדי המנגנון: פקידי הברון ואגרונומים. הם ובני־ביתם נשלחו הנה כדי לנהל את ענייני המושבה ראש פינה, ומאוחר יותר גם את ענייני שאר מושבות הגליל: יסוד־המעלה ומשמר־הירדן, מחניים ומטולה. בבניין הגדול הצופה אל עבר נחל ראש פינה ובית העלמין התגורר „פקיד הברון" עם בני משפחתו, עוזריו ומשרתיו.

המיבנה משתרע על 600 מ"ר ומהמרפסת – מעל המחסנים – צופים צפונה אל עמק החולה, החרמון והרי גולן. דרומה נפתח המבט אל רמת כורזים ומזרחה לעבר המושבה. המדרגות היורדות אל הבניין מהרחוב המרוצף, מכיוון בית־הכנסת, נקראו ע"י איכרי ראש פינה „מדרגות הדמעות". כאן ישבו ראשוני המושבה, האיכרים שבאו לכאן בשנת תרמ"ב (1882) מרומניה, מרוסיה ומצפת כדי להיות עובדי אדמה. כאן ציפו שעות ארוכות ,בהמתנה ארוכה ומשפילה, עד שזכו להתקבל אצל פקידי הברון שהואילו לסייע להם בכספים או בעצה מקצועית.

באחד בינואר 1900 ביטל הברון את משטר הפקידות וייסד בשיתוף עם יק"א (החברה היהודית להתיישבות מיסודו של ברון הירש) את פיק"א (החברה להתיישבות יהודית בפלשתינה). לכן, הבניין ששופץ ושוקם בסוף שנות השבעים ע"י האגודה לשיחזור מושבת ראשונים, נקרא היום בית פיק"א.

מולו, עדיין עומד ביתו של פרופסור גדעון מֶר.

הבניין שנשמר במצב טוב נמסר בראשית שנות העשרים לרופא צעיר ומוכשר שהגיע לראש פינה במטרה לחקור את הגורמים למחלת המלאריה (הקדחת) וללמוד איך להדביר אותה. כאן חי עם בני משפחתו הרופא הגלילי שהיה לאגדה בישוב העברי. השלט המקורי הקבוע בכניסה – „מעבדה אנטי מלארית" – הוא שריד אחרון למעבדות שהיו כאן. היום, כשאין כבר קדחת, ידוע פרופסור מֶר כסבו, אבי אמו, של השחקן ג'וליאנו מֶר.

ממשיכים הלאה בכביש המרוצף לבית־הכנסת שהוא סגור בדרך־כלל, ונפתח רק לסיורי קבוצות. מאחוריו ומתחתיו יש בית־מרחץ ישן שעכשיו משפצים אותו. בבית־הכנסת משתמשים היום רק לאירועים מיוחדים ולתפילות בחגים.

הולכים בכביש המרוצף בין הגינות המקסימות שעשו תושבי הרחוב העליון הוא רחוב הראשונים. בראש פינה לא קוטפים פרחים מגינות, גם אם הן פתוחות לכל.

מצד שמאל רואים את הבית האמריקני, ומצד ימין – נוף עמק החולה והרי גולן. כאן הוא הרחוב העליון הנקרא היום רחוב הראשונים. במרוצת שנות התשעים של המאה שעברה וראשית המאה העשרים נעזב הרחוב ע"י מייסדי ראש פינה שעברו להתגורר בבתים המרווחים שניבנו ע"י הברון רוטשילד ב„רחוב התחתון" וברחוב הכרמים של היום. הבתים הראשונים שאותם משפצים עכשיו היו סמוכים לבתי הכפר הערבי השכן „ג'עוני".

דוד שו"ב, מנהיגם של יהודי רומניה שהגיע הנה ב־1822, בחר לייסד כאן את המושבה החדשה בגלל האוויר המצויין והמים המתוקים, מי מעיינות ג'עוני. עד היום האוויר פה מצויין ומי ראש פינה מתוקים וטעימים. ראש המועצה, צבי רסקי, אומר שרק מי מעיינות חבניאס מתוקים ממי מעיינות ראש פינה.

הבית האמריקני:

משמאל, מעל הרחוב העליון, בית נטוש בן ארבע קומות. בנוי אבני בזלת שחורות מסותתות, ומדרגות צמודות לקיר הצפוני. תריסר מרפסות הנשענות על פסי ברזל, בולטות מהקיר המזרחי וצופות אל החרמון. ותיקי ראש פינה קוראים לו „הבית האמריקני".

זהו המיבנה היחיד ששרד מהכפר הערבי הקטן ג'עוני שהיה כאן עד למלחמת העצמאות. הבית ניבנה לפני כחמישים שנה ע"י ערבי בן הכפר ג'עוני שירד לאמריקה, התעשר, חזר לכפר מולדתו ובנה כאן מלון גדול עם שתים־עשרה דירות להשכרה. כשניבנה הבית בראש פינה בת החמישים – היום היא בת 104 – בלט מיד לא רק בגודלו המרשים אלא גם בכך שאין הוא בנוי מאבני גיר לבנות עם גג רעפים אדומים, אלא מאבני בזלת שחורות עם גג שטוח ומדרגות צדדיות העולות אל הגג.

מכאן יורדים דרך כביש מרוצף אבני גיר לבנות ועטור בשוליו באבני בזלת שחורות שהובאו לכאן מרמת הגולן או מרמת כורזים.

אל נחל ראש פינה:

פונים ימינה אל ואדי ג'עוני, הוא נחל ראש פינה, והולכים עד לבנייני האבן ליד המעיינות שאת מימיהם עדיין שותים כאן התושבים. בין ראש פינה לג'עוני – שיחי צבר, תאנים והריסות של בתי אבן. זה מה שנותר מהכפר הערבי ג'עוני הנמצא ממש מעל המושבה הישנה.

בשנת 1878 קנו משפחות יהודיות אחדות מצפת אדמות מערביי הכפר ג'עוני, והתיישבו כאן, ב"גיא אוני", אך כעבור זמן־מה עזבו את המקום.

רק ב־1882 חודשה פה מושבה יהודית עם 30 משפחות ממוינשט ובוטושן ברומניה, ארבע משפחות מצפת ועוד משפחות אחדות מרוסית. הם קראו למושבתם שהיתה מלאה אבנים וסלעים "ראש פינה" כי „אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה" (תהילים קי"ח 22). ר' דוד שו"ב, מנהיגם של עולי רומניה, החליט לבנות את ראש פינה דווקא בסמוך לכפר הערבי, כי האמין שערביי ג'עוני יעזרו ליהודי המושבה, ילמדו אותם חריש וזריעה, סיקול ונטיעה, יגנו עליהם מהבדואים, וילמדו אותם להסתדר עם נציגי השלטון התורכי. תקוותיו של דוד שו"ב התאמתו. במאבק אלים וממושך על הזכות להשתמש במי המעיינות נלחמו יהודי ראש פינה יחד עם ערביי הכפר ג'עוני נגד הבדואים מהכפר השכן טוּבָּא. מ־1882 ועד 1948 היו יחסי שכנות טובה בין ערביי ג'עוני ליהודי ראש פינה. באביב תש"ח, אפריל 1948, נטשו תושבי ג'עוני את כפרם ומאוחר יותר פוצצו בתיו ע"י צה"ל. הכפר הערבי איננו עוד, ומאז חיים תושבי ראש פינה בשכנות טובה עם הבדואים, תושבי הכפר טובא, בני השבט ערב הייב שגויסו לצה"ל במלחמת העצמאות ע"י שכנם מקיבוץ גינוסר, יגאל אלון, בן למשפחה ראש פינאית מצד אימו.

הטיול בנחל ראש פינה קל ונעים. הולכים עד היכן שמתחשק. במשך יובל שנים הלכו בו איכרי ראש פינה לצפת. יש בו דרך עפר נוחה העולה עד למשטרת הר כנען.

להגיע ברכב עד לנחל ראש פינה:

נוסעים מצומת ראש פינה לכיוון צפת. בראש פינה מגיעים למכולת של זרחיה. ממשיכים לנסוע בדרך המרוצפת אבנים, ולפני האכסניה פונים לדרך עפר נוחה, מול בית משפחת בן אריה, שהוא בית יפה בזכות עצמו ונוסעים מערבה לכיוון בית העלמין. מי שהגיע לכאן בנסיעה חונה כאן, וממשיך ברגל. הליכה קלה ונוחה בין שיחי פטל, תאנים, רימונים ועצי זית. כשעולים מוצאים בזה אחר זה שלוש מעיינות.

הראשון תפוש בצינור. במעיין השני המים זורמים בצינור צר לשוקת, והמעיין השלישי נובע מבניין אבן. זהו "מעיין גיא אוני".

בדרך חזרה מהמעיין עולים על דרך עפר בחורשת אורני קק"ל ואיתה יורדים למושבה הישנה דרך הרחוב המרוצף וגן הברון עד לאכסניה. פונים שמאלה, וחוזרה לרכב.

רק ברכב:

אם יש בעיות בהליכה, אפשר לעשות את כל המסלול ברכב. עולים מהאכסניה בכביש המרוצף. פונים שמאלה ועולים בהר. עוצרים ליד מקומות יפים, יורדים חזרה לאכסניה וממשיכים ברכב עד לבית העלמין ולנחל ראש פינה.

מידע

- דלק – בצומת ראש פינה, מול המשטרה.
- משטרת ראש פינה – 100 069-37744.
- מ.ד.א., ניידת טיפול נמרץ – 101 069-36333.

מסעדות:
חגומא – בצומת ראש פינה, פתוח עד חצות.
- וורד הגליל – נסיעה לכיוון טבריה, פנייה מזרחה בצומת כורזים.
- תלתום ותרגום – בטבחה, נסיעה לכיוון טבריה, פניה מזרחה (לצפון הכנרת) בצומת כפר נחום.
- אם נוסעים צפונה ליסוד המעלה, יש מסעדה בבית דוברובין (טיול מספר 27). מקום לפיקניק, בכניסה לשמורת החולה (טיול מספר 9).
- עין כמונים – בכביש עמיעד–עכו, 3 ק"מ מערבה אחרי צומת קדרים.
- סיורים לימודיים לקבוצות בראש פינה – לפנות למדרשת יגאל אלון: 069-36603, 069-36913. לא בשבתות ובחגים. סיורים לקבוצות בנות 20 עד 90 מטיילים, גם במכוניות פרטיות.
- אכסנית ראש פינה – טל' 069-37086.

- מקבלים תיקונים: [illegible]

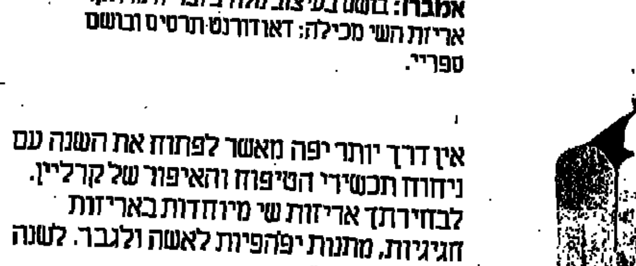
שמורת החולה
דישון
יסוד־המעלה
בית דוברובין
חולתה
שדה־אליעזר
עלמה
הרי נפתלי
אילת־השחר
גדות
חצור־הגלילית
הר־כנען
כפר־הנשיא
ראש־פינה
שכאר־סגנויה
צפת
אליפלט
הירדן
צומת עמיעד
לעכו
לתל־אביב
ורד הגליל

המתנה
שתעשה לך את החג

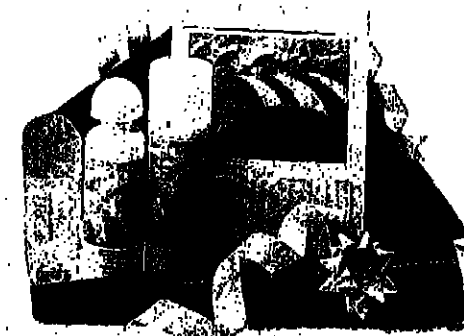

קרליין, סידרת איפור: סידרת האיפור של קרליין מכילה צלליות, סמקים, שפתונים, מסקרות, עפרונות שפתיים ומברשות איפור. בחרי לך את אריזת השי המתאימה לך.

אדם: סידרת הטיפוח המצליחה לגבר, בעיצוב חדשני ומהמם להופעה אלגנטית ומרשימה. אריזת השי מכילה: דיאודורנט תרסיס ואפטר שייב בתרסיס.

אמברו: בושם בעיצוב מלהיב ובריח מרתק. אריזת השי מכילה: דאודורנט תרסיס ובושם ספריי.

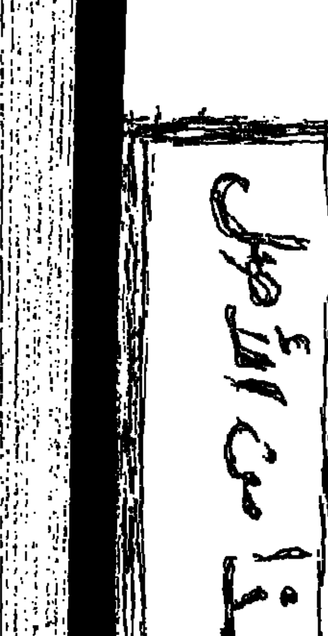
ספורטי: סידרת הטיפוח החדשה של קרליין – מציבה סטנדרטים חדשים של עיצוב ואיכות. אריזת שי מס. 1: תחליב גוף ודאודורנט בתרסיס. אריזת שי מס. 2: בושם ספורטי ותחליב גוף.

קרליין: סידרת הטיפוח שקנתה את ליבן של הישראליות. אריזת שי מס. 1: תחליב גוף וקרם ידיים. אריזת שי מס. 2: דאודורנט וקרם ידיים.

אין דרך יותר יפה מאשר לפתוח את השנה עם ניחוח תכשירי הטיפוח והאיפור של קרליין. לבחירתך אריזות שי מיוחדות באריזות חגיגיות, מתנות יפהפיות לאשה ולגבר. לשנה טובה ומטופחת.

★ מוקד טלפוני לקניות מרוכזות לקראת החג: טל. 03-227131

קרליין

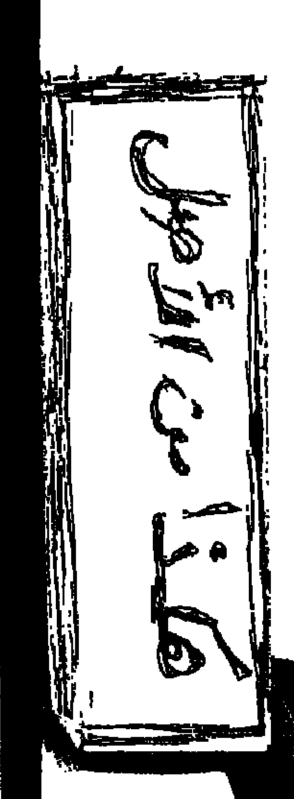
שטח פרטי

מני פאר

מנחה ומראיין בטלוויזיה

מני פאר: „ידיעת הערך האמנותי של יצירה היא תנחומים לסנוב".

מני פאר, 40, נולד בקיבוץ תל־יצחק, למד ב"דוגמא" וב"עירוני ד'" בת"א, סיים תואר ראשון בתולדות האמנות ופילוסופיה באוניברסיטת ת"א. התחיל את הקריירה כשחקן, עבר לרדיו ("ממני מני") ומשם לטלוויזיה ("עלי כותרת", "שעה טובה", "סיבה למסיבה", "ממני"). מופיע עם רבקה מיכאלי ב"איך להיות אמא יהודיה". גר בבית משותף בנאות אפקה, נשוי, אב לשלושה בנים.

מה היית רוצה להחטיף סטירת־לחיז לעצמי בגלל שהסכמתי ל"שטח פרטי". מה אני צריך את זה!

מה באמת חשוב לךז שיהיה לי כל הזמן הכוח והיכולת לא לשקר.

את מי היית רוצה לפגושז את סזאן, אבל בטח לא הייתי סותם את הפה לרגע, והיה יוצא שהוא פגש אותי, ומה ייצא לי מזה! ואותו דבר לגבי ריצ'רד ברטון, נפוליאון או גרשווין.

איפה היית רוצה לגורז בפיורד נורווגי, עם כל הפחד של החורף שיבוא. כשהייתי שם עלו בי רגשות אטביסטיים, הרגשתי כמו תינוק נורווגי שנישבה וגדל בישראל.

מה אתה רוצה לעשות שוניתז אותו דבר, אבל הפוך. לחיות את החיים עם הנסיון המצטבר שלהם.

איזה אדם חזקז אם חזק זה לא נשבר, ולא נשבר יכול להיות גם פועל־יוצא של אחד שהוא תם, נמיש וסתגלן, אז אולי אני חזק.

מה החולשה שלךז שאני מפחד להיות לא מקובל. התוצאה היא שאני מתקבל יותר נחמד ממה שאני באמת.

על מי אתה מרחםז אני כועס כשאני רואה שנעשה עוול, ואני חש מבוזה בעיני עצמי כשאני לא קם לתקן אותו, ואז איני יודע על מי לרחם יותר – על זה שנעשה לו עוול או עלי, שאיני עושה דבר כדי להפסיק אותו.

במי אתה מקנאז באנשים שהלך להם קל, שהשיגו דברים מבלי להתאמץ.

מה מביך אותךז להיתפס כמתיימר.

מה מעצבן אותךז כשאנשים לא ממתינים בנתיב שלהם בתור לרמזור. הם לא מבינים שגניבת זמן היא כמו גניבת כסף.

ממה אתה נפגעז כשאנשים מקדימים אותי ואומרים לי את הדברים הרעים שבי שאני יודע בעצמי. אני חש אז חוסר אונים נוראי משום שאני יודע שהם צודקים.

מה ישראלי בעיניךז המודעות לישראליות. ה"אנחנו" הזה שהפועל היוצא שלו הוא „סמוך, יהיה בסדר".

ה"פיספוס" הגדול שלךז שנולדתי מוקדם מדי. לא שהייתי רוצה לחיות כמו בסרטי מדע בדיוני, אלא לחיות בזמן ובמקום שלקראתו אנו חותרים עכשיו, במדינה מתוקנת, מוגנת שחיה במקום שאין לגביו סימני שאלה.

מה התחביב שלךז בישול, בעיקר עם תבלינים שאנו מגדלים ועם כאלה שקונים, כמו פלפל שודאי ("שאטה") אותו אני משרה בחומץ עם חצי כוס סוכר ל־3 שבועות. מתקבל נוזל אדמדם בטעם אדיר שמעשיר כל תבשיל.

מה זכרון הילדות החזק שלךז אני כבן 3, בקיבוץ, אבי מחזיק אותי בידיו ואמי אומרת לו משהו כמו – תראה לו שם, והוא מרים את ידו ומראה לי משהו. נדמה לי שזה בין המיגדל ... הבעיה היא שמשנה לשנה זה יותר ברור ובעצם אני משפר את הזכרון עם טיח ...

מה רצית להיות בילדותךז נסיך לבוש קטיפה ירוקה, טייס, חבר הקולקטיב ב"הבימה". אח"כ התבגרתי.

איזו שחקנית אתה מעריץז זה מילכוד איום. אני חושש שאם אומר שאני מעריץ את מריל סטריפ, סטפאני פאורס לא תדבר אתי יותר.

מה עוד אתה רוצה ללמודז להתמחות באסטטיקה, שזה שילוב של תולדות האמנות ופילוסופיה, אבל נראה לי שזה תחום מאוד איזוטרי, לפחות בהנחה שהחיים יימשכו ... בין חשבוניות המע"מ לחברים בגלריות.

מה היית רוצה לשנות בעצמךז להיות יותר יפה. אני חושב שזה לא הוגן שעמוס עוז ... גם נראים כל־כך טוב.

אילו יכולת להיוולד מחדש, מה היית עושהז הייתי מוכן לא להיוולד, אבל מכיוון שהדבר נעשה מבלי ששאלו אותי ודנו אותי למאסר עולם, אז אם אני כבר כאן, בבית־הכלא הזה הנקרא חיים, לפחות לישון במיטה ליד החלון, לפחות להיות אסיר מצטיין.

חשוב. ובבית אני תולה מה שאני אוהב. ומאוד מקובלת עלי החלוקה הזו שמפרידה כמעט לחלוטין בין הערכה ליצירה מסויימת והעדפתה האישית. ברור לי שאם אעדיף את "הילד הבוכה" עם הדמעה הזולגת על סגול־ירוק של קופפרמן יהיה לי קשה לחיות עם הקיטוב הזה, אבל בניואנסים הדקים של המציאות אני אוהב לחיות. הטעם משתנה עם השנים. לא יתכן שאדם יוולד עם ידיעת בטהובן באוזניו; הוא חייב לפתח את חושיו כדי לקלוט את התואם בין בטהובן לבין תבניותיו האישיות. אנחנו שגדלנו על ציורי קק"ל בסגנון בצלאל, נולדנו אולי עם נכונות לקלוט את שטרייכמן ואביבה אורי, אבל הדרך מליליאן ואאב רבן לשטרייכמן לוקחת זמן.

> „נוח לי מאוד עם זה שאני חלש בספורט. אני טוען שאנחנו לא צריכים את רוב השרירים שנמצאים היום בגופנו. אם אמשיך לא להתאמן, אחליש את השרירים באיזור הלב עד כדי כך שלא יהיה מה שיתכווץ, ולא אקבל התקף־לב...".

כשיש ערב חופשי, אחרי שהילדים נירדמו והטלפונים נגמרו, אני יושב עם קרני ואנחנו מתגברים על הצורך הכפייתי להשלים את קריאת העתונים, רואים סרט ישן, משוחחים או יושבים על הגג עד סף של שחר עם עוד זוג או שניים של חברים. יש פער עצום בין הרצון לפגוש אנשים לבין הרצון לראיין אותם בתוכנית. אין אפילו קשר בין הדברים. וולטר קרונקייט אמר משפט ממצה מאוד לגבי אמנות הטלוויזיה: „בטלוויזיה אנו מטפלים רק בחזית הדברים, פרימה פאסי. כמו שהם משתדרים, לא כמו שהם באמת". יכול להיות אדם נהדר שמשתדר גרוע מאוד. אני לא יודע מה חשוב לי יותר, שתהני מהפגישה בינינו – או מהכתבה שתצא לך ממנה.

לפעמים פוגשים אותי אנשים ואומרים לי, שמע, עכשיו שגם יצא לי להכיר אותך... וההמשך רצוף מחמאות. אני יוצא מאוד מדוכא מהתגובה הזו משום שלעולם לא אוכל לפגוש ולהכיר את כל הצופים. עבודתי היא להיות משודר, אז אולי עדיף שאשתדר בצורה מצויינת ובחיים אהיה אדם רע, לא נחמד. יש אנשים שמשתדרים באופן יותר חכם ממה שהם ...

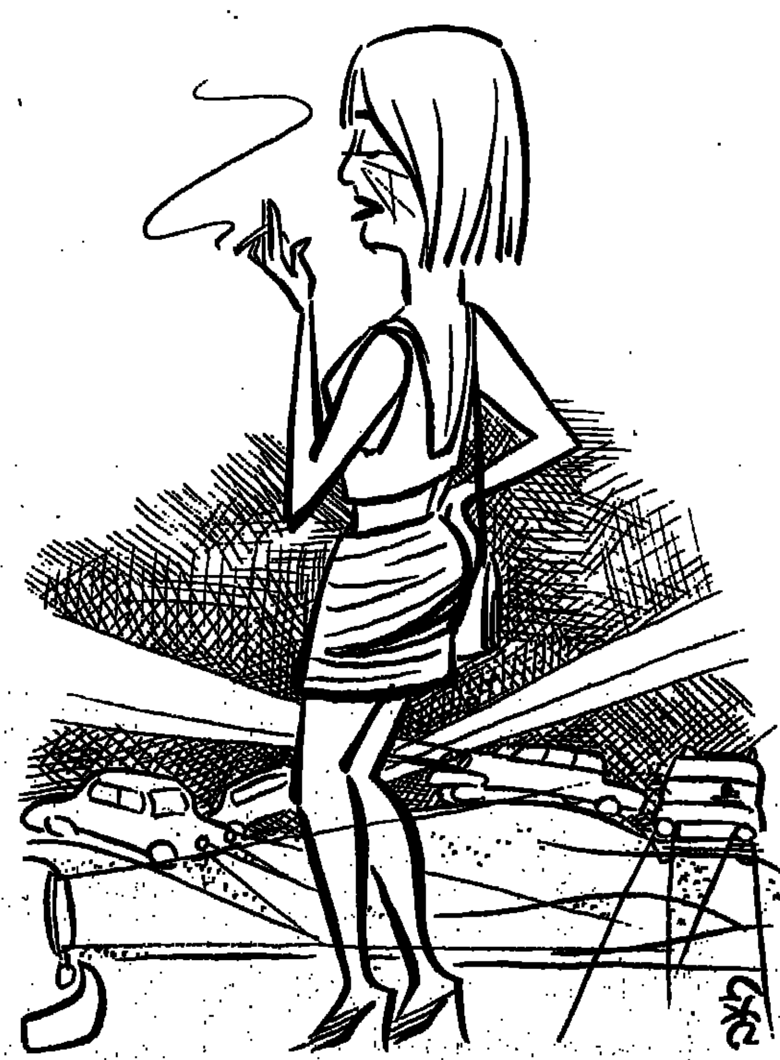
ראיינה: נורית ברצקי

צילום: שמואל רחמני

מנחם תלמי

מאתיים דולר בגפרור אחד

יא מלפופי, יא מלפופי. תיתן לצרות להתחיל לדבר, לא יפסיקו. אלוהים עשה את העולם מצרות. בשביל לחבר את הצרות ביחד – שם בין צרה לצרה בנאדם. כל בחורה שאתה רואה פה, זה ארגז מלא צרות. אנחנו זונות. זונות על הכביש. כל האחרים גם כן זונות, בבית, במשרד, בכל מקום. כל העולם זה זונות. אנחנו זונות על המקצוע שלנו. זה לא הכבוד הכי גדול, אבל להתפרנס צריך, לאז כסף בשביל סמים צריך, לאז כסף בשביל העורכי דינים, שהם זונות לא קטנות, גם כן צריך. וסמים? עוד לא התחילו לחלק סמים חינם ברחוב. אתה יודע כמה עולה עכשיו סמים? אני יש לי מזל. לא לוקחת הזרקות. לוקחת רק קוק. תלך תשאל כמה עולה היום מנה קוק. מעלים אלה את המחירים כל הזמן. לפעמים אתה נופל עם חומר מעורבב, אז מנה אחת לא מספיק לך. וככה, עם גפרור אחד, הולכים לך מאתיים דולר.

בטח שיש פחד בעבודה שלנו. עם המופרעים אנחנו מסתדרות. הכי מסוכנים זה המניאקים. ברגע הראשון אתה לא רואה על מניאק שהוא מניאק. אבל פתאום, במקום להוציא, אתה יודע מה, הוא מוציא סכין. אפילו שהוא לא חותך אותך, הנשמה נחתכת לך מרוב פחד. ויש מניאק שהכל הולך אתו בסדר, אבל כשגומרים עניין הוא פתאום תופש אותך בגרון ומתחיל לצעוק כל מיני דברים על אלוהים ושכל הנשים זונות, צריך להרוג אותן. עד שאתה יוצא מהידיים של מניאק כזה הנשמה יוצאת לך.

יא עיוני? יש הבדל גדול בין מניאק ומופרע. איך זהז לפחות חצי מהמדינה הם מופרעים. אתה רק לא רואה את זה עליהם. תסמוך עלי. במקצוע שלנו אנחנו רואים הרבה בניאדם. מופרעים אתה לא תמיד רואה את זה עליהם. אבל כשהם באים פה, הכל נפתח. כל הקלפים על השולחן, שוכבים על הגב. יש נורמאלים. בטח שיש. בטח שגם הם באים לפה. אבל הכי מופרעים נראים בהתחלה הכי נורמאלים. אלה

"כל בחורה שאתה רואה פה, זה ארגז מלא צרות. אנחנו זונות. זונות על הכביש. כל האחרים גם כן זונות, בבית, במשרד, בכל מקום. כל העולם זה זונות. אנחנו זונות על המקצוע שלנו. זה לא הכבוד הכי גדול, אבל להתפרנס צריך, לאז"

באים מלובשים קלאסה, פותחים את הדלת של המכונית ומדברים נימוס, אומרים לך גברת וכל מיני חנטריש כאלה. רק אחר כך, כשאתם לבד, הם פותחים את הקלפים האמיתיים שלהם. כל קלף יותר שחור מהשני, ולא חשוב שהם עורכי דינים ורופאים ופקידים גבוהים. כשהבניאדם פותחים את המכנסיים, הם כולם אותו דבר.

באים פה גם קצינים מהצבא. דרגות משהו־משהו. באים צווילי, אבל אחרי כמה פעמים אנחנו כבר יודעות מי הם. אלה גיבורים גדולים בצבא, אבל בבית, אצל האשה, הם כאלה קטנים. מהערבים לא שחורים: רק מהאשה שלהם. אז כשהם רוצים להרגיש חופשי לגמרי, להתפרק עד הסוף, הם באים אצלנו. משלמים את כל המחיר, אבל מקבלים מה שהם באמת רוצים ומה שהם צריכים.

סיגריה אין לך, תהז נראה, אולי יש לז'קלין. ז'קלין יש לך סיגריה? ז'קלין שומעת אותיז וואללה, לא שומעת. אין עם מי לדבר. ז'קלין עכשיו בשמיים. תפשה כיף. יקח לה חצי שעה לרדת. בר מינן. יהרגו אותה הסמים. אתה יודע בת כמה היאז עוד אין לה שש עשרה וחצי. ותאמין לי, לפני שיהיה לה שבע־עשרה, הוא תמות. הסמים יהרגו אותה. וואלי וואלי איזה מנות גדולות לוקחת הפוסטמה הזאת! יא שפוכה, אנחנו אומרות לה, זה לא חומוס שלוקחים במנות כאלה גדולות. זה מלאך המוות. צריך לטעום ממנו רק חתיכות קטנות. מה לעשות, לא שומעת אותנו. וואללה, ילדה טובה. חדשה פה. הביא

(המשך בעמוד הבא)

"יש הבדל גדול בין מניאק ומופרע. איך זה? לפחות חצי מהמדינה הם מופרעים. אתה רק לא רואה את זה עליהם. תסמוך עלי. במקצוע שלנו אנחנו רואים הרבה בניאדם. מופרעים אתה לא תמיד רואה את זה עליהם. אבל כשהם באים פה, הכל נפתח. כל הקלפים על השולחן, שוכבים על הגב. יש נורמאלים. בטח שיש. בטח שגם הם באים לפה. אבל הכי מופרעים נראים בהתחלה הכי נורמאלים".

(המשך מהעמוד הקודם)

אותה מוריס. לפני זה עבדה בבאר־שבע. אבל המשפחה שלה היתה מפוצצת אותה מכות. ברחה לאשקלון. מוריס מצא אותה שם. הביא אותה פה שתעבוד בשבילו. רואים ילדה, כולם רוצים אותה. עובדת בשבילו כמו כספומט. נון־סטופ שופכת לו כסף והוא לא משאיר לה כלום. נותן לה אוכל, נותן לה בגדים, נותן לה סמים, נותן לה מכות. כסף לא רואה אצלו. כל שבוע מחליף מכונית. עכשיו יש לו פליימות. כזאת אמריקאית לבנה. עם צפורים וכל מיני קישוטים. מנגנת מוסיקה אוטומטי בזמן שנוסעת אחורנית.

תראה אותו, זה שעומד על יד האוטו־קנטינה, עם הבירה ביד, זה מוריס. הארס של ז'קלין. מה יש. גם לי היה פעם ארס. אבל היה בנאדם. משהו־משהו. תאמין לי, אהב אותי. הייתי מרגישה את זה. בכלל לא היה מחרוא כמו המוריס הזה. לפני כמה זמן הלכה ז'קלין בבאר־שבע, לעשות שבעה על הדודה שלה מה שמתה. אמרה לו, תשמע מוריס, אני הולכת עכשיו שבוע שלם. תיתן לי קצת סמים, שיספיקו לי. אמר לה המחרוא הזה – על הקטן של מזרחי. מי שלא עובד – לא מקבל סמים. זה לא ביטוח לאומי פה שבאים ולוקחים. אמרה לו מה יש לך אתה, אני הולכת לעשות שבעה על הדודה שלי. אמר לה, תלכי בבוקר, תחזרי בערב. אמרה לו בסדר, אבל תביא אותי עם האוטו שלך. מה אמר לה המלוכלך? נפלת על הראש? שאני אסע כל יום באר־שבע הלוך וחזור? תקחי טקסי שרות. אז מה אתה חושב עשתה? לקחה טקסי שרות. בבוקר לבאר־שבע, בערב חזרה בתל־אביב, אחר כך לעבוד עד הלילה ושוב פעם לנסוע לבאר־שבע. אין מה לעשות. אוהבת אותו. אהבה זה מחלה כמו כל המחלות האחרות. אבל בשביל המחלה הזאת, אהבה, יעני, אין רפואות. לא מוכרים. זה עובר לבד.

אהלן בטי. תגידי, איך הפצע? מתרפא לך? תעשי טובה, תזהרי שלא יפתח לך עוד פעם. ככה לא תגמרי עם זה. ואללה, מסכנה. לא מכיר את בטי? זותהי הבחורה מה שחתכו אותה בסכינים. שני מניאקים. דפקו, אחר כך חתכו. מזל שהצליחה לחזור לכביש לפני שנגמר לה כל הדם. איך אתה לא יודע. כתבו אותה בכל העתונים. עוד לא התרפאו לה הפצעים לגמרי, כבר חזרה לעבוד. איזה אבא מלוכלך יש לה. אם היה לי כזה אבא, הייתי גומרת עליו עם רעל בקפה. אולי שהיתה בגיל אחת־עשרה כבר היה דופק אותה. האבא שלה, כן, האבא שלה. גם את האחות שלה. עזוב אותך מהאמא שלהן בטח שהיתה יודעת. היתה רואה הכל. אבל מה? בנאדם עייף האמא שלה. כל מיני מחלות, שלא נדע. היתה אומרת תודה לאל שהוא הולך על הבנות, עוזב אותי בשקט.

זה עם המרצדס? מה פתאום ארס? זה קליינט. קבוע אצלנו. אני? אני לא בראש שלו. מחפש רק שמנות וגדולות. בנאדם כבד מכסף זה. תראה איזה שגעון של מכונית. תגיד, יכול להיות שכזאת מכונית עולה מאה חמישים אלף דולר? ככה כולם אומרים. ואיזה וילה יש לו, אני לא הייתי שם, אבל גם מרגול וגם פנינה היו שם. בית מהסרטים, הם אומרות. בריכת שחייה. אפילו משרתים. כמו בסרטים האלה מהטלוויזיה. כל חודש האשה שלו נוסעת בחוץ־לארץ, ואז הוא בא לפה. אוואל מופרע זה. מרגול איננה. כבר שבועיים לא באה. עכשיו הוא יחכה פה עד שתבוא פנינה. רק שמנות וגדולות בא לו.

הנה בא הז'נטלמן שלנו. חייל. מותק של ילד. תראה כמה נחמד, שיהיה בריא. אתה שומע, בפעם הראשונה שבא פה הוציא את הכסף שלו מהכיס, אמר, תראו, זה הכל מה שיש לי. מלה של כבוד. אני יודע שזה לא מספיק. אבל זה מה שיש לי. אם תתנו לי בהלוואה, אני נותן את המלה כבוד שלי שבמשכורת הבאה אני בא ומחזיר. תיכף ראינו שזה ילד נחמד. לא מאלה שעושים פדיחות. התפרק אצל מרים. אמרה, גם אם הוא ישבור את המלה שלו, כפרה, עשינו מצווה בשביל הצבא. אחרי שבועיים בא. הביא את הכסף. אמר תודה רבה, התחיל ללכת חזרה לכביש הראשי. אמרנו לו, מה יש לך אתה, התייבשת? לא חרמן היום? חרמן באבוהה, אמר, אבל אין לי כסף. החזרתי הכל בהלוואה. עד השקל האחרון. אז מרים אמרה לו, אתה באמת ז'נטלמן. מגיע לך בהלוואה. אתה לא מאלה ששוברים את המלה שלהם. יאללה, תבוא תיקח את הצ'ופר שלך. לקח. אחרי כמה זמן בא, שילם. קיבל הלוואה חדשה. עכשיו בא פה קבוע. מקבל הנחה גדולה. אחרים משלמים מחיר כפול, הוא משלם חצי מחיר.

מי משלם מחיר כפול? המופרעים. לדוגמה? לדוגמה הזקן הזה שאנחנו קוראות אותו סבא חתול. למה חתול? למה שהעניין לא עובד אצלו אם הבחורה לא עושה לו מיאו־מיאו. לא אמרתי לך שחצי המדינה הזאת מופרעים? כל אחד עם המכה שלו על הראש. אולי בן שבעים הזקן הזה. בנאדם נחמד דווקא. איך מדבר בנימוסיות. גם כן מספר יופי של סיפורים על איך היה צעיר בחוץ־לארץ ותמיד מביא שוקולד לבחורות. משלם כפול. בלי בעיות. העיקר שבזמן העניין יעשו לו כמו שעושה חתול, מיאו־מיאו. תגיד, בשביל חמישים דולר לא כדאי לעשות גם מיאו־מיאו? הוא מבסוט, הבחורות מבסוטות.

גם המופרע הזה, עם המרצדס, משלם כפול. הכי נורמאלים זה החיילים והדתיים. באים מחורמנים, קצת מתביישים, גומרים את העניין שלהם מהר והולכים. בטח יש הרבה דתיים. אלה יש להם בעיות בבית, שלא נדע. מוריס, הארס של ז'קלין, אומר שבתורה כתוב שמי שגר בירושלים, אסור לו לעשות את זה עם זונה בירושלים, ומי שגר בתל־אביב אסור לו לעשות את זה בתל־אביב. בעד זה אלה מבני־ברק וירושלים באים פה אצלנו, ואלה מתל־אביב בטח נוסעים לירושלים. מה אני יגיד לך, יש בעיות להיות בנאדם דתי. גם אצלם יש כמה דפוקים על הראש. אבל הרוב בסדר גמור. לא כל מי שדפוק עושה בעיות. תיקח את זה עם המרצדס. צריך רק גדולה ושמנה. אפילו שיהיה רעב כמו חמור, רוח אין לה שאנס אצלו. עכשיו הוא מחכה עד שתבוא פנינה. יקח אותה אצלו בבית בהרצליה. אחרי שעה יחזיר אותה לפה. מה שהבנאדם הזה אוהב זה שיכו אותו במקל. שכך אני אראה את הילדה שלי בריאה.

לא אמרתי לך שיש לי ילדה? מותק של ילדה. אם אני עוד חיה, זה רק בשבילה. בת תשע עוד מעט. תראה תמונה, תראה. איזה מותק ההז בלונדינית אשכרה. גרה אצל הסבתא שלה. הראש? לא יודעת על העבודה שלי שום דבר. האבא שלה? אני חושבת שזה מי שהיה הארס שלי. כמעט בטוח. אתה יודע, לא לוקחים מאה אחוז בדברים האלה. כשהיא נולדה, הוא כבר ישב בכלא. קיבל שמונה שנים. אחרי שנתיים הרגו אותו. בכלא. היה שם סכסוך שהתחיל עוד בחוץ. אז גמרו עליו חשבון. מה לעשות. חשבתי, יגמור את התקופה שלו, יוצא, אולי יתחתן אתי. אז מה שהבנאדם הזה אוהב – לא זה שהיה הארס שלי ומת, זה עם המרצדס – מה שהוא אוהב זה שבזמן העניין יכו אותו עם מקל. ככה הראש שלו. שיכו אותו. לא תאמין איך בנאדם כזה שוכב על הארץ, מנשק את הרגליים של הבחורה וצועק: אמאלה, אל תכי אותי יותר. אמאלה אני כבר יהיה ילד טוב, אני כבר לא יגנוב עוגה. כבר לא יקרע את החולצה. שככה נהיה כולנו בריאים שמה שאני מספרת לך זה אשכרה אמת. מה נעשה? אז אם הבנאדם רוצה שיכו אותו במקל ועוד משלם בשביל זה אכסטרה, שלא ניקח?

יאללה מלפפי, בידברנו היום מספיק. פרנסה ממך לא תבוא לי, אז תהיה בריא ותתן לי עכשיו ללכת לעבוד. ■

המכללה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

מינהל

- מינהל עסקים אקדמי/תעודה דו־שנתי
- שיווק אקדמי/תעודה
- משאבי אנוש אקדמי/תעודה
- פרסום ויחסי ציבור
- הכשרת מורים למינהל ולמזכירות
- ניהול למזכירה בכירה
- מנהלות לשכה
- מזכירות רפואיות
- ספרנות

חשבונאות

- ראית חשבון (מסלול אקדמי)
- הכשרת מורים לחשבונאות
- יועצי מס
- יועצי השקעות
- מנהלי חשבונות מדופלמים
- הנהלת חשבונות סוג 1, 2, 3
- הנהלת חשבונות ממוחשבת
- חשבי שכר

מחשבים

- תיכנות
- טכנאות-מחשב
- ניתוח מערכות אקדמי/תעודה
- תיעוד תוכנה
- אבטחת מידע
- הכשרת מורים למחשבים, אלקטרוניקה, מיחשוב ובקרה
- עיבוד תמלילים
- יישומי מחשב למנהלים
- הנהלת חשבונות ממוחשבת
- הכרת המחשב האישי

קריירה מוצלחת מתחילה בלימוד מקצוע מוצלח - זה מוכח.
בוא ללמוד ברצינות ובאמינות והכשר עצמך למקצוע עם עתיד בטוח.

מוסד רציני - לאנשים רציניים

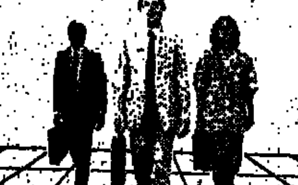
ב"מכללה למינהל" אתה בידים טובות:
זהו גוף ציבורי הפועל שלא למטרות רווח (מלכ"ר), והוא המוסד הרציני והגדול מסוגו בארץ, מוסד שכבר העמיד למעלה מ־250,000 בוגרים במסלולי הכשרה מגוונים.
המוניטין של המוסד והמעורבות העמוקה של מוריו ובוגריו במשק, מעמידים לרשותך אפשרויות ממשיות לקידום מקצועי.

לנוחותך: מסלולי ערב, כך שתוכל להמשיך ולעבוד במשך כל זמן לימודיך, אתרי לימוד בכל הארץ, ומסלולים לתשלמת חשכלה - מכינה קדם אקדמית ולימודי בגרות.

סדנאות והשתלמויות למפעלים ולארגונים.

תל־אביב:	מוסד להשכלה גבוהה במינהל עסקים, טל. 03-429297.
תל־אביב:	המכללה למינהל, טל. 219958, 218291-2, 03-210390.
תל־אביב:	המכללה להכשרת מורים למקצועות הטכנולוגיה והמינהל, טל. 5463153, 452428, 03-441744.
תל־אביב:	"צינת" בי"ס לחשבונאות ומינהל טל. 290775, 03-295977.
ירושלים:	טל. 690130, 666380, 02-668383.
חיפה:	טל. 04-512277/8/9.
באר־שבע:	טל. 057-78706, 39591, 057-33031.
אשקלון:	טל. 38840, 051-26226/7/8.
רחובות:	טל. 08-458431/2.
ראשל"צ:	טל. 946464, 03-952138.
חולון:	טל. 03-5962286.
רמת־גן:	טל. 03-719725.
גבעתיים:	טל. 775344
פתח־תקוה:	טל. 03-916988, 03-914035/6.
נתניה:	טל. 053-32488.
חדרה:	טל. 38411, 063-24885.
טבריה:	טל. 067-20223, 067-91614.

* לא כל הקורסים מתקיימים בכל המקומות
רשת קורסים ארצית: 431260, 03-263487.
מכינת קדם אקדמית: תל־אביב טל. 03-775344 ירושלים כנ"ל.
הכנה לבחינות בגרות: ירושלים, באר שבע, ראשל"צ, כנ"ל תל־אביב "בי"ס אביב" - טל. 03-263111־4.

אם אתה קרוב לנושא
אנו קרובים אליך

נתיב פתוח - לעתיד בטוח!

ליכטנזון ■ ניין

קורנפלקס תלמה. בוקר טוב כל היום

קורנפלקס תלמה, ארוחת הבוקר של העולם המערבי – בישראל.
קורנפלקס תלמה מיוצר על־פי
ידע בינלאומי חדיש ובאיכות גבוהה,
מצטיין בטעמו ושומר על פריכותו גם בחלב.
קורנפלקס תלמה כשר, קל להכנה
ומועשר בויטמינים ומינראלים.
פתיתי זהב וחלב
עם פירות בפינות וסוכר על ההו...
בתיאבון!

תלמה

ההגדה לבית סעדון

(המשך מעמוד 19)

חייבים להצטיין בכמה וכמה תכונות, כמו למשל שכל ישר, כריזמה, כוח פיזי, נוכחות מרשימה; הכרות קרובה עם צורת החשיבה של הקבוצה שייצגו ומצד שני גם תפיסה מהירה של צרכי המימסד הקיים; נכונות לשחד ויכולת לאיים וגם לבצע את האיומים, אם צריך, כלפי מי שסירב ללכת בתלם. סעדון ניחן בכל התכונות הללו. את השיטה של חלוקת שלטון וטובות הנאה מצופות בסיפורים על טובת המדינה, סעדון לא המציא. היא היתה קיימת לפניו. יש הטוענים שהיא נעלמה רק בכורח המציאות המשתנה, קצת לפני עליית הליכוד לשלטון, ויש הטוענים שהתופעות הללו קיימות איפה אי־שם עד היום, אבל בגירסה שונה, "מודרנית". מותו של סעדון, אומרים החברים שלו מאור־יהודה, סימל את מותה של תקופה.

"טובת המדינה היא טובתי, וטובתי – טובת המדינה", היתה אחת מהסיסמאות של האיש שאמר גם "הפוליטיקה הולכת אצלי יחד עם הביזנס: פוליטיקה בשביל ביזנס – וביזנס בשביל פוליטיקה". והיו לו, לסעדון, הרבה "ביזנס". בחייו הלא־ארוכים (הוא נפטר בן 55) הספיק להיות, בין היתר ולא תמיד במקביל: בעל חנות מכולת וחנות סיטונאית למשקאות חריפים, קבלן, סוחר קרקעות, בעל משאיות, בעל ביח"ר לאקונומיקה וסוחר בעדרי צאן ובקר.

ה

עסק הכי מקורי שלו היה חיפוש מטמון זהב מימי הטורקים. קצין ערבי מירדן סיפר לו על אוצר – ארגזים מלאים מטבעות זהב טורקיים שהוטמנו בתוך באר בכפר טייבה. סעדון, שיצא למקום בראש משלחת חפירות, העלה מהבאר רק כמה מטבעות ו... אי־אילו גולגלות אדם יבשות. הוא הבטיח שעוד יחזור לשם, להמשיך את חיפושיו אחרי האוצר האגדי. "בסוף אבא ירד מזה כי חלה, ואחרי־כן נפטר. פעם, כשיהיה לנו זמן, גם נלך לחפש את האוצר", מבטיח צורי סעדון.

מהכיוון של הפוליטיקה, העניינים מבחינתו של סעדון היו תמיד סוערים למדי. בעיתוני אותן שנים הופיעו כל מיני סיפורים על הצעות שוחד שנשאו כותרות בסגנון "ראש־עיריית בת־ים: סעדון הציע לי, בשם ספיר, 'צ'ק פתוח'"; "סעדון נפסל לכהונה ציבורית בגלל עבָרו", וגם "לפי צו בג"צ סעדון יוחזר לתפקידיו במועצת אור־יהודה". לבניו אגב, יש הסבר לכל מקרה שכזה.

אבל את הכותרות הגדולות ביותר עשה סעדון בשנת 1963, בכנס ההרחה המפורסם של פנחס לבון שנערך באולם "האוהל" בתל־אביב. מחוץ לאולם הפגינו סטודנטים נגד ההדחה, וסעדון אירגן "פלוגת בריונים" מאור־יהודה (כך נכתב אז בעיתונים) שהיכו בתומכי לבון. השמועות אמרו שבן־גוריון (באמצעות שרגא נצר) היה מי ששיסה את סעדון במפגינים. כך או כך, הוא לא אהב את התואר "בריונים" והצהיר "אני דמוקרט, לא בריון". למרות שהיה מתומכיו הנלהבים של בן־גוריון, הרי כשזה פרש ממפא"י והקים את רפ"י, סעדון נשאר במפא"י.

את הרצון והמרץ לעסוק בפוליטיקה, לא ירשו ממנו הבנים יוסי וצורי. "אנחנו לא אוהבים פוליטיקה, לא שרופים על זה כמו שאבא היה". את החלומות הגדולים הם כן ירשו.

כדורי עלאווה שמוכן לצלול בשמחה לתוך זכרונותיו על האיש שלדעתו שווה סרט, אומר: "כשסעדון היה הולך ברחוב כולם הלכו אחריו, גם אלה שדיברו מאחורי הגב. הוא היה יחיד במינו. אני לא יודע אם יבואו לנו עוד אנשים כאלה. פעם היגשתי נגדו בג"ץ לפסול אותו למועצה, אבל נשארנו ידידים כל החיים, אפילו שהיו בינינו הרבה ויכוחים. סעדון תמיד החזיק בית פתוח. באים אנשים, אוכלים, שותים. לפעמים היה מליונר, לפעמים לא, אי־אפשר היה לדעת, למשל, גם מתי שלא היה לו כסף היה יכול לעשות יומולדת לילדים שלו באיזה אלף ליהות. היה לו שכל למצוא כל מיני רעיונות לעסקים, הייתי אומר לו 'למה אתה מתפשט, תעבוד במה שיש לך', והוא היה אומר לי 'ככה, זה ההובי שלי, זה אצלי בדם'. היה לו עוד הובי – לשקר את כולם ב־1 באפריל. לא היה אכפת לו אפילו להוציא כסף, בשביל שכולם יצחקו. פעם, ב־1 באפריל, אמר לי שהוא מרגיש לא טוב ושאני אביא אמבולנס. הוא היה בנאדם גדול, כזה ככה, אז הבאתי איזה 10 אנשים שיעזרו לי לסחוב את האלונקה. אני עולה למעלה ורואה את סעדון צוחק לי בפנים. לא ידעתי שהוא עושה לי קונצים כאלה. בסוף הוא שילם בשביל האמבולנס והזמין את כולם לאכול ולשתות. היתה לו גם פנטזיה לעשות עיר סרטים על־יד אור־יהודה, כבר קנה קרונות ישנים של רכבת בשביל זה. בסוף לא יצא כלום. אבל גם לתחנת־הדלק שלו היו לו הרבה תוכניות".

סעדון, "המוכתר של אור־יהודה", מארח שרים (בבִקור שטרית, בימין התמונה, אבא אבן במרכז).

„היתה לו תפיסת עולם אחרת, שונה. הוא היה צמוד למפא"י, ידע לקשור קשרים עם אנשים חשובים במפלגה ולנצל את הקשרים האלה, גם כאשר להם היה נדמה שהם מנצלים אותו. סעדון פשוט צימצם על כל החוקים והנורמות".

ב

תחנת הדלק שייסד לפני 15 שנה רצה סעדון להקים, בין היתר, בית־מלון ואולם לשמחות. גם מסביב לעסק הזה התפתח סיפור שתפס בזמנו שטח בעתונים. איך שלא יהיה, הסיפור הזה – כמו עשרות האחרים – כבר שייך להיסטוריה. את תחנת הדלק, ירושתו של האב, ניהלו עד לפני כחצי שנה האחים סעדון ושותף נוסף, אלי זילכה מחולון. בנוסף לתחנה היה שם מועדון, "המעיין", שעבד במתכונת ערבי־החאפלה שזכו לפופולאריות עצומה וטיפח אמנים מזרחיים בראשית דרכם. אבל האחים סעדון רצו לשנות כיוון. בשביל לפתח את פרוייקט "מרכז מסובים" בגדול, כמו שהם רוצים, הם פנו ליחזקאל אסלן.

אסלן, ששמו הוזכר בזמנו ב"רשימת ה־11", הוא היום איש עסקים משגשג, בעל מפעל לבשר ושתי מסעדות מצליחות "שיפודי התקווה" בשכונת התקווה. אלי זילכה, שותפם של הסעדונים, מכיר את אסלן ואת כישוריו העיסקיים שכבר הוכיחו עצמם. ב"התקווה" המלאת בשיפודיות מוכנים אנשים להמתין בסבלנות בחוץ עד שיתפנה מקום דווקא ב"שיפודי התקווה".

"רדפתי אחריו אולי שלושה חודשים עד שהסכים להיכנס כשותף", מספר זילכה. וכשאסלן הסכים וגם הביא איתו את אלי לוי, בעל מספר סופרמרקטים קטנים בירושלים, קיבל כל העסק תנופה אדירה. מועדון "המעיין" שנסגר לשיפוצים נפתח מחדש כסניף השלישי של "שיפודי התקווה". את הנוסחה של בשר טרי, סלאטים שמתרוממים מעל המפוצץ ומחירים זולים הביא אסלן גם ל"מרכז מסובים", בצמוד למסעדה יש טבון שאופה פיתות עיראקיות בנונסטופ, קצת הלאה משם חדרי שירותים גדולים ונוצצים, כמו במלון 5 כוכבים. מחוץ למסעדה בריכה ופסלונים שיורקים לתוכה מים. בשעות האור לפעמים אפשר לראות משם את החיות של ה"סאפארי" הרמת־גני שמונח מעבר לכביש.

היחסים בין חמשת השותפים, אומר צורי, "כמו משפחה, כולם שווים". על דעת כולם מוסכם שההחלטה הסופית היא בידי אסלן שהצליח למלא את המסעדה החדשה עוד לפני שנפתחה רשמית, בתחילת השבוע.

על אסלן מדברים האחים סעדון בהערצה בלתי־מסויגת. רק עכשיו עברה אחותם טובה – [illegible] אוניברסיטה במדעי המדינה, לשעבר מפעילות ר[illegible] ניתוח לב מסובך מאוד, ביוסטון, טקסס. אסלן [illegible] למימון שמסתכם בכמה עשרות אלפי דולרים [illegible] לכך שפרופסור שהוא מכיר ביוסטון יתן לה טיפול אישי. את הסיפור הזה הם משתדלים לספר [illegible] בנוכחותו. הוא לא אוהב לדבר על זה. הם אומרים "מעדיף מתן בסתר. עושה הרבה מעשי צדקה בלי שאף אחד יודע".

האגדה לבית סעדון מתה עם האבא. את ההמשך ממשיכים הבנים, עם קצת עזרה מידידים.

אירית רותם

יש צוואות שמחות

נעמי שמר מתגעגעת „רק אל העתיד". היא אינה עוסקת בהתבוננות פנימית מתמדת ולא משייכת עצמה לאופנת החשיפה האישית. אחד השירים בתקליטה הבא הוא בעצם צוואה שכתובה בהרבה הומור והולידה הרבה שמועות שאותה – הן מצחיקות: „כבר 30 שנה קוברים אותי. בכל פעם שאני הולכת להוציא שערה מהראש, מספידים אותי. זה לא מפחיד. הרי כולנו נמות בסופו של דבר".

מאת יעל פרמלמד
צילומים: שמואל רחמני

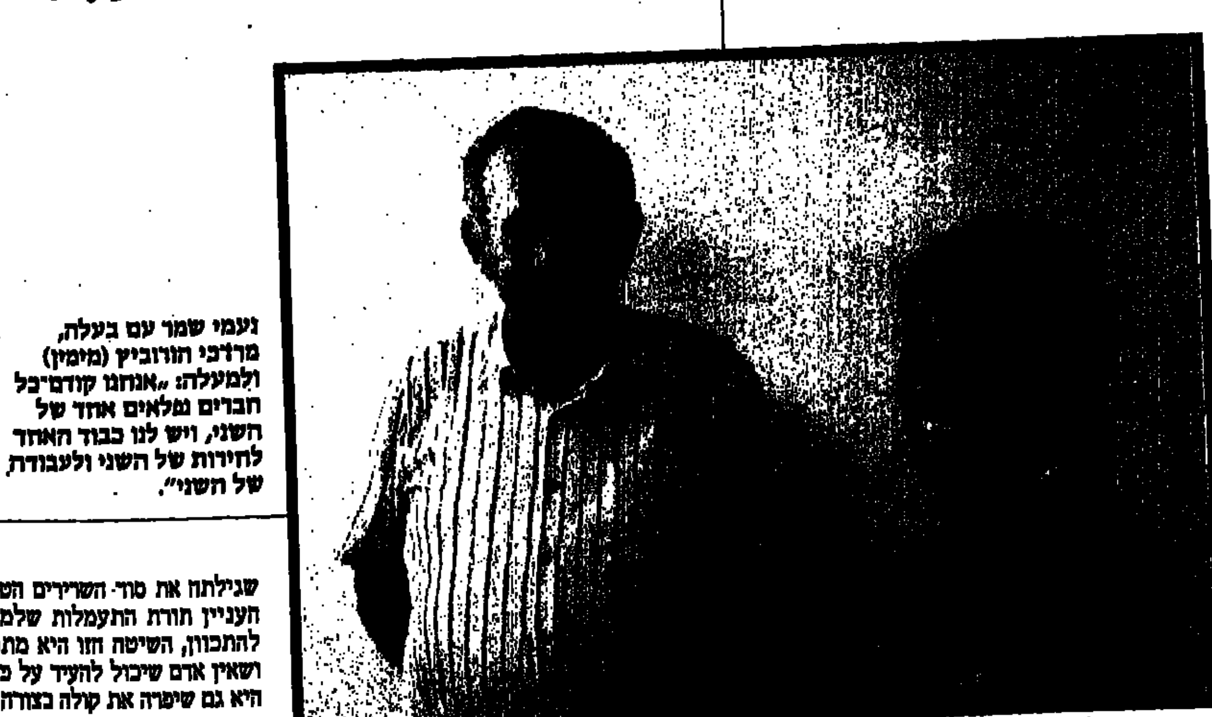
חפה, קצוצת־שער, קצת שיבה בצדעיים. זה בגלל הכלב, במבי. הוא שמקפיץ עליה את הזיקנה, כדבריה, ממרר את חייה. שונאת כלבים מושבעת שנאלצה להכנע לבחורים של אופנהיימר 14, נווה־אביבים. נעמי שמר. כבר שלושים שנה היא לא בעמק, בכנרת, ועדיין היא קמה מוקדם, יוצאת בשש בבוקר לטיול רגלי של מספר קילומטרים. הו׳ שם יוצאים בארבע בבוקר אל הכרם, או הבננות, או אל התמרים. ומי שגדל שם חייב להריח את ראשית היום. את הכפר הזה אי־אפשר להוציא מליבו של איש. הבחורים, דרך־אגב, הם מרדכי הורוביץ, הבעל – עורך־דין, סופר ומשורר, והבן – אריאל, בן 17. הבת, הלה, גרה ברב־קומות סמוך, ובסלון של נעמי ישנו כסא קטן לנגה, בבת־עינה של הסבתא. מרדכי אומר שהיא אידישע־מאמא. נעמי אומרת שהיא "גרופי" של הילדים, עובדת־אלילים אמיתית. אילו רק הרשו לה השניים, היתה מספרת שעות את נפלאותיהם. אבל יש כללים בבית הזה, ואחד מהם מחייב הוצאת הילדים מהתמונה כאשר מתראיינים.

היא גרה בנווה־אביבים כי זה האנטי־תזה לכנרת. אין בדברים האלה פתרון של אמצע הדרך. או שחיים בעמק, או שהולכים לרב־קומות בשכונת־צמרת. מה כבר יתן רבע דונם דשא ליד הבית? הרי זה לעג לרש. חוץ מזה, תל־אביב דרושה לה בתור מקום עבודה. היא לא יכולה להתחרות בכנרת, וגם לא צריכה. מה שנשאר, מפעפע כבר מעצמו במחזור הדם: הקשר אל האדמה והמים. אז לפעמים, כשהגעגועים גדולים, היא הולכת בלילה אל הים, דורכת במים – ויש לה את זה. גם טיולי־הבוקר מרמת־אביב לתל־אביב יוצרים את הדיאלוג עם „היסודות האמיתיים", כדבריה. מי שגדל שם כילד השדה, מוכרח לפעמים לחפש מוצא לשכשוך הגלים בכנרת.

ולמרות הכל היא לא אדם מתגעגע. „אני מתגעגעת רק אל העתיד", היא אומרת. מה שהיה – היה. עכשיו היא כאן, זה ביתה, אלה הם הבחורים שלה. ילדיה גדלו כתל־אביבים לכל דבר, והיא גאה עליכך, מעריצה את נעוריהם. וגם בה עדיין נותרו הרבה נעורים, למרות הקמטים. השפה השגורה בפיה היא הטון העושה את המוזיקה. שפה צעירה, רעננה, משתמשת הרבה בצבעים ובריחות. פשוטה מאוד, לא מתחכמת, ברורה. „אני לא עסוקה כל הזמן בהתבוננות פנימית. היום יש אופנה חדשה – כולם עסוקים, בשירים שלהם, בחשיפה אישית. אני לא. הגירויים שלי באים ברובם מבחוץ. דברים שאני מגלה, הרבה מאוד שגעונות חולפים".

ושגעונות לא חסרים לה. היא הראשונה שמודה בהם. קודם כל היא „פניקרית" אריירה. בעיקר במה שנוגע לילדים. תמיד חרדה שיקרה משהו. פעמיים בשבוע היא הולכת לפאולה גרבורג, גברת בת שמונים שגילתה את סוד־השרירים הטבעתיים והמציאה סביב העניין תורת התעמלות שלמה. נעמי אומרת שבלי להתכוון, השיטה הזו היא מתכון ברוק נגד פניקות, ושאין אדם שיכול להעיד על כך טוב ממנה. נוסף לכך היא גם שיפרה את קולה בצורה ניכרת.

חוץ מהטכניקה, יש את עניין ה"תקופות". פתאום היא מגלה דבר שמעניין אותה והיא נדבקת אליו לשלוש שנים. זה יכול להיות סופר שהיא מתאהבת בו, או מוסיקה וכיוצא־באלה, או שהיא מגלישה, שעכשיו, בעונה זו של השנה, ראוי להימצא בפארים, ולפתוח בבוקר היא בשדה־התעופה, בדרך לשם. יש לה תקופות בהן היא מתמכרת לספרי־בישול, למרות שאת

נעמי שמר עם בעלה, מרדכי הורוביץ (מימין) ולמעלה: „אנחנו קודם־כל חברים מלאים אחד של השני, ויש לנו כבוד האחד לחירות של השני ולעבודת של השני".

מתכונים עצמם מכינה העוזרת שמפליאה לעשות נפלאות. ויש גם תקופות, ואלה מבחינתה ה„נמוכות" ביותר, שהיא נכנסת כולה לעולם ספרי העצות. אותם ספרים המלמדים איך לחיות רזה כשאוכלים חרבה, איך להיות אם/רעיה/אשת־קריירה מושלמת, כיצד לשמור על נעורי־נצח. רק בזמן האחרון ניתקה עצמה מעשיית ארוכה של ספרי־עזר כאלה.

לפעמים נוגעים הימים של קריאת ה"זבל", סטודיות, בימים רבים של שתיקה בעבודה. פתאום אין מה לחדש בשירים, אין מה לומר, ואז היא שותקת. זה יכול לקחת חודשים ארוכים. בתקופות כאלה יש מתמלאת על עיסוקים אלטרנטיביים – תפירה, למשל. לא ממש תפירה, כי היא איננה מאמינה במכונות. זאת גם הסיבה שהיא אינה נוהגת. זה לא בשבילה מכוניות. היא יכולה לשבת שעות ולתפור ביד. את כל הריפוד לסלון עשתה במו־ידיה, ישבה שעות ותפרה ביד כיסויים לכריות.

אחרי הימים הללו באים ימים מבורכים יותר, בהם הכל קולח וצריך רק להתיישב ליד המסנתר. כך קרה לה באפריל השנה, כשבמשך חודש כתבה עשרה שירים חדשים שייצאו בעוד חודשיים בתקליט חדש – "חפצים אישיים". את כל עשרת השירים יבצע השחקן משה בקר שכבר שר בעבר בתוכניות טלוויזיה שונות.

אחד השירים בתקליט נקרא "אם זה תורה להסתלק", והוא בעצם צוואה של המשוררת, כתובה בהרבה הומור, אבל עדיין צוואה. ואל השיר הזה התבייתו הרבה מאוד שמועות. כבר זמן רב מדברים על־כך שהיא חולה, אפילו חולה מאוד. לשמע הדברים פורצת נעמי בצחוק גדול, מתגלגל: „כבר שלושים שנה קוברים אותי. בכל פעם שאני הולכת להוציא שערה מהראש, מספידים אותי. אני מכירה את העניין הזה".

לא מפחיד אותך?

„לא. למה שיפחיד אותי. הרי כולנו נמות בסופו של דבר. באשר לשיר, הרי אני לא המצאתי את הז'אנר הזה של שירי צוואות שמחות. אני עצמי תרגמתי את

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מהעמוד הקודם)

צוואתו של ז'ורז' ברסנס, ויש הצוואה המפורסמת של רן בן־אמוץ. אין כאן כל חידוש".

בערך ב־11 נכנס מרדכי הביתה, מתקרר קצת במזגן והולך לו לחדר העבודה שלו. גם הוא עובד בבית. הסלון – זו הטריטוריה של נעמי. לפני שמונה־עשרה שנים נישאו, וחבריהם אומרים שהקשר ביניהם הוא דבר נפלא ומופלא. חברות אמיתית בין שני אנשים המכבדים אחד את השני ומאמינים אחד בשני. „כן, אנחנו קודם־כל חברים נפלאים אחד של השני, ויש לנו כבוד האחד לחירות של השני ולעבודה של השני. אני מאוד זקוקה לתמיכה שלו. החברות שלו מאוד עוזרת לי. חוץ מזה, הוא צייר הפלגיאטים הגדול ביותר שאני מכירה. יש לו זכרון של מחשב, שזה פשוט מרגיז. ברגע שאני משמיעה לו איזה שיר שכתבתי, מיד הוא ישרוק לי משהו שמזכיר לו את המנגינה, ואם זה באמת קרוב, אני חייבת לשנות. אנחנו הקהל הראשון אחד של השני". שניהם בני מזל סרטן, ולפי כל אסכולה אסטרולוגית אסור לשני סרטנים לדור בכפיפה אחת. מרדכי אומר שהם התחתנו כדי לבדוק את אמיתות הדברים, ונמצא שהספרים צודקים. בכלל, הוא אדם עם הרבה חוש הומור, נעים־שיחה וידען גדול.

כ ניסתו הביתה משנה לחלוטין את כיוון השיחה. עד אותו רגע קלחו להם הדברים בנעימות, נוגעים רקבקצות־האצבעות בפרשיה ששינתה במובן מסוים את חייה של נעמי. לפני כעשר שנים נערכה הפגנה גדולה נגד הנרי קיסינג'ר, שדילג אז בין מדינות האיזור בנסיון להשכין שלום. נעמי שמר השתתפה באותה הפגנה, ואף קראה שיר פרי עטה – „הכריש", שמו, שביטא את חוסר אמונתה של המחברת הן בנסיון והן בתוצאה. אחרי־כן היתה תמיכה גלויה במתנחלי סבסטיה, ומתן פומבי לאהדתה הגדולה למעשי ההתנחלות של אנשי גוש אמונים. אלא שהיום, אחרי עשר שנים, בשכוך הסערה, סברה נעמי שאפשר יהיה להמלט מלדבר על־כך. הפצעים, היא אומרת, התחילו כבר להגליד. בא מרדכי, החלה שיחה על הנושא, ושוב אי־אפשר היה לחמוק מן הדברים.

נעמי: „מאז אותו רגע שבו הבעתי את דעתי, הוטל נגדי מסע־צלב שנמשך שנים ארוכות. והמסע הזה היה מלווה בעונשים מעונשים שונים, בין היתר גם באי־השמעת השירים שלי ברדיו. אלא שהשירים חזקים מכל עונש, והם פילסו להם את דרכם. הייתי חייבת להכנס לכוננות־ספיגה. אי־אפשר היה לפתוח עתון ולא למצוא בו השמצה על נעמי שמר. ומאחר שאני לא כל־כך אוהבת להיפגע, חדלתי לקרוא עתונים. לא טרחו להקשיב לי באמת, לשמוע מה שיש לי לומר. מיד הכניסו אותי לתוך קופסה מסויימת, חיברו אותי למפלגה מסויימת ובזה תם העניין. אני לא יכולה להילחם כנגד זה. אילו היו טורחים להקשיב לי באמת, היו מבינים שאני לא בן־אדם שיש לו משנה פוליטית סדורה. אני בטח לא שייכת לאף מפלגה, ואינני איש פוליטי".

„הדברים היו בליבי, בדמי, אז אמרתי אותם. האמונה ביישוב ארץ־ישראל היתה בעבורי שיא הנאמנות לחינוך שקיבלתי. ואני הלכתי ישר אחרי זה. אלה היו הסנדוויצ'ים שהבאתי מהבית, זה מה שאמרו לי תמיד בבית. אז אנחנו חונכנו על יושר: לא חונכנו לבלף, לא חונכנו לעדן דברים, וכך אמרתי את הדברים ביושר רב. ועל זה נענשתי. אני בן־אדם שהביטוי הוא תוכן חייו. לו הייתי שותקת, היו הדברים מרעילים את דמי. אז יש שכר ועונש, ואני הייתי הקורבן".

„אלא שהבעיה האמיתית היא לא איתי. הבעיה היא מרדכי. הוא סופר גדול, אדם שמנתח תהליכים בצורה מבריקה ומקורית, והוא נמצא מתחת לשטיח מכיוון שהוא לא בהשקפות הפוליטיות הנכונות. ויש חרם גדול מצד אבירי חופש הדיבור בעתונות ובכתבי־העת הספרותיים, וזה פשוט מצחיק. אלה האנשים של־כך נלחמים על חופש הביטוי. לי אין משנה פוליטית סדורה. למרדכי יש, אלא שאין לו איפה לפרסם את רעיונותיו ואת משנתו. אם מזמינים אותו להופיע בכלי־התקשורת, זה בדרך־כלל כדי לאזן את המופע הפוליטית על־ידי איש מן הימין".

מרדכי: „אני כתבתי רומן – 'קרקס הפרעושים', שהלך יפה מאוד ועורר תגובות מצויינות. יש בארץ

„הבעיה האמיתית איננה איתי. היא מרדכי. הוא סופר גדול, אדם שמנתח תהליכים בצורה מבריקה ומקורית, והוא נמצא מתחת לשטיח מכיוון שהוא לא בהשקפות הפוליטיות הנכונות".

לפחות עשרה כתבי־עת שעוסקים בספרות ובשירה. באף אחד מהם אפילו לא הוזכר שיצא ספר כזה. שלא יכתבו ביקורת, שלא יכתבו מאמר על הספר, אבל להתעלם ממנו לגמרי? כל החלוקה הזאת לשמאל וימין היא מגוחכת. מאחר שאין בארץ ימין ראוי לשמו, באים אנשי השמאל, לוקחים את מרדכי הורוביץ ועושים ממנו ימין, ואז יש להם שמאל, והכל מסתדר".

נעמי: „אנחנו חיים במדינה חסרת סובלנות וחסרת חירות. זה נכון שהכתיבה של מרדכי מאוד חריפה, אבל המסטנות היא בכך שלא טורחים ליצור דיאלוג עם האיש. ועל כך כולנו משלמים מחיר כבד בכך שהקול היחיד של מתנה שלם שבא לידי ביטוי, הוא קול הכיכרות".

מרדכי: „ובכן, נעמי, אני סבור ש...". במשפחת שמר־הורוביץ זה הקוד האומר: מספיק. יש לסתום את הפה.

מ רדכי נפרד לשלום והלך לחדר העבודה. כעבור מספר דקות הוא שב. חוזרים לעניין ההוא. „מה יהיה?", שואלת נעמי. „איך נצא מזה? כל־כך לא רציתי לדבר על הנושאים האלה היום, כבר שכחו מזה קצת, העסק נרגע, ועכשיו להתחיל הכל מחדש".

ממשיכים. אבל קודם לכן מרכיבה נעמי את משקפי הקריאה שלה, וקוראת את אחד השירים החדשים של מרדכי שייצאו בקרוב בספר. ותוך־כדי קריאה היא מתמוגגת מצחוק ומנחת, אוהבת באמת את הדברים שהוא כותב.

מתלבשים על ההפוגה בדיון ומדברים על "שירים למרים האחרת", ספר שירי־זימה ארוטיים במיוחד שכתב הבעל.

איך עמדת בזה?

„החירות מתחילה בבית. אי־אפשר לומר לאדם שזה ביתו – 'עד כאן מגיעה חירותך לכתוב ולהתבטא'. אבל שתדעי שאם תמצאי בספר הזה דברים שיזעזעו אותך – אותי הם כבר זיעזעו קודם. תפקידי בספר הזה היה לנקד. אני יודעת לנקד היטב ואני משמשת במלאכה הזו בכל שיריו של מרדכי. היו שורות בספר הזה שסרבתי לנקד, שאמרתי – יש גבול".

האם היה זה מרדכי שהשפיע על דעותיך ועמדותיך, הביא אותך „לעמוד על אדנו התפרוצים" ולהשמיען בראש־חוצות?

„קודם־כל זה נכון שמרדכי השפיע רבות על דרך מחשבתי, וכך צריך להיות, וזה נהדר. שניה זה לא נכון, וגם זה נהדר. אני את העמידה על נפשי ואת הוויכוח הציבורי התחלתי יום לאחר מלחמת ששת־הימים, וזה היה שנה לפני שהכרתי את מרדכי. כבר אז התחילו נושאי הדגל לתקוף את 'ירושלים של זהב'. ההשפעה של מרדכי היא בכך שהוא היה המשענת האישית בהעזה לפתוח את פי בעניינים השנויים במחלוקת. כזה ההשפעה נגמרת. מכאן ואילך אלה שני חשבונות נפרדים – שלי ושל מרדכי. אין ביניהם שום קשר. אני אדם א־פוליטי, אינני רואה את הדברים בחדות כמו מרדכי, אין לי חלק ונחלה בהרבה מאוד דברים שהוא מאמין בהם. אבל אנחנו חברים אחד של השני, ואנחנו מקשיבים איש לרעהו, וזה מהות הקשר בין אנשים. מרדכי הוא מאוד פרובוקטיבי. אין פעם שאנחנו הולכים לחברים שהערב לא נגמר במלחמה. אבל הוא מלא 'שארם', והוא עושה את זה עם כל־כך הרבה חן ונועם, שזה נגמר טוב".

„הרווח הפרטי שלי הוא ההפסד של כולנו. מרדכי הוא הגאון המדיני של אופנהיימר 14. הוא הגאון המשפחתי. אנחנו בבית מאוד נהנים ממנו. אני מוקסמת מבהירות המחשבה שלו, מהאבחנות המוקדמות ומן הניתוח המקורי. אבל זה מכתבו עליו. זה צריך היה להיות נחלת רבים, רק שאת זה לא נותנים לעשות. לכך אין לו במה. האיש פשוט מנוטרל, ואנחנו לא עשירים באנשי־רוח מסדר־הגודל של מרדכי שנוכל להרשות לעצמנו להיות בזבזנים כאלה. ואיזה בזבזנות זו".

מ ה יש לך, בת לחרדים שמוצאם מן הגולה ובאו הנה להקים חברה חדשה, להסתופף עם אנשי גוש־אמונים, רובם חובשי כיפות, מוזנים על־ידי משיחיות דתית?

„אני חושבת שאנחנו קיבלנו חינוך יהודי הרבה יותר עמוק מאשר חינוך סוציאליסטי. הורי וחבריהם נשאו את בית־הכנסת על הגב, את הבית היהודי בתוך תרמיל הנודדים. מה היה חדר־האוכל אם לא תחליף לבית־הכנסת, וההתכנסות בערבי־שבת עם חולצות לבנות, אני ליד הפסנתר והקהילה שרה. מה שמרתק אותי ומושך אותי, חוץ מיישוב ארץ־ישראל, זה האפשרות של סינתזה בין דתיים לחילוניים בדרך ליהדות מודרנית. למרות שהם חובשי כיפות ושומרי מצוות, הם נראים לי טיפוסים מאוד מקומיים, מאוד ארץ־ישראלים. הם אינם בשום אופן טיפוסים גלותיים, כאלה שחורי מרזו גוף. הסינתזה הזו מאוד מלהיבה אותי, אני חושבת שזה הנעלם הבא, זו החידה הבאה שתיפתר, והפתרון מלהיב אותי".

זה לא מה שקורה. בפועל אנחנו הולכים לקראת הקצנה דתית וקיטוב בין חילוניים לחרדים. איפה מתחילה הסינתזה?

„אני לא חושבת כך. להפך. אנחנו הולכים לקראת רנסאנס גדול בתחום הזה".

בזמן האחרון היא ממעטת להופיע. גם זה עניין של תקופות. היו שנים שהיתה מופיעה מדי ליל שבת בקיבוץ אחר. היתה שנה של עשרות הופעות עם מקהלות גדולות – שירת רבים, שירת יחיד.

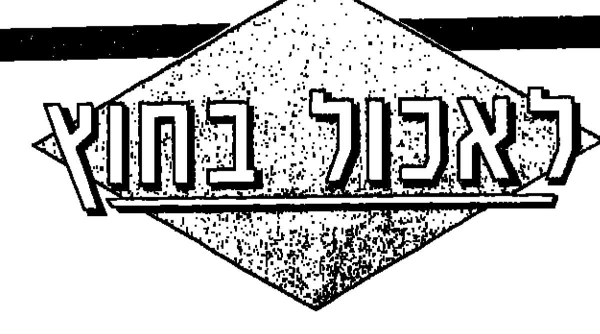
לא מזמינים אותך, או שאת לא רוצה להופיע?

„קשה בדיוק להגיד. זה עניין של גלים. אם עושים אנאליזה, נוכחים לדעת שההזמנות תמיד קשורות עם איזה שלאגר גדול. בתקופה של 'על כל אלה', היו רבים שרצו לשמוע את זה 'מפי הסוס'".

יש איזה שלאגר בדרך?

„אני לא יודעת, לא כל־כך עסוקה בזה. קשה לדעת איזה שיר יהיה שלאגר. גם 'ירושלים של זהב' וגם 'על כל אלה' לא נכתבו כשלאגרים, אלא כשירי תפילה מאוד אישיים וחרישיים. יש כל מיני דברים בדרך. נראה מה יקרה איתם".

שום דבר לא בוער לה. הזמן לא נושף בעורפה. אין שום תחושה שחייבים להפסיק ולכתוב עוד שיר, להוציא עוד תקליט. אולי זה הגיל, ואולי זה המזל עוד שם, כשהלכה יקפה בשורות הקצים. היום הזמן בא מהבית. פה לא עושים עניין משום דבר. „אני חוזרת מהופעה לפני 4000 איש. אני בשמלה לבנה, נרגשת ממחיאות הכפיים ומגמת שקרה, ורוצה להמשיך את החגיגה גם בבית. ואז אני נכנסת, ולאף אחד אין ראש לחגוג איתי. כולם יושבים מסביב לטלוויזיה ערומים, ואין לי ברירה אלא להבין שהחגיגה נגמרה. הרי מה יותר טבעי ונכון מכך שבבית יקבלו אותך כמובן מאליו. הם הרי לא יכולים להפסיק הכל ולחגוג איתי בכל פעם שמתחשק לי". ■

צ'יק־צ'ק – מהר ובזול

שעות הערב ב"צ'יק־צ'יק־צ'יקן" מוקדשות לארוחות "תפוס־כפי־יכולתך" עם כרעי עוף וכל השאר (צילום: שמואל רחמני).

א ם נעבור מרגים לבשר, ההצעה החמה של העיר היום היא ה"צ'יק־צ'יק־צ'יקן". מפוצץ בצהרים, רגוע יותר לעת ערב. "צ'יק־צ'יק־צ'יקן" (שאול המלך 4 ת"א, ליד הוו־מינימרקט) הוא מה שנקרא "פאסט־פוד" – ייצור במדות גדולות יחסית, תפריט סטנדרטי קבוע, וזה קבוע, מחירים נמוכים. בצהריים – שרות עצמי. יש אריזות חד־פעמיות ללקיחה או משלוחים הביתה על־ידי הזמנה טלפונית. הכל נוסח מסעדות־רשת ופינות בארה"ב.

המסעדה כשרה, וזו הסיבה שאתה רואה בין המסיים והנוטלים בעלי כיפה סרוגה. איזור העסקים והמשרדים שסביב מספק למסעדה שפע של מבקשי אוכל מהירה ולא יקרה. אתה לא קופץ שם מעורך מרב התפעלות קולינארית, אבל יחסית למסעדות מסוג זה – הרמה בהחלט הוגנת, אם לא למעלה מזה. גם אין להתעלם מן העובדה שהמחירים מותאמים לשכירים מתוקצבים העובדים באיזור.

בעבור שתי חתיכות עוף מטוגן גובים שם 5 שקל. בעבור שניצל או כבד עוף, 5.50 שקל. מי שרוצה לפנק עצמו בנתח בקר הקרוי שם סטייק ישלם 7.50 שקל. בורגר או נקניקיה בתוך לחמניה – 1.80 שקל. מנת צ'יפס – 1.30 שקל.

בערב משתנית השיטה. על שולחנות הפורמייקה פורסים מפות. במרכז המסעדה מציבים שולחן מאורך ומשמשים אותו לדלפק סלטים. את מנות הבשר מביאים לשולחנך. תמורת 10 שקלים, מחיר קבוע, אתה זולל כפי יכולתך. לא רק מן הסלטים אלא גם ממבחר הבשרים. חיסלת סיבוב בשרים אחד ויכולתך עוד עמך – המלצריות יביאו לך, ללא נירגנור עפעף, סיבוב נוסף, וכך עד שתגיד די. עיסקה לוהטת, אין מה לדבר. גם אם תיקח בחשבון שתייה וטיפ, עדיין אתה יוצא מאוד בזול – 13־14 שקל בעבור ארוחת של האסטרטגיה־כולתך.

או מה תופסים על השולחן המאורך אתה מוצא לפחות תריסר סלטים שונים. בעת ביקורנו היו שם, בין היתר, מיני חצילים, סלט כרובית, קולסלאו, סלט חריף של פלפל ועגבניות, חומוס וטחינה (איך אפשר בלין), טבעות קישוא, גזר מרוקני, פרוסות דג מטוגן, סלט תירס ועוד. פרוסות חמות של לחם לבן מוגשות לשולחן בסלסלה. סיימת את המנות הראשונות ואינך מבקש לקום וליטול עוד, יביאו אל שולחנך מגש בשרים. כשלנו מצאנו נתחי "סטייק", נקניקיות, כרעי עוף, כבדים מבוצלים, קבאב, כנפי עוף על גריל. יחד עם הבשרים הגיעה מנת צ'יפס גדולה.

כאמור, אין לצפות בסוג זה של מסעדות לשאגות התפעלות. אבל בשביל מסעדת האוכל־סטנדרטית־מהירה – הרמה בהחלט מתקבלת על הדעת, והמחיר שאתה נדרש לשלם בעבורה – העיסקה הוגנת וכדאית.

דגים ברשת – זול ומהיר

מ י שמכיר את המסעדות למאכליים של רשת "נורדזי" באירופה, ייזכר כהן ודאי שעה שיכנס ל"דגים ברשת" – מסעדת דגים בשרות עצמי, ת"א, רחוב דיזנגוף 196. זו הישראלית פחות מפוארת מן האירופיות, הדלפק קטן יותר, אבל השאר דומה למדי. את המאכלים ומחיריהם אתה מוצא מעל הדלפק, בשלטי תצלום צבעוניים. תצוגת המזון ומחירו. אתה בוחר, משלם, מקבל מספר וכשהמנה מוכנה – ניגש ולוקח.

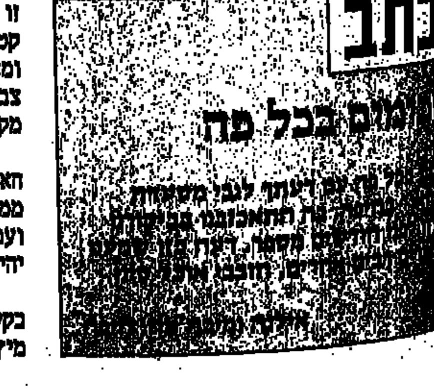
"דגים ברשת" מבקשת להידמות לרשת האירופית הנזכרת. היא גם קשורה בה בדרך כלשהי. ממנה היא מקבלת את דגי הזהבונים, הסול, וההליבוט ועוד. אם תזמין שם פורל או מושט, הדגים שתקבל יהיו מקומיים.

שולחננו פתח את ארוחת הצהריים המהירה בקערת הרינג ומרק יוגורט קר, לשתייה הזמנו וקיבלנו מיץ לימון טבעי וצונן. מנת ההרינג, עם רוטב רמולד והרבה בצל, נדיבה ביותר בכמותה – והדג עצמו מאיכות טובה. עוטרים את הדג תפודים שבושלו שבקליפתם. למי שאינו מתכוון לסעוד ארוחה גדולה ומלאה, תהווה צלחת כזו, עם לחמניה ושתייה כלשהי, ארוחה בפני עצמה. מרק היוגורט היה חמצמץ כמצופה, יפה לחום היום, וטעים.

את דג הסול שהזמנו קיבלנו עם סלט טרי. המנה הכילה שתי פרוסות דג שטוגנו עד השחמה. גם זו היתה מנה נדיבה במימדיה ומתקבלת על הדעת בטעמיה. מולנו אכלו את דג הזהבון ופסקו כי הוא „בסדר גמור". בחוץ ראינו שלט המכריז על "מיבצע": שתי מנות דג זהבון (בשר פילה של דג ממשפחת הקוד), עשוי בשמן עמוק עם תוספת כלשהי – 8 שקלים – בתנאי שבאים בזוג. בודד ישלם בעד אותה מנה 4.80 ש"ח.

מחירי הדגים במסעדה הזו נעים בין 4.50 ל־13 ש"ח, הכל לפי הסוג. פלאטה של סלטים טריים – 4.15 ש"ח. מגישים כאן גם ארוחות בוקר שבה אתה מקבל ביצה, סלט, לחמניה וחמאה, קפה או תה, במחיר אחיד של 3.50 ש"ח. על הקיר – תעודת הכשר של הרבנות הראשית. פתוח משמונה בבוקר עד אחת־עשרה בערב.

מאויל

הגבר של 87' עומד להיפרד מהחליפות המחוייטות, מהמקטורנים הכחולים ומהמכנסיים האפורים. פאריס מכריזה על מהפכה־רבתי שבמסגרתה בגדי הגברים "יוצאים מן הארון". אבל בצד הטירופים האוונגארדים מופיעים גם דברים שפויים יותר, כמו בגדים רחבים, רכים ונוחים מאריגים טבעיים, בעיקר כותנה ופשתן, ובגדים הנראים כאילו נוצרו לשעות הנופש גם כשלמעשה נועדו להילבש במשרד, בין 8 ל־5

מאת יהודית חנוך, פאריס

המהפכה כבר התחילה

החם לא תתפשו, הם לבושים באופנה האחרונה בהחלט, פשוטה ועליזה. דגמים של "מקס", אחד מיצרני פאריס המצליחים.

התחילו להיפרד מהמכנסיים האפורים ומהמקטורן הכחול המסורתיים. עוד מעט אולי תגידו שלום גם לכל הפריטים המוכרים האחרים בצד הגברי של ארון־הבגדים הביתי. זאת, אם אמנם יצליחו מעצבי האופנה הפריסאים בתרגיל האחרון שלהם, תרגיל שהדהים גם מומחי־אופנה שכבר ראו כמעט הכל: כי מה שהולך לקרות בעתיד הקרוב היא מהפכה אמיתית בבגדי הגברים.

אפילו הפצצות שהתפוצצו כאן לאחרונה ב"אדיבותם" של ארגוני טרור שונים לא הצליחו להסיט את תשומת־הלב מה"פיצוץ" שעשו בימים אלה בפאריס 25 מעצבי אופנה (שעד כה עסקו בעיקר בבגדי נשים) לאופנה הגברית. גבריתז קל מאוד היה להתבלבל בין המינים עם מה שראינו מסתובב שם על הספק־דוגמנים ספקדוגמניות שלהם.

היתה זו חגיגה אמיתית של בגדי גברים שכמותם לא נראו מאז המאה ה־18. היא נמשכה שבוע ימים ונערכו בה, במקביל, שני אירועים עיקריים. באולמות הענקיים של ה"פורט דה וורסי" נערך יריד ה"ס. א. מ." בו הציגו יצרני אופנה לקניינים מכל העולם את בגדי הגברים של הקיץ הבא; באותם ימים עצמם ערכו מעצבי אופנה אחרים תצוגות פרטיות במקומות שונים בעיר.

תארו לעצמכם תצוגת אופנה של בגדי גברים, בה מדדים הדוגמנים – כושלים מעט – בנעליים על עקבים גבוהים ודקיקים כשהם לבושים ב"שורטס" צבעוניים, מתחתם מציצות בירויות־גרביים נשיות לגמרי, ועל ראשיהם תסרוקות מטורפות בכל צבעי הקשת או צעיפי־משי קשורים, סטייל אורדי הפבורן בשנות החמישים.

ז'אן פול גוטייה הוא האיש שהמציא תהלוכה מוזרה זו שנראתה כלקוחה מתוך אחד ממופעי הקוקסינלים שאפשר לראות בכל לילה בכמה ממועדוני "פיגאל". האם כך הוא רואה את אופנת הגברים של קיץ 87'? גוטייה, שנשאל על כך לאחר שקטע מהתצוגה שלו הוקרן בטלוויזיה הצרפתית ונהפך לשיחת היום, אמר שהגיע הזמן להוציא את הגברים מהשמרנות שלהם. מה

שמוח זה שגברים רבים ייזכרו בו כמתקופה מסוימת כשיימצאו בחנויות הבגדים את יצירותיו האחרונות – חשופות מאוד וה...יקרות מאוד. הישגים יש למי ששמו עדיין לא אמר דבר למתעניינים באופנה עד לפני שנה שנתיים.

גם היפנים – שבתקופה האחרונה קמו יצאו מהאופנה בכל הקשור לבגדי הנשים – הצטרפו השנה לחגיגה הגברית. איסי מיאקה, מעצב האופנה היפני ששינה לפני כמה שנים את מראה בגדי הנשים, הציג את אופנת הגברים שלו ב"קונסייר ז'רי", אחד מבתי פאריס המפוארים ביותר שבמרתפיו נעצרה מארי אנטואנט לפני שהובלה לגליוטינה. מיאקה, שחבש לראשי דוגמניו מסכות ועליהן ראשי ...דגים, הציג על בגדים שהם לדבריו פשוטים ונוחים – מכנסים רחבים מאוד ומקטורנים סטייל קימונו מאריגים טבעיים, בעיקר כותנה ופשתן. קצת קשה, אמנם, לתאר את מנהל הבנק שלנו לובש כזה, אבל אחרי שהיפנים טיפלו בהצלחה רבה באופנת הנשים אפשר להניח שיצליחו לשנות גם את אופנת הגברים.

קלוד מונטנה הימר על "בגדים של שייטים": מכנסים רחבים בסיגנון … מאריגים מפוספסים, ובמקום הבלייזר המסורתי – מקטורנים־מעילים מאריגי כותנה ופשתן דקיקים, חצי שקופים. לסיפור הזה צירף חגורות, סנדלים ואפילו צמידים קלועים מחבלים. פשוט מאוד, אבל עם הרבה "שיק".

לקלוד מונטנה יש זוג שותפים יהודיים, זיק ואודט פיזאנטי, יצרני אופנת נשים שמחלקים את זמנם ועיסקיהם בין פאריס ליפו. בשנתיים האחרונות פתחו מונטנה ופיזאנטי בפאריס שני בוטיקים משותפים בהם נמכרים גם בגדי גברים. אודט פיזנטי אמרה לנו שהשנה אכן חלו כמה שינויים מהפכניים – הן באופנת בגדי הגברים והן בגישת הגברים אל האופנה. בגדי הגברים החדשים, אמרה, נמכרים בקצב שלא היה מבייש את אופנת הנשים.

אבל לא כל בגדי־הגברים־החדשים הם סטייל הקוקסינלים של גוטייה או המליונרים של מונטנה.

ב"ס.א.מ." – "סלון אינטרנציונל דה ל'הבימנט מסקולין", הציגו 900 (!) יצרני בגדים מבחר מרהים של פריטים צבעוניים ויפים מכל הסוגים בפני 42,000 קניינים שהגיעו מ־90 ארצות. האירוע נערך באולמות־התצוגה הענקיים ב"פורט דה וורסי" שחולקו ל"רחובות", וביניהם אתרי־התצוגה של היצרנים השונים. מהם הסתפקו בכמה מטרים רבועים בהם תלו הבגדים על רקע תמונות־קיר גדולות וצבעוניות, עם תוספת "קישוטית" של כמה דוגמניות יפהפיות שתמיד "הולכות טוב" עם בגדי־גברים. היצרנים הבאמת־גדולים, לעומת־זאת, הקימו מסלולי־תצוגות והריצו עליהם בשטף בלתי־פוסק דוגמנים ודוגמניות שהציגו את כל מה שילבשו הגברים בקיץ הבא. כאן היו הבגדים הרבה יותר מתונים מאלה שראינו אצל המעצבים שהוזכרו למעלה. יש לזכור שבסופו־של־דבר הצרפתים הם אנשים מעשיים שרוצים למכור בגדים. ובכל זאת, ההתרשמות הכללית היתה שהכיוון, השנה, יותר צבעוני ורך מכל מה שראינו באופנת הגברים ב־200 השנים האחרונות.

בשורה חשובה: החליפה המחוייטת והנוקשה נמצאת, לפי פאריס, בשלבי־פירוק אחרונים. הוציאו ממנה את הכטנה וריככו אותה במכנסים רחבים יותר. מבעבר עם כיווצים במותנים, ובמקטורנים גדולים ומשובצים המזכירים את בגדי הגנגסטרים מהמחזות־המוסיקליים, כמו "ברנשים ותיכות", למשל.

רוב הבגדים ב"ס.א.מ." נראו כאילו נועדו לשעות נופש וחופש. לא מפני שמישהו מצפה שהגברים יפסיקו לעבוד, אלא משום שזו הגישה העכשווית לאופנה הגברית: הרבה צבעים, בגדים רכים וניניחים שנראים כאילו נועדו לשיט ביאכטה – אבל למעשה נועדו להילבש במשרד, בין שמונה לחמש.

הגברים שטיילו במסדרונות ה"ס.א.מ." עם תסרוקות סטייל "אמריאוס", זנב־סוס מוטל על העורף או רעמת תלתלים פרועה עד לכתפיים – דוגמנים, מעצבים, קניינים וסתם אוהבי־אופנה שלבשו בגדים אוונגארדיים, מרמזים שהמהפכה אמנם בדרך.

"זה יקח קצת זמן, אבל זה יגיע" – אמר לי פייר אייזנר שהציג אוסף מרהים של מקטורני סטן ותחרה עם מכנסי־כותנה משובצים ומפוספסים. "קודם־לכן היינו בעסקים אחרים, אבל כשראינו מה קורה עכשיו בבגדי הגברים, החלטנו שזה התחום שאפשר יהיה לעשות בו הכי הרבה כסף".

אייזנר אולי צודק. פייר מיסריי, נשיא התאחדות יצרני בגדי הגברים בצרפת, אמר שבשנת 85' נמכרו שם בגדי נשים בסכום של 18 ביליון פרנקים צרפתיים, ובגדי־גברים – ב־17 ביליון. וביליון אחד בלבד, לפי מיסריי, זה הבדל קטן מאוד... "חכו ותראו מה שנעשה בשנה הבאה", הוא הוסיף. המהפכה רק התחילה. ■

גם הבגדים הכי שפויים בתצוגות פאריס האחרונות היו בלאגן אמיתי של צורות וצבעים (בצילום מימין); מן החליפות לקיץ 87' הסירו את כל החלקים המחוייטים ועשו אותן רכות, מפוספסות ומשובצות (שמאל למטה).

משהו

קראתי שמתקינים מיזוג־אוויר בטנקים של צה"ל. יפה. נו, ומתי כספומטים בזולדות?

...איך לדבר יפה ומחונך אחרי ...הטבח בבית־הכנסת

...הטבח בבית־הכנסת השאיר כל איש הגון המום. כי פתאום נשמעו ...על ענר דיבורים לא יפים ולא מחונכים. אפשר אולי להבין את ...התבטאויות על רקע הרצח. כשהרגש משתלט על השכל פורצים החוצה ...דיבורים קיצוניים.

...אלם עלינו להזהר פן תהפוכנה התבטאויות כאלה לנורמה. עלינו ...ולהזכיר לכולם את צורת ההתבטאות המחונכת והנאה. הרי מספר ...משפטים שצריך וראוי לשנן כדוגמה להתבטאות נאה ומחונכת במקרה ...הזה כשלנו:

...עוד הוכחה שעלינו לחזק את ההבנה עם המתונים שבינידם"

...דתם היה מיועד לאוזניים ערביות".

...בכל זאת, אני לא שונא אתם".

...וכל המנהיגים שלהם אשמים".

...קראתי את מבצע האיוולת?" (אף אחד לא יבין איך זה מתקשר ...הנוכחי, אבל טוב להזכיר את הספר הזה בכל שיחה, אחרת ...יזכיר אותו לפניך).

...אוכלת יושביה. עד מתי? למה? מתי־תהיה הסוף?"

...בכל זאת, אסור לנו לרדת לרמה שלהם".

...עלי להזהיר את הקורא שבכשל השמעת המשפט האחרון, דהיינו: ...לנו לרדת לרמה שלהם", עלולים לקבל מאסר בפועל לפי חוק ...הרי זו התבטאות גזענית ברורה שרומזת שהרמה שלנו עולה ...שלהם, וכי רצח מתפללים בבית־הכנסת — שזו הרמה שלהם — ...מעשה נחות לעומת מעשינו, שהם אי־הריגת מתפללים במיסגד ...תפילתם.

...אבקש לחזור בי מדברי, והנני מתנצל.

...אבקש מן הקוראים למחוק את המשפט הזה מן הלכסיקון ...כצעד ראשון לקראת דיבורים יפים ומחונכים מכל סוג שהוא

...ממעשי גדולי המפרשים

...נוער בחלון עד מאוחר. יושבים שם ...החוגים עצמם על פירוש כל משפט, כל ...כל אות. כך היה תמיד, כך גם היום. וזהו ...חוסננו. אולי. חכה נכנס פנימה. (מצלמה ...אל החלון, מצלמה חודרת אל החדר. ...מאוחר בנשף).

...אחד: הריני אומר — יש כאן חידוש ...ואין משום ספק קל שבקלים. ענה חברו: ...גמור אין, אבל שמץ של חידוש הרי אף ...אלא שאנחנו מצווים להיזהר בדבר ...הספק.

...ואמר השלישי: לא חידוש כאן ולא שמץ ...חידוש, שהרי לו חידוש היה, היה נאמר ...אני בהחלטה שתיים ארבע שתיים בכל. ...ולא כמו שנאמר "מציע שיחות על בסיס ...מועצת הבטחון המתייחסת לשאלת ...המזרח התיכון כולל החלטה שתיים ...ארבע שתיים".

...ואמר הראשון: הרי כשאמר "כולל ...שתיים ארבע וגו'" כאילו אמר "אני ...בהחלטה שתיים ארבע שתיים" והרי זה כאילו יצא והכריז — מכיר אני במדינת ישראל. ונמצא משיח השלום קרוב לבוא, ובא לציון חווה. ואני מצווים למהר ולברך את האומר מכיר אני, שמא לא תתקרר דעתו, ולא רק לברך, אלא להודיעו מיד ותיכף מה תשורות ודורונים ניתן לו בשכר דבריו, שאם לא, נמצאנו מפסידים. הוא שקורין בשוק — מחמיצים.

אמר חברו: לא בחופזה, בואו נשקול. הרי לפנינו ה"הראלד טריביון", ששם הכותרת היא קטנה ולא ברעש, ובתחתית העמוד הראשון.

אמר השלישי: הריני פורש לפניך את "איל מסאג'רו", ושם לא מוזכר הדבר אפילו במלה אחת. רוצה לומר, שום דבר חדש אין כאן, אלא תרגיל בלבד. קפץ ואמר הראשון: שופכי דמים אתם. בשלכם באה לנו כל הרעה. השלום מונח בפתח ביתכם ואי אתם רואים? הרי לכם "לה קוטידיין דה פארי", וראו איזו כותרת ענקית הפצצה של עראפאת, ומתחת לכותרת כתוב באותיות גדולות: בפעם הראשונה הוא מכריז על קבלת ההחלטה 242, וזה כרוז על הכרה במדינת ישראל. הנה, תביטו, תראו, הכרה, בבקשה.

ויחלוקו. זה אומר — הרי שלום נפתח, זה אומר עדיין לא, וזה אומר בכלל לא. עד שבא הראשון שבהם, שהוא גדול מכולם בפילפול ובדרש ובפשט ואמר: אם תקראו את נאום עראפאת, ותספרו מהאות הראשונה עשר פעמים גימל, ובגימל שמינית תספרו שלוש מלים ותזכרו את האות הראשונה ואחר־כך שלוש מלים ותזכרו את האות הראשונה, ותעשו כך שבע כפול שבע פעמים תמצאו את הפסוק: מוכן להכיר במדינת ישראל מיד תמורת נסיגה מהגדה המערבית והכרה בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים.

ויסתתמו טענות האחרים, ולא העזו עוד לפתוח את פיהם ולומר מלה פן יהיו ללעג ולקלס.

מאיר עוזיאל

מבצע
עולים ברמה
עם Sauter

עכשיו במבצע סאוטר
אתם עולים ברמת הבישול
וברמת הבילויים.

מדוע שיהיה לך תנור צרכתי רגיל כאשר ביכולתך לרכוש סאוטר?

עכשיו ביכולתך להנות מהשיק הצרפתי המפורסם, ומנועדני המטבח הצרפתי בהנוה, שהוא מהטובים בעולם.

תנורים עומדים, תנורים בנויים או דווו, קולטי אדים, כיריים, מדיחי כלים.

חינם
כל חרוכש תנור סאוטר במבצע, מקבל כרטיס "סעודת בשניים", המזכה אותך במותרות של 100 מסעדות מעולות, במשך שנה שלמה בחצי המחיר.
הגרלה
בין הרוכשים תיערך הגרלה: טיסה זוגית לצרפת, מולדת סאוטר, הלוך ושוב עם כל המיסים.

Sauter

מגן דויד

(המשך מעמוד 10)

הארץ כהר־געש", נכתב ב"הארץ" באוקטובר שמונים־ושתיים.

"בין מה שקראת לבין מה ששאלת המרחק הוא רב. יש הבדל בין אדם המעיד על עצמו שיש לו סף רגישות נמוך לבין אדם הטוען בפירוש, כנאמר בשאלה, כי קשה מאוד להרגיזו."

וכן הלאה.

גם כנביא פוליטי, אין דויד מגן מצטיין במיוחד. למשל, באוקטובר אשתקד הוא התנבא, במאמר ב"ידיעות אחרונות", כי ביום־הכיפורים תשמ"ז יעמדו יושב־ראש המערך וחבריו "בבית־הכנסת, חבושי כיפות (שחורות וגם סרוגות), עטופי טליתות ואומרים בכוונה מלאה: 'נדרנא לא נדרי ושבוענא לא שבועה', וזאת מחמת הסכם הרוטציה שהמערכניקים מוכנים האלה, לא יכבדו. בעוד כשבועיים יחול יום־הכיפורים תשמ"ז, וקשה מאוד לראות מה יוכל למנוע את הרוטציה.

מגן: "אחרי שרוב חברי בליכוד, בניגוד לדעתי, נכונו לקבל כל תכתיב ולהבליג על כל השפלה מצד המערך, תוך קידוש מושג הרוטציה, אין עתה כוח שיוכל למנוע את קיומה. הרוטציה תתקיים בזכות, או בגנות, ההבלגה היתרה שהליכוד סיגל לעצמו, ולא מכוח הרצון והכוונות של המערך."

והיו עוד נבואות של מגן, שלא התגשמו. חודשים לפני החזרת סיני למצרים, הוא הביע חשש כי אם תתבצע הנסיגה נמצא עצמנו במלחמה בטווח של שנים מועטות. מעולם לא האמנתי בעם הערבי ויש לי חשדנות גדולה כלפיהם." אם אין מביאים בחשבון את המלחמה בלבנון שיזם פטרונו הפוליטי של מגן, הנבואה התבדתה; וחוץ מזה, פחות מחצי שנה לאחר שניתנה אמר הנביא מקרית־גת כי "מעולם לא חשבתי שהמצרים יפתחו במלחמה תוך זמן קצר מפינוי סיני, אבל הרגשתי ואמרתי, שתוך תקופה קצרה הם ינתקו את הקשרים הדיפלומטיים איתנו."

מגן: "אני חוזר ומרגיש שההערכה שלי היתה נכונה. עובדה היא שהשגריר המצרי הוחזר לקהיר."

אבל אתה אמרת שהשגרירויות, של המצרים בתל־אביב ושלנו בקהיר, תיסגרנה. הן נשארו פתוחות.

"על סגירת השגרירות הישראלית לא דיברתי."

דיברת. בראיון לשבועון המנוח "אנשים", לפני שנים־דשתיים, אמרת: "אני מעז לומר היום, שאני צופה את סגירת השגרירות המצרית בישראל, ולהוסיף, כבר בחורף הקרוב".

"זה פירוש שלך. אני לא אחראי לציטוט כפי שהתפרסם בעיתון. אני חוזר ואומר שהתחזית שלי לגבי הפעולות הדיפלומטיות המצריות שייעשו לאחר הנסיגה מסיני, אכן נעשו בהתאם לתחזית אותה פירסמתי. בעולם המושגים שלי, החזרת השגריר המצרי לארצו, פירושה סגירת השגרירות. גם אם המיבנה ממשיך להיות פתוח ונותנים למוחמד בסיוני לערוך כל כל מיני קוקטיילים ביום המהפיכה המצרית."

„יש לי הצעות מגופים שונים לשאת במישרות ייצוגיות, כמו שעושים לפחות מחצית מחברי הכנסת. בשלב זה אני מתכוון לרכוש מכונית ולנהוג בעצמי."

בפברואר שמונים־ושלוש הודעת ששרון לא יתפטר ממשרד־הביטחון. הוא התפטר.

"ההכרזה שלי, על רקע פירסום דו"ח ועדת־כהן, כי שרון לא יתפטר ביוזמתו מתפקיד שר־הביטחון, היתה הכרזה טקטית, שבאה לשכנע את הממשלה שלא לאמץ את המלצת ועדת־כהן. אני שמח שהצעד הטקטי נשא פירות, נפל על אוזניים קשובות, והשר שרון המשיך לכהן בממשלה למרות המלצות ועדת־כהן. ללמדך, שאיש פוליטי מותר לו לפעמים לתת הצהרות טקטיות."

אחרי הבחירות בשמונים־וארבע אמרת שאין להעלות על הדעת ממשלה בראשות פרס.

"גם היום אני מחזיק בדעה כי אם הליכוד היה ממצה בתבונה את כל האפשרויות, ויצחק שמיר היה ניתן בסבלנות, אפשר היה להקים את הממשלה בראשות הליכוד, או לפחות ממשלת אחדות לאומית ברוטציה, כשהליכוד מכהן ראשון בתפקיד הרם והחשוב של ראש־ממשלה."

דרך אגב: מה דעתך על שמעון פרס כראש־ממשלה?

"אני יכול לגלות לך כי שיניתי במידה מסויימת את דעתי על־אודות שמעון פרס. התריצות שלו הפתיעה אותי. גם מערכת יחסי־הציבור שהתפתחה סביבו, והופעותיו היומיומיות־כמעט בכל אמצעי התיקשורת, הם עניין המעורר אצלי הערכה והערצה."

למה?

"כדי להגיע לכיסוי תיקשורתי ברמה אינטנסיבית כזאת, צריך להיות מומחה ביחסי־ציבור. ואת המומחיות הזאת אני בהחלט מעלה על נס."

אז פרס הוא בסך־הכל מומחה ביחסי־ציבור.

"אני רואה את זה כחיוב. ראש־ממשלה שהוא מומחה ביחסי־ציבור, בסופו של דבר מגדיל את האשראי הבינלאומי שלנו."

על ראש־הממשלה הזה הסתמך דויד מגן לפני כשנה כאשר התגונן מפני מיתקפת חבריו הליכודניקים על שהצביע אז אי־אמון בממשלה. עוד פעמיים נהג כך בקדנציה הנוכחית. בכל פעם עשה זאת כיוון שלדעתו עמדו החלטות סיעתו בסתירה להחלטות הוועידה של תנועת החרות, ובניגוד למצעה. מגן מאמין שבכך הוא מגלה עצמאות זקופת־גו, המעידה על מצפון פרלמנטרי מפותח, שאינו נשען על הסכמים מיפלגתיים. עמיתיו לסיעה סבורים שהוא נוהג באופן בלתי־חברי לחלוטין, הואיל וגם הם היו רוצים לעיתים קרובות להצביע אחרת, אילמלא היו אנוסים מכוח הסכמים והחלטות.

נניח שמגן צודק, אומרים בכנסת, והוא באמת אינו יכול, מצפונית, להרים את ידו למען הממשלה שמיפלגתו שותפה בה. אז שיתפטר. אלא שבמקום להתפטר, הוא יושב בפנים ומצביע עם החוץ. הולך עם ומרגיש בלי.

על־פי השקפותיו, המיקום שלו בקצה הימני הרחוק של "התחיה". מגן איננו שם אלא בחרות, כי "הפיצול במחנה הלאומי משרת בסופו של דבר את המערך ולא את הליכוד", אבל קרא לאיחוד עם "התחיה". "אני חושב ש'התחיה' היא מיפלגה סימפטית מבחינת הדעות והעמדות שהיא מייצגת בכל הקשור לשלמותה של ארץ־ישראל", אמר, "אולם 'התחיה' היא גם הכתובת הישירה לאשמה שכוחו של הליכוד ירד בבחירות האחרונות לכנסת עד כדי שיבתו של המערך לשילטון אחרי שבע שנות אופוזיציה."

והמערך? "תנועה פוליטית סוציאליסטית הזוכה לתמיכה ניכרת בציבור הישראלי, ובמיסגרת הזו היא מיפלגה שצריך מדי פעם להתחשב גם בדעותיה. חבל רק שלאחרונה אני עד ולמד שחברי־הכנסת בעלי העמדות השמאליות יותר הולכים ומשתלטים יותר ויותר על סיעת המערך ההולכת ומתרחקת ממפא"י ההיסטורית."

בשביל דויד מגן הישן ההוא, הדברים הללו על המערך הם שבחים נלהבים ממש. דויד מגן החדש, המתון והרגוע, מתאמן כנראה לקראת כיבוש העמדות הראויות לו בליגה הלאומית שאליה החליט עכשיו להעפיל. והוא הרי כבר חבר־כנסת; אז מה הלאה? מיניסטר, אלא מה.

כשאיפה הזאת הודה בכמה הזדמנויות פומביות, ובאחת הפעמים אפילו פירט באילו מיניסטריונים היה רוצה להתחיל ("מבחינת הכישורים יש לי התמצאות רבה במשרדי הפנים, המשטרה, עליה וקליטה, עבודה ורווחה") וגם רמז באיזה היה מעוניין לגמור (ביטחון). "בכנסת לא מחליטים, זו רק שתדלנות", הסביר בהזדמנות אחרת, אבל התוודה אז שאינו בשל עדיין לכהונת שר.

השבוע שאלתי את מגן האם עכשיו הוא כבר בשל. מגן, בתשובה ארוכה ונפתלת, התחמק מלהשיב. בלית ברירה, חזרתי להצהרה ההיא, במקומון התל־אביבי "העיר". "אני עוד לא בשל", הוא אמר, והרגיע את הציבור קצר־הרוח כי יבשיל "רק בעוד שלוש שנים". זה נאמר בפברואר שמונים־ושלוש; לפני שלוש שנים וחצי.

כן, חברים, בכר חצי שנה תמימה שדויד מגן בשל לכהן בממשלה.

אבי רז

כה אמר דויד מגן

על מנחם בגין: לפני חמש שנים – "תחיה זאת בעיה גדולה אם חלילה ופרוש בגין מן השילטון. העם בישראל יינזק." השבוע – "[illegible] לא פעיל. מעשיו כראש אופוזיציה [illegible] בראש־ממשלה, מאמריו ונאומיו הם [illegible]"

● על אריאל שרון: "הוא אישיות מיוחדת [illegible] על־אנושית." "אריק שלנו צריך להיות [illegible] ואנשים שדרכם חוסמת את דרכו [illegible] להגיע אל הכנסת."

● על דו"ח [illegible], שקבע כי יש לסלק את [illegible] מהממשלה בגלל אחריותו העקיפה [illegible] לטבח ושתילה: "יפה, כתוב על נייר [illegible] כריכה נאה."

● על עמידתו בראש מטה שרון בתקופת הדו"ח: "בדיעבד אני לא מצטער. תמונות שלי אצל מנחם בגין – עלו."

● על אנשי הליכוד בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת: "יש לדאוג שאת הליכוד ייצגו בוועדת רק חברים המבטאים את העמדה הנכונה של הליכוד."

● על תוצאות הבחירות לכנסת לפני שנתיים: "הליכוד זכאי לברך ברכת הגומל."

● על ועידת החרות: "הזכר אצלי עד יומי האחרון מסיוע וחלקים בלחות ארוך."

● על התוכנית הכלכלית: "מבחינת ערך־תפיתוח והשכבות החלשות, היא כישלון חרוץ. הגדילה את הפשעים בחברה הישראלית."

● על מעיתונות: "ממשלת לא מנושאים שלולים."

מועדון מטיילי מעריב

נופשות וטיולים לקוראי מעריב

פרטים: "מועדון מטיילי מעריב" במערכת "מעריב", רח' קרליבך 2, ת"א ☎ 439207 פתוח ברציפות בין השעות 8.30 עד 18.00

חופשות ראש השנה

★ **צפת**

שלושה לילות, חצי פנסיון במלונות "נוף הגליל", "פיסגה" ו"דוד", כולל סיורים מודרכים באוטובוסים. קונצרט בחמדת־ימים. ◻ תאריך החופשה: 2–5.10. המחיר: 217 ש"ח למבוגר בחדר זוגי, כולל מע"מ.

★ **ירושלים**

שני לילות, חצי פנסיון במלון "לרום" (5 כוכבים) כולל סיור רגלי בירושלים וערב "מעריב". ◻ תאריך החופשה: 3–5.10. המחיר: 193 ש"ח למבוגר בחדר זוגי, כולל מע"מ. נפתחה רשימת המתנה.

חופשות סוכות

★ **בחזרה לנופי סיני**

7 ימים בסוכות, בהדרכת זאב משל ומנחם מרכוס. מסלול מיוחד כולל מערב סיני, סרביט אל חאדם, פירן, ג'בל מוסה, מזרח סיני, חופי מפרץ אילת וראס מוחמד. ◻ תאריך יציאה: 19.10.86. ◻ מחיר: 330 ש"ח בשלושה תשלומים שקלים שווים. ◻ ביצוע: נאות־הככר.

★ **הגליל ורמת־הגולן**

שני לילות ושלושה ימים, חצי פנסיון במלונות 3 כוכבים בצפת, אוטובוס והדרכה צמודים, כניסות לאתרים, סיורים, הרקדה, ערב "מעריב" ועוד. ◻ תאריך היציאה: 17–19.10. המחיר: 135 ש"ח ליחיד בחדר זוגי, ילד בחדר ההורים 105 ש"ח, מבוגר שלישי בחדר 115 ש"ח, כולל מע"מ.

★ **נתניה: לשומרי מסורת**

8 לילות במלון "הנסיכה" (3 כוכבים), פנסיון מלא, ערבי־הווי והרצאות, חצי יום סיור באתרים בסביבה. ◻ תאריך יציאה: 17–25.10. המחיר: 52.5 ש"ח למבוגר בחדר זוגי, לילד עד גיל 12 בחדר ההורים 26.25 ש"ח. אפשרות ל־4 לילות 17–21.10, 21–25.10. ◻ ביצוע: "גשר".

★ **מצוקי דרגות**

חופשה וטיולים בכפר הנופש המדברי. ◻ סיורים ברכב מדברי מיוחד בואדי קלט, מנזר סנט ג'ורג', נחל דוד, נחל ערוגות. ◻ תאריכי יציאה: 17–19.10; 19–22.10; 22–25.10. ◻ מחיר 120 ש"ח למבוגר בחדר זוגי (לשני לילות); 175 ש"ח (3 לילות).

שני סמינרים מיוחדים:

★ **"פלגות וכיתתיות בתולדות ישראל"**

משתתפים: ד"ר ישעיהו גפני, ד"ר יוסף חלר, ד"ר חננאל מאק, גב' חנה ספראי, פרופ' שמואל ספראי ואחרים.
סמינר יום, 21.10 עד 22.10, בבית התפוצות בתל־אביב, מהשעה 9.30 עד 17.30.

★ **"על אמונה וכפירה"**

משתתפים: פרופ' משה אידל, ד"ר נחום אריאלי, פרופ' מיכאל הרסגור, פרופ' ישעיהו ליבוביץ, גב' חנה ספראי, פרופ' שמואל ספראי, גב' רינה רוזנברג, פרופ' שלום רוזנברג, פרופ' אליעזר שביד.
הסמינר יתקיים בכפר המכביה בימים 23.10 עד 25.10.

ביצוע הסמינרים: "שרשים" מרכז ללימודים יהודיים בשיתוף משרד החינוך והתרבות, המחלקה לחינוך מבוגרים.

טיולי "גשר" לשומרי מסורת

המזרח הרחוק

27 ימים כולל [illegible] הונג קונג ותאי[illegible]

תאריך היציאה: [illegible] הווי דתי [illegible] אוכל כשר ומלא[illegible]

ביצוע: "טיולי [illegible]" המבחר הגדול ביותר [illegible] טיולים לארה"ב, [illegible] הרחוק ואירופה [illegible] סקאנדינביה, סק[illegible] וספרד).

טיול יחיד ומיוחד [illegible] בחופשת סוכות

17 יום בס[illegible] – לשוחרי א[illegible]

טיול יהודי לשומרי [illegible] באתרי התרבות [illegible] של ספרד.

המדריך: ד"ר אליקים יח[illegible] (תפקולטות למדעי[illegible] באוניברסיטת תל־אביב)

● ביצוע: "נאות־ה[illegible]"

● תאריך יציאה: [illegible].10

חגיגה אמיתית בסוכות

★ 10 ימים

תיאטרון בלונדון עם יוסי ידין

"עלובי החיים"

5 ההצגות הטובות של העונה:
★ LES MISERABLES
★ STARLIGHT EXPRESS
★ CHORUS OF DISAPPROVAL
★ I AM NOT RAPAPORT
★ PRAVDA

★ סיור באוקספורד ובסטראדפורד

★ מלון STRAND PALACE במרכז ה־WEST END

★ סיור מאחורי הקלעים ב־NATIONAL THEATER

תאריך יציאה: 17.10.86;
חזרה: 26.10.86

מחיר: 1060 $ לאדם בחדר זוגי

נאות הככר

טיולי סתיו וחגים עם "נאות הככר"

★ מסלולים ייחודיים ★ צוות מדריכים מעולים ★

◻ **ספרד ופורטוגל: 15 יום**
● הטיול הקלאסי (כולל גיברלטר, שמורות הכוטאקו ו"הערים הלבנות"). היציאה: 2.10; 16.10; 20.10; 30.10 ● הטיול הקלאסי – מסלול ב' (כולל ברצלונה). היציאה: 17.10.

◻ **ספרד ופורטוגל: 19 יום** (כולל ברצלונה).
● טיול מקיף של 19 יום, כולל ברצלונה. היציאה: 12.10; 16.10; 20.10.

◻ **הונגריה ואוסטריה:**
● טיול מקיף של 16 יום בהונגריה ואוסטריה. היציאה: 7.10; 14.10.
● 9 ימים בהונגריה ווינה. היציאה: 7.10; 14.10.

◻ **יוון: 15 יום**
מסלול הכולל גם את איי הים האגאי (כולל מיקונוס וסנטוריני) ● היציאה: 10.10.

◻ **יוגוסלביה: 16 יום**
הטיול הקלאסי בנופים, אתרים ותרבות
● היציאה: 30.9; 14.10.

◻ **יוגוסלביה והונגריה: 18 יום**
היציאה: 12.10.

◻ **מצרים בחגים:**
● 8 ימים בראש השנה ובסוכות. תאריכי יציאה: 2.10, 17.10, 18.10.

◻ **ספארי בקניה: 9 או 16 יום**
● ספארי לודג'ים בשמורות המרהיבות של [illegible]. היציאה: 9.10.
● טיול קמפינג 16 יום. 9.10.

◻ **תורכיה: 8, 15, 18 או 19 יום**
● הטיול הקלאסי – 18 יום. היציאה: 3.10 [illegible] 10.10. 15 יום (מסלול חגים מקוצר): 15.10 הטיול הקצר, (8 ימים סביב איסטנבול): 3.10 [illegible]

35 יום במזרח הרחוק

הודו ★ נפאל ★ תאילנד ★ פיליפינים ★ הונג־קונג ★ טאיוואן ★ יפאן

תאריכי היציאה:
6.11.86 – חזרה 10.12
4.12.86 (חנוכה) – חזרה 7.1.87
26.2.87 (פורים) – חזרה 1.4.87

המחיר 3,790 $ לאדם בחדר זוגי.

ביצוע והדרכה: נאות־הככר.

טיולי יום

★ **גוש עציון והסביבה:** 19.10, 20.10, 21.10, 22.10, 23.10 (חול המועד סוכות).

★ **שומרון הבקעה וחמת־גדר:** 5.10, 18.10, 20.10, 22.10, 25.10.

★ **קיסריה עתלית ושווייצריה הקטנה:** 5.10, 18.10, 19.10, 21.10, 23.10, 25.10.

★ **מצוקי דרגות:** יום טיול מדברי. תאריך הטיול: 4.10 (ראש השנה)

בסוכות: קורס גלישת צוקים [illegible] ב"מצוקי דרגות" [illegible]

חיים ואוהבים

ההבדל הקטן

"ה אם את מדברת עם בעלך לאחר קיום יחסים" "במידה שאני ליד טלפון – אז, כן".

חיפשתי ומצאתי בדיחה שתמחיש את המצב הבין־מיני לפיו מה (שמקובל) שמותר לו – לא מקובל שמותר לה: הבדיחה המקורית היא, כמובן, בלשון זכר, וכשהוא משיב: "במידה שאני ליד טלפון – אני מדבר עם אשתי", זה מתקבל על הדעת וזה גם מצחיק. אבל הראו לי את הגבר שיעלה חיוך על שפתיו לשמע בדיחה זו בלשון נקבה. כנ"ל ביחס לבדיחת המיטה החבוטה הבאה: מה עושים הגברים לאחר גמר מה שקוראים "קיום יחסים"? 10% מפנים את הגב ונרדמים, 90% קמים והולכים הביתה... אז נסו לספר זאת בלשון נקבה. פשוט לא הולך וגם לא מתקבל על הדעת, אפילו ניקח בחשבון את הגוזמה המותרת בכל בדיחה.

מתירנות מינית מקובלת בחוגים מסויימים בקרב שני המינים כמעט במידה שווה, אבל אל הפולקלור העממי ועולם הבדיחה והחידוד עדיין לא הגיעה שמעה. כמעט אין בדיחות על נשים־פרפריות אלא על נשים שנתפסו בשעת מעשה, כאותה בדיחה על בעל שתפס את רעייתו המכוערת יחד עם חברו במצב שאינו מותיר מקום לספק. וזאת תגובתו: "מילא, אני מוכרח, אבל – אתה?"

מדי פעם, ברגע של עצבים בעבודה, אני מנסה לפלוט ביטוי מפולפל, הלקוח מן הסלנג הגברי, כדוגמת: "אוף, נשבר לי כבר ה..." – ועדיין לא הצלחתי להעביר את המסר, באמצעות המשפט הנ"ל, מפני שתמיד זוקף בי בן־שיחי מבט די־מבולבל וחוט ההקשבה שלו ניתק למשך הדקה הקרובה.

ואשר למקבילות אחרות: אף אשה לא חוזרה מהרפתקאה סוערת ושיתפה בכך, באורח מיידי, את חוג החברות שלה. על משקל זה אפשר לומר כי הישראלית גומרת לאט, אם בכלל, מפני שהיא ממילא לא רצה לספר לחברה. וכך ניתן לקבוע, באופן כללי ובלתי־מחייב שאינו נשען על שום סקר, כי הישראלית פתוחת־הלב וחריפת־הלשון עשוייה, לכל היותר, לספר כיום רק על אודות מה שאירע לה לפני כמה שנים. היא לא תסגיר סיפור עכשווי אלא לחברה אחת, זו שניתן לסמוך עליה, וגם לה – בערבון מוגבל ובלי פרטים, כבקשה. זה לא מתאים לך, גבירתי.

תיבת דואר / להקל על הבדידות

רציתי להודות לך על כתבתך במדור "חיים ואוהבים", בה כתבת על "קבוצת הנשים המקופחת ביותר בחברה שלנו", תחת הכותרת "על הפיגום הגבוה".

מכירה אני על בשרי את הבדידות הנוראה, ולא אחת חשבתי מדוע אף ארגון נשים בארץ לא חשב על כך ואינו פועל בנושא, והרי קיימים ארגונים גדולים של נשים כמו ויצ"ו, נעמ"ת ועוד, העושים פעולות רבות וחשובות בשטחים שונים. קשה לי להבין מדוע לא חשבו כי יש לתת את הדעת גם על אלפי הנשים שאינן מסוגלות לפתור בעצמן את בעיית הבדידות. מדוע לא יקימו מועדונים בהם תוכלנה לפגוש גברים – גם הם בודדים – בסביבה וצורה מכובדת ונאותה; מדוע לא יחפשו דרכים אחרות להקל על סבלן.

יתכן שבלבך תצחקי לרעיונותי, אך את כה אנושית, וכעיתונאית וסופרת יש לך הקשרים. אולי תוכלי את לעשות משהו בנדון.

רבקה בלום, חדרה

תשובה:

ארגוני הנשים שלנו מטפלים בפלח מסויים מאוד של הנשים הבודדות: באלמנות, שהן במקרים רבים אלמנות של חיילי צה"ל ונפגעי פעולות איבה. זוהי פעילות שאין לה אח ורע בעולם. אני מניחה כי זוהי הסיבה שאין הארגונים הללו נותנים את הדעת במידה מספקת גם לפלחים האחרים של אוכלוסיית הבודדות.

מחלקת הנוסטלגיה

במסגרת החיפושים שלי אחר העבר אני תמהה לדעת להיכן, בעצם, נעלמו החולצה הכחולה עם השרוך והשפם האדיר של יוסק'ה, והצריף הירוק, וה"פעולה" בשעה ארבע בדיוק, ועתון הקיר, והגיבוש החברתי, וההורה? ולאן נעלמה רליה עם המשקפיים ופצעי הבגרות שלא עוברים לה, זו שתמיד משתתפת ב"שיחות חברה" והיא בטח תגיע ל"הנהגת השבט" וכולם אומרים עליה שהיא בחורה "איזן בטון"?

ואני שואלת את עצמי מה קורה היום עם הטיול לאגם החולה, לאריה השואג ("זה כמו חתול, נכון?") בתל־חי ולמקורות הירדן, ולמים הקרים כמו קרח בתל־אל־קדי, לשיר "דונם פה ודונם שם, רגב אחר רגב, כך נגאל האדמה מצפון עד נגב", להעפלה עם שחר אל התבור כדי לראות את הזריחה, ואחרי הכיף הזה פתיחת תרמיל הגב עם ה"קונסרבים" ועריכת ארוחה קולקטיבית בתור הכנה לחיי קיבוץ? איפה הטיפוס ללא־הנאה אל המצדה, לפני היות הרכבל, והתחושה הנ-ה-ד-ר-ת כאשר הגעתם אל הפיסגה?

לאן נעלם ה"בוא בלהוריד" (ידיים), "בוא בלעשות שריר", ו"בוא נלך לים"?

ולאן נעלמו השמחות הקטנות שלי: לקנות גרעינים בחצי גרוש, לפצח ברחוב ולהיות מבסוטים עד הגגז ואכילת הגלידה והעוגה ועוד עוגה מבלי לדעת מה זה "קלוריות" ו"דיאטה"? והעלייה על משקל והבשורה הטובה כי עליתם במשקל?

ומה בעצם קרה עם פסל של הרצל מגבס צבע שחור, והפסל של בטהובן עם הפסנתר, והפסנתר בתשלומים של 5 לירות לחודש, ומכונת התפירה של "זינגר" בתשלומים חודשיים של חצי לירה?

ולאן נעלמה הערביה שהיתה באה הביתה בחיפה מ"העיר" (התחתית) ביום הכביסה כדי לכבס ביד, והדוד שעמד על המדורה בחצר? והמורה בבית־הספר שנשאר אחרי הלימודים ונתן שיעורי־עזר לתלמיד העולה החדש, שלא במסגרת "שיעור פרטי"?

ומה בעצם קרה עם אסתר שטרנפלדז. אתם זוכרים, היא היתה התלמידה הכי טובה בכתה ופרט למורה כולם שנאו אותה והיא אף פעם לא נתנה להעתיק ממנה. לא, זה לא יכול להיות. היא פשוט התחתנה עם עולה חדש, מהנדס, ויש להם בית על הכרמל בן שלוש קומות, כולו שלהם?

הורוסקופ

תחזית לשבוע שבין 26 בספטמבר ל־2 באוקטובר

מאזניים (23 בספטמבר עד 22 באוקטובר)
למרות שאין לכם סבלנות ואתם רוצים שהדברים יתרחשו מהר, מוטב להאט במקצת את הקצב. עשיית גלים תעורר תגובות בלתי־רצויות. יתכן שהשבוע תתבקשו לגנות [illegible] שלכם במיטבו.

עקרב (23 באוקטובר עד 21 בנובמבר)
אם תשמרו את כל ההתרגזויות [illegible] יותר מדי זמן, צפויה התפרצות [illegible] מתפקידכם להצביע על חסרונות [illegible] אי להניח את התשתית לעסקים [illegible] בשעות הערב – דגש על [illegible]

קשת (22 בנובמבר עד 21 בדצמבר)
[illegible] השבוע ילחצו עליכם להחליט בעניין כס־[illegible] אתם תיגררו בקלות לתוך ויכוח, אלא אם כן [illegible] להיזהר. חלום החברתי שלכם עמוס עב־[illegible] אך דווקא בבית אתם נהגים ביותר, בעיקר [illegible] המשפחה.

גדי (22 בדצמבר עד 19 בינואר)
[illegible] אתם אוהבים למלא את התפקיד המסיביא־[illegible] אולם יש לזכור, כי מה שברור לכם בקשר [illegible] של הסובבים אתכם, אינו ידוע להם. [illegible] למריבות. אתם טובים בתכנון, וכעת [illegible] בקריירה.

דלי (20 בינואר עד 18 בפברואר)
[illegible] שלכם, ולא התערבותו של מישהו, תפ־[illegible] משומת שנטלתם על עצמכם. חפשו [illegible] להירגע. תצטרכו למלא מספר התחייבויות [illegible] אך תוך כדי כך עשויות להזדמן עסקות [illegible]

דגים (19 בפברואר עד 20 במארס)
[illegible] לא כדאי לערב עסקים ובילויים. בכלל, [illegible] אינו נעדר בעיות, ותצטרכו לחימ־[illegible] עכשיו אתם משלימים את הפרטים [illegible] הקשורה לקריירה. צפויות [illegible]

טלה (21 במארס עד 19 באפריל)
[illegible] לכם תחושות מעורבות לגבי קבלת [illegible] נוטים לנרגנ, אך אל תניחו לדבר־[illegible] לכלל ויכוח. חוש המצפון ידריך [illegible] אישיים. בענייני בספים – חמול.

שור (20 באפריל עד 20 במאי)
אתם עצבניים למדי בימים אלה, ויכול להיות שזה בגלל עייפות. נסו להימנע מוויכוחים עם הועלת ומתנגדות מופרזות. ישנם כאלה המוכנים לתמוך בכם כספית ונפשית, הדגישו את הרומנטיקה.

תאומים (21 במאי עד 20 ביוני)
יש לכם כעת נטייה לבזבז כספים על שטויות, ואתם עלולים להסתכסך עם מישהו קרוב בגלל רכישות מיותרות ועניינים כספיים אחרים. שות־פים יקנו לכם תחושת יציבות בעודכם מתקשים להחליט. קשרים יעזרו לקריירה.

סרטן (21 ביוני עד 22 ביולי)
יכול להיות שאתם מתוסכלים בגלל בעיה בעבו־דה, ונוטים למצבי־רוח משתנים. אולם לסובבים אתכם יש סף סובלנות נמוך, ועלולים להתגלע סכסוכים. ישנן מספר מטלות שתצטרכו למלא השבוע, ואז תוכלו להירגע.

אריה (23 ביולי עד 22 באוגוסט)
עליכם להיות ישרים עם עצמכם לגבי רגשותיכם האמיתיים, או שהם יצוצו באופן שיביך אתכם. התחום הרומנטיקה נראה בעייתי עכשיו. אחדים מכם יבלו הרבה זמן בחברת ילדים וישאבו הנאה מקרובי משפחה.

בתולה (23 באוגוסט עד 22 בספטמבר)
הזמנתו מגישת ביקורתית מדי כלפי חבר. אחות תעניין יסתיים ברית של ממש. אתם אינכם ששים עכשיו למלא התחייבויות חברתיות. יכול להיות שהשבוע תשלימו על מנון הבכוק בשורה הבית ותמונה.

פנטהאוז

יואל לב

כמו תוכי

הצלמת מגדלת תוכי. למה לא? בתוכי יש בעצם כל מה שהיא מחפשת בגבר. אפשר לשחק איתו. יש לו חוש הומור. הוא מצחיק אותה. הוא מדבר. וכל פעם שהוא מנרנר, אשר נשקט גמור לתקוע אותו לכלוב ולכסותו [illegible]. ולמרות שגם אז ימשיך להוציא מתחת [illegible] מיני מלים לא־ברורות, לעולם לא יצליח לומר [illegible] האחרונה... באיזה גבר היא יכולה לנהוג כך?

לתוכים של הצלמת תמיד קוראים חיימקה. רק [illegible] את הרומן הדו־סיטרי של הצלמת עם [illegible] הגברים מצד אחד ועם התוכים מצד שני. עד [illegible] אין גליה יודעת אם הצלמת בוחרת את ידידיה [illegible] התוכים שהיא מגדלת באותה תקופה, או שאת [illegible] היא מתאימה לגברים. כך או כך, את שני [illegible] היא מחליפה בקצב מסחרר.

גליה מתפעלת מהסחרור הזה, ובעיקר מן [illegible]. בכל פעם כשהיא יורדת לדירת הצלמת [illegible] הרביעית, מקדם אותה תוכי תורן חדש או [illegible] תורן חדש. ו"הם מדברים ממש בצורה דומה, בחיי", היא מספרת אחר־כך לאורי. "אומרים את אותן מלים, מתנהגים באופן דומה, ומה שמצחיק במיוחד – גם קולותיהם דומים".

לא פעם תופסת גליה את הצלמת באמצע משחק עליו עם התוכי או המחזר התורן. משחק מחבואים. היא מתחבאה וקוראת בקול "חיימקה... חיימקה...". לתוכים ולגברים שלה יש שמות שלרוב מסתיימים באותה סיומת – "לה". אלא ששם התוכי נשאר קבוע, ושמות הגברים – מתחלפים.

הדרך שבה נוהגת הצלמת בתוכים ובגברים שלה כדי שלא יברחו מהדירה – אף היא דומה. הצלמת מלמדת את גליה פרק בהלכות אילוף תוכים, אבל גליה אינה משתחררת מההרגשה שהיא מדברת, בעצם, על הגברים.

★

"תוכי חדש צריך לקשור בהתחלה. יש להם מנהג לפרוש כנפיים ולברוח, ולצעירים שבהם יש מינהג לעמוד על אדן החלון וליפול למטה. לכן, בימים הראשונים, אני קושרת להם חוט דק לרגל כדי שלא ירחיקו לכת. כולם רוצים לברוח. צריך לדעת להחזיק אותם בעדינות, לתת להם חוט שיהיה קצת יותר ארוך מהרצון שלהם ללכת, תמיד עוד סנטימטר – כדי שלא ירגישו שמישהו קשר אותם".

"על־כל פנים, צריך לצאת מתוך הנחה שהם רוצים לברוח, כולם. אחרי זמן קצר הם מקבלים בטחון עצמי, ומבקשים לפרוש כנף ולעוף. מצד שני את יודעת שאין טעם לגדל תוכי בכלוב סגור. הוא צריך חופש. הוא צריך לשוטט בדירה כולה ולהרגיש עצמו בבית. וכאן צפוייה הסכנה. צריך לדעת לתמרן בין הדחף של התוכי לברוח ובין הרצון שלך להמשיך להחזיק בו, אבל לעשות זאת כך שירגיש עצמו משוחרר, לא כבול. מי רוצה ציפור בכלוב? אנחנו הרי אוהבות אותם חופשיים ומשוחררים, נכון?".

"לכן אני גוזרת קצוות של כמה נוצות מהכנף הימנית שלו. המסכן מנסה לעוף, אבל כמובן שהוא נוטה שמאלה, מסורבל, והתבונתו התוכית הוא תופס שמסוכן לנסות לברוח עם כנף קצוצה. אינסטיקט הקיום שלו אומר לו שכדי להמשיך לחיות עליו להישאר בדירה. הוא לא יודע שאחת הכנפיים שלו קוצצה במקצת. הוא בטוח שהוא חופשי".

★

דרך בחירת התוכים יכולה גליה לבחון את תהליך הבשלות של ידידתה הצלמת. מאז גירושיה מבעלה, החלה לאסוף תוכים יפהפיים, צבעוניים. אבל כמו שהיא עצמה אמרה לגליה: "בעצם, הם די מטומטמים. יש להם זכרון קצר. את מנסה ללמד אותם לדבר אבל הם לא זוכרים כלום. הצרה היא שאחרי שאת מתרגלת ליופי שלהם, את שוכחת שהם יפים ויש כך איזה זעם על כך שאלוהים לא חיבר אל היופי הזה גם תבונה".

זו היתה אחת מהתקופות הסוערות שלה. היא החליפה תוכים בזה אחר זה. כולם יפים, צבעוניים ו... מטומטמים. היא עצמה נחנה במוח חריף, אבל בסף סבלנות נמוך. לגליה דומה היה שהיא מחפשת בקדחתנות אחר איזה תוכי מיוחד במינו. לבסוף מצאה משהו חדש, מזן מיוחד: "אותו דווקא אפשר ללמד משהו – בתנאי שיש לך סבלנות. הוא אפילו זוכר. הצרה היא שיש לו אוצר מלים עלוב ודי מהר את מגיעה לסופו".

גליה לא הבינה מדוע מוכנה הצלמת להתפשר ולבלות את זמנה בחברת גברים נאים אבל שוטים, בעוד שהיא עצמה בחורה מבריקה ממש. יום אחד אמרה לאורי: "אשה בסך הכל רוצה שהגבר יהיה נאה, אבל אם הוא שוטה אמיתי – איזה ערך יש לפרצוף יפה? אולי לכן אנחנו מחפשות גברים חכמים. בחוכמה צפונה עוצמה, ואנחנו, למרות כל התורות של שחרור האשה, מחפשות בגבר את העוצמה הסמויה החבוייה בו".

★

יום אחד מצאה לה הצלמת, סוף־סוף, ידיד כלבבה. מהנדס, נאה, נבון. כשגליה חשבה על כך אחר־כך, נדמה היה לה כי באותה עת ממש היא אספה לביתה גם את התוכי החדש, גם הוא קרוי חיימקה. הפעם מגזע אמזונס. תוכי בצבע ירוק, על ראשו כתר צהוב ומתחת לכנפיו וזנבו כתם ארום. תוכי נבון. בעל זכרון פנומנלי. הוא היה חוזר על הפטפוטים שלה באותו קצב שבו יצאו מפיה. אחרי שבוע כבר דיבר בלי סוף, כאילו היה מזכירה אלקטרונית שהזינו אותה בשיחות רבות ואז לחצו על הכפתור להשמיע.

הצלמת גילתה שחיימקה החדש תיפקד כמעט כמו רשם־קול או – כפי שאמרה לגליה – "כמעט כמו ראי שבו אני יכולה לראות את עצמי. אני חוזרת הביתה לארוחת צהריים, והבת שלי משגעת אותי עם השמלות שלה, עם כל הקשקושים של ילדה בגיל ההתבגרות – ואז אני מתחילה לצרוח. התוכי המגוול הזה חוזר אחר־כך על כל הצרחות שלי, בדיוק. ניסית פעם להקליט על רשם־קול מריבה שלך עם אורי? אחרי שתקליטי פעם אחת – לא תוכלי לצעוק יותר. תנהגי כמוני. תפרצי בצחוק ותשכחי את המריבה".

לגליה לא היה ספק שחיימקה החדש משפיע על הצלמת לטובה. היא נהפכה לרצינית יותר. דומה היה שהיא מתכוונת להמשיך להחזיקו בביתה ולא להחליפו במהירות בתוכי חדש.

למשך תקופה קצרה חייה נראו שלווים, ואז ירדה גליה יום אחד לדירת הצלמת, וגילתה שהכלוב ריק. חיימקה לא היה. לא. הוא לא פרח. לא ברח. הצלמת החזירה אותו לחנות. אחרי בירור קצר נודע לה שגם החבר החדש, המהנדס, כבר איננו.

היא כבר לא תנסה לגדל תוכים חדשים, אמרה הצלמת לגליה: "נדמה לי שהגיע הזמן להתמודד פעם אחת עם משהו אמיתי. לא עם אחד שחוזר אחרי כמו תוכי... נדמה לי שבפעם הבאה אנסה, לשם שינוי, בנאדם. מה דעתך?"

בעמוד זה מבחר מהידיעות והמודעות שפורסמו ב"מעריב" בשבוע המקביל של 1951. הנוסח המקורי נשמר. ליקט: גבריאל שטרסמן.

מעריב

השבוע לפני 35 שנה

פרס של -.25 ל"י
ינתן לאדם שימצא ויחזיר שעון כיס מוזהב, פירמה "ספוארט" מחובר לשרשרת זהב, שאבד ב־יום חמישי, 20.9.51, בין השעות 11—12 לפנה"צ, בדרך מרחוב אלנבי פנת רח' שינקין בנסיעה באוטובוס מס' 20.
להחזיר: ברייער
רחוב יהודה הלוי 123

רמת־גן „הופצצה" מהאויר

תמרון של הג"א גוש דן נערך אתמול לפנות ערב ברמת־גן. כ„קרבן" נבחר בית בן 5 קומות ברחוב יהל"ם 6, הנמצא באמצע בנייתו.

בשעה 5.30 אחה"צ נשמעה אזעקה ברמת־גן, התנועה ברחוב הופסקה, עוברים ושבים נצטוו להכנס לבקלטים. רק פקחים של הג"א ואנשי המשטרה המיוחדת סובבו ברחובות והנה נשמע „הפצצה". הפקחים הודיעו למרכז: פצצות נפלו ליד בית מס' 6 ברחוב יהל"ם ברמת גן, יש פצועים, הבית נפגע, וגם זרם החשמל והמים נפגע.

המקום „הופצץ" שנית וה„פצצות" נופלות לא הרחק מן המקום הראשון. „פצועים" מתגוללים ברחובות והם נאספים על ידי צעירות ממגן דוד אדום ומועברים לבית החולים.

במקום הופיע קצין תאונות והוזעקו פלוגות מכבי אש, מגן דוד אדום וכן פועלי החשמל ומפעל המים. מכונית של שרות החשמל הופיעה במהירות והפסיקה את הזרם. פלוגת מכבי אש התאחרה ובינתיים נראה עשן סמיך בוקע מן הקומות העליונות של הבית.

תפילות לשלום המלך

מאת י. צאנג
סופר „מעריב" בלונדון

בכל בתי הכנסיות בבריטניה נערכו בשבת תפילות לשלום המלך. הרב הראשי ישאר רבני בריטניה התפללו להצלחת הניתוח שעומד המלך לעבור, ולהבראתו בקרוב.

היום ייערכו תפילות לבריאות המלך בכל בתי היראה בבריטניה.

גניבה בבית בגין

המשטרה הודיעה היום שבמשך החודש האחרון נפרצה דירתו של מנחם בגין ברחוב רוזנבאום 1 בתל אביב בזמן העדרו מן הארץ, ונגנבו מקלט רדיו ושטיח. ערך הגניבה הוא 750 ל"י. הגנבים הצליחו להכנס במפתח מזוייף דרך דלת המטבח.

בגין על הגניבה
„כל הנסיבות מוליכות אל ההנחה כי להתפרצות

לביתי היתה מטרה א ח ר ת, אשר המתפרצים ניסו להסוותה כמעשה 'גנבים'. וזאת היא גם דעת החוקרים מטעם משטרת ישראל" - מסר לנו מנחם בגין בקשר להודעת המשטרה מאתמול.

אגב, בגין מתקן גם טעות אחרת: שווי החפצים שנגנבו הוא 400 ל"י ולא 750 ל"י, כפי שנמסר, ובניהם מכשיר הרדיו שערכו בעיקר „סנטימנטלי", כי בו השתמש בגין בימי המחתרת.

משבר קואליציוני בעירית ת"א

משבר קואליציוני רציני פרץ גם בעירית ת"א, לאחר שנציגי „חרות" במועצת העיריה וביניהם סגן ראש העיר הד"ר כהן, הודיעו השבוע לראש העיר, מר רוקח, כי יצביעו נגד הצעתו להעלות את המסים העירוניים ב־10 אחוז.

ראש העיר הזמין אליו את נציגי „חרות" במועצת העיריה יחד כעם נציג מרכז „חרות" וניסה לשדלם שיתמכו בהצעתו, אך הנסיון נכשל.

סיעת הציונים הכלליים במועצת העיריה החליטה לערוך בישיבת היום את ההצבעה על הצעת ראש העיר. להצעה מובטחים רק 15 קולות מתוך 31 (10 ציונים כלליים, 3 מהגוש הדתי, נציג בעלי הבתים ונציג הפרוגרסיבים). במקרה שראש העיר יראה כי אין סיכוי לקבלת הצעתו, ידחה את ההצבעה עד שובם של שני חברי המועצה מטעם הציונים הכלליים מחו"ל.

יאפשר כניסתו בתוקף של שיעור המס החדש החל מ־1 באוקטובר.

מפוני הצריפים בשכונת עזרה פלשו לבית ספר

כ־400 עולי עיראק, שצריפיהם נהרסו אתמול ע"י המשטרה בשכונת עזרא, תפסו הלילה את בניין בית הספר חבנות מזרחי בשכונת התקוה והבוקר סירבו לעזוב את הבניין.

מחזות איומים נתגלו לעיני סופרנו, כשביקר הבוקר במקום. מתיחות גדולה שוררת בשכונת התקוה כולה, לאחר שהעולים הזעיקו תגבורת מתל־אביב ומהסביבה, כדי שיוכלו להתנגד לכל נסיון מצד המשטרה להוציאם מבית הספר.

בכל חדרי הבנין התגוללו נשים וטף על מעט המטלטלים, שהובאו לבנין ממקום ההרס. בבירם מהדהד בין כתלי בית הספר, כשתינוקות זועקים ללחם ולמים. ליד הכניסה לבית הספר תלוי שלט עם הכתובת: „הצילו כדעת אפנו הקימונו שיכונינו, ובזדון הרסו את חיינו". עשרות גברים, נשים וילדים יחפים מתרוצצים בחצר כמהופרים.

ברכה מהעיר העתיקה...

אתמול התחיל להופיע בעיר העתיקה בירושלים שבועון חדש בשם „א־שאבב", במקום השבועון „א־סריאח" שנסגר ע"י השלטונות.

בגליונו הראשון מפרסם „א־שאבב" דברי שבח ל... „ג'רוזלם פוסט" ו„מעריב" על שמסרו בהרחבה את הידיעה על סגירת „א־סריאח" ואת הסיבות שגרמו לסגירה זו, ותוקף את העתונים הערביים שעברו על העניין בשתיקה.

השבועון החדש ערוך ע"י אותו עורך עצמו שערך את „א־סריאח" ונדפס באותו דפוס.

לברך – אבל לא על חשבון המדינה

נציבות מנגנון הממשלה פרסמה הוראה לעובדי המדינה, כי אין להשתמש במשלוח ברכות לראש השנה בציור משרדי הממשלה, „בחילוף ברכות" – נאמר בהוראה – „אין אתה יכול להעמיס על חשבון המדינה את הוצאות הנייר, הדפוס, המעטפה והבול".

עתוני בריטניה בשבח „הפועל"

כתב הספורט של „דיילי מייל" מעיר הבוקר לנצחון „ארסנל" על „הפועל" 1:6 אמש, ש„הפועל" גילה משחק נאה ורוח ספורטיבית למופת, אולם אין ספק שאינו כלל בן דרגה אחת עם הקבוצה המנצחת.

זו גם דעת „דיילי אקספרס" אף על פי שלדברי עתון זה „הפועל" הינו אחת הקבוצות המוכשרות ביותר שהופיעו על מגרשי בריטניה זה זמן רב.

לדברי „דיילי הירלד" חסר „הפועל" כל הגנה של ממש, אך יש בקבוצה גם כמה יסודות הראויים לציון וביחוד השוער חודורוב.

ככר בעת המשחק ציינו משקיפים שחודורוב היה גיבור הערב, „אך לא זכה לשום תמיכה מצד המגינים".

המשטרה מחפשת בלונדינים

קבוצת שוטרים חיפשה היום במרכז ירושלים, בככר ציון, צעירים בלונדיניים לצורך מסדר זיהוי, שעמד להערך הבוקר במטה משטרת ירושלים. לאחר מאמצים של שעתיים ומעלה הצליחה המשטרה לאסוף מנין צעירים כאלה ויכלה לערוך את המסדר.

„מס מכוניות בת"א – אינו חוקי" – טוען משרד הפנים

משרד הפנים פסק, שמס המכוניות בסך 12-6 ל"י לשנה שהוטל על ידי עירית תל־אביב – הוא בלתי חוקי.

הודעה זו כלולה בתשובה משרדי הפנים לארגון בעלי המכוניות הפרטיות, שפנתה במחאה נגד המס הזה גם למשרד הפנים וגם לעירית תל־אביב.

חנות חדשה לדוחים
[illegible]

בפקודת המשטרה
הכניסה אסורה בהחלט
לבני גיל למטה מ־15 שנה
לסרט המדות
„אהבה בכבלים"
AU ROYAUME des CIEUX
בקולנוע „אלנבי" תל־אביב

החזן המפורסם
אברהם דוד פוקס
מבריקסה, יתפלל בימים הנוראים ובחגים בלוחבים אלנבי 99 ת"א (בקבוצת מושב זקנים). כרטיסים אפשר לרכוש בכל יום בין השעות 12—9 לפנה"צ במשרד המגבר מושב זקנים, 6—8 אחה"צ, בבית הכנסת. מספר המקומות מוגבל. נא להזדרז בהקדם!
הנהלת בית הכנסת

מחשב הדור החדש הגיע!
אטארי ST
עם העכבר האמיתי.

יש עכברים ויש עכברים...

כשתראה את העכבר של אטארי ST בפעולה, תבין את ההבדל בין עכבר אמיתי לעכבר מטעה, ובין מחשב מהדור החדש למחשב מהדור הישן.
העכבר של אטארי ST מאפשר לך סוף סוף להפעיל מחשב מקצועי, על כל התוכנות שלו, ללא שימוש במקשים ובלי צורך בידע מוקדם.

יש מחשבים ויש מחשבים...

כשתראה את הטבלה שלפניך, תבין את ההבדל בין מחשב אטארי ST לבין מחשבים מקצועיים אחרים - הן ברמת הביצוע והן במחיר.
היום אתה יכול להכניס הביתה מחשב מקצועי שלם המשלב בתוכו עליונות טכנולוגית מושלמת, מערכת גראפית צבעונית מהירה ומתוחכמת, תפריט על המסך ומערכת הפעלה דיוקנית מיוחדת במינה.
לאטארי ST סדרה עשירה של תוכנות כמו: מעבדי תמלילים בעברית ובאנגלית, תוכנות לוטוס 1, 2, 3, מסדי נתונים, הנהלת חשבונות מלאה, גרפיקה בצבע, מוסיקה ועוד תוכנות רבות לחינוך, בידור ושימושים ביתיים.

תכונות	ATARI 520 S.T	I.B.M. PC-AT	APPLE MACINTOSH
שנת ייצור	1986	1981	1984
C.P.U מהירות ב־MHZ	68000 8.0	80286 6.0	68000 7.83
RAM (ראם) סטנדרטי BUILT IN	512	256	512
מספר קלידים	95	95	59
עכבר MOUSE	יש	אין	יש
רזולוציית צבע	640x200 ב־512 צבעים	בתשלום נוסף	אין צבע
רזולוציית מונוכרום	(12")640x400	(12")720x350	(9")512x243
תוכנות כסטנדרט עם המחשב	בייסיק+לוגו +תוכנה גרפית	בייסיק	בייסיק
יציאה פרלל BUILT IN	יש	אין	אין
יציאה BUILT IN RS 232	יש	אין	אין
מתאם למוסיקה MIDI BUILT IN	יש	אין	אין
יציאה לדיסק קשיח BUILT IN	יש	אין	אין
מחשב 512K + כונן דיסקטים + מוניטור מונוכרום + יציאות פרלל, RS232 דיסק קשיח + מידי	רק 410x6 ש"ח	7,150 ש"ח	5,400 ש"ח
מערכת מושלמת כנ"ל עם מוניטור צבע	רק 495x6 ש"ח	8,760 ש"ח	אין
מערכת מושלמת כנ"ל ללא מוניטור, עם חיבור לטלויזיה ביתית	רק 320x6 ש"ח	אין	אין

חשוב לדעת:

דרוש את תעודת האחריות של ארם בע"מ המקנה לך:
1. מערכת הפעלה בעברית.
2. תמיכה וגיבוי מקצועיים.
3. רק לחברת ארם הידע ומלאי החלפים כדי להבטיח שרות ואחריות לאורך שנים.

החל מ־
6×320 ש"ח
כולל מע"מ, ללא ריבית

ATARI®
ארם מחשבים בע"מ
דיזנגוף 248 תל-אביב טל' 238940

להשיג בכל חנויות השקם ומתי"מ ובחנויות המובחרות: תל־אביב - ארם מחשבים, דיזנגוף 248; סטאר מחשבים, דיזנגוף סנטר קומה ב'. רמת־גן - באג קניון, קניון אילון. סנסור - קניון אילון. גבעתיים ... B.R.L מחשבים, ההסתדרות 4. בת־ים - מועדון המחשב הטוב, העצמאות 67. רמת־השרון - יריד המחשבים, אוסישקין 5. כפר־סבא - מחשבית, ויצמן 52; ... לירם מחשבים, דרך השרון 49. נתניה - עתיד מחשבים, הרצל 51. חיפה - טלמור, מוריה 29; עתיד צמון, רח' הנביאים, מגדל הנביאים. עכו - טידקס מחשבים, ... מרכז המחשבים, מרכז א', חנות 6. ירושלים - פוטו פרזומה, יפו 44; כל־בו למחשב, ... 03-311003.

במוצאי שבת - ההזדמנות האחרונה
כלי בית ומטבח
15% הנחה

קניית השבוע
מבחר חולצות נשים תוצרת חוץ
רק 39.90 ש"ח
עד אזילת המלאי

מכנסי ילדים
15% הנחה

חולצות
15% הנחה

מתנות לחג
מבחר עשיר של מוצרי נוי
זכוכית, קרמיקה וכסף
20% הנחה

חג במחלקת צעצועים
20% הנחה

נעלי ילדים
15% הנחה

מבצע בלעדי למחזיקי ויזה
VISA
קנה היום ושלם אחרי החגים 2.11.86

תוי קניה של המשביר לצרכן - מתנה שכדאי לתת - מתנה שכדאי לקבל
המשביר לצרכן רשת בתי כל-בו ראשונה בישראל

פרסום הרשת

ספרית מעריב
הופיע • חדש
זה עתה הושלם!

מִלּוֹן אַנְגְּלִי–עִבְרִי
מִלּוֹן עִבְרִי–אַנְגְּלִי
ב־3 כרכים
מאת פרופ׳ מ. סגל
וד"ר מ. דגוט

המלון כולל כ־50,000 ערכים ומטרתו לשמש כמכשיר עזר, בראש וראשונה, לישראלים דוברי עברית (תלמידי בית־הספר התיכון, סטודנטים באוניברסיטה, אנשי עסקים וסתם קוראים) הנזקקים למקור ידע מהימן על אוצר המילים של האנגלית בת־זמננו, כפי שמשתמשים בה באמצעי התקשורת, בכתב ובעל־פה, ובסוגים שונים של כתיבה ספרותית ופובליציסטית, וכן ללומדי עברית שהם דוברי אנגלית, כסיוע בהרחבת אוצר המלים העברי האקטיבי שלהם.
המלון מבוסס על אנגלית בריטית בת זמננו, כשמובאות בו גם צורות כתיב ומשמעויות אמריקאיות – כל אלה בסימון מתאים.

במחיר הכרות מיוחד – 90 ש"ח ב־3 תשלומים
נא לצרף 5 ש"ח דמי משלוח בדואר רשום.
★ המבצע בתוקף עד סוף נובמבר 1986.

מִלּוֹן צָרְפָתִי–עִבְרִי
מִלּוֹן עִבְרִי–צָרְפָתִי
ב־7 כרכים
מאת א. אלמאליח וי. טן פי

לראשונה בישראל מלון צרפתי-עברי ועברי-צרפתי שלם באמת.
המלון הצרפתי-עברי מצטיין בגישה מעשית, מביא אוצר מלים מלא, ככל האפשר, של הלשון הצרפתית השוטפת, למן לשון הספרות ועד לשון העתונות והדיבור, כולל חידושי לשון בשטחים מקצועיים ומדעיים שונים.
המלון העברי-צרפתי מיועד ללומדי עברית שהם דוברי צרפתית ומכיל את כל מלות התנ"ך, הספרות התלמודית, מלים חדשות ומחודשות, ביטויים מיוחדים, ביאור מלים קשות, שמות טכניים ומדעיים, כללי דקדוק עברי ועוד.

במחיר היכרות מיוחד – 105 ש"ח ב־3 תשלומים
נא לצרף 7 ש"ח דמי משלוח בדואר רשום.
★ המבצע בתוקף עד סוף נובמבר 1986.

תלוש הזמנה
לכבוד ספרית מעריב
ת"ד 20208 תל־אביב 61-201
נא לשלוח אלי מלון אנגלי-עברי, עברי-אנגלי ב־3 כר׳ מאת פרופ׳ מ. סגל וד"ר מ. דגוט.
מצ"ב 3 המחאות לפקודת "ספרית מעריב" בסך כולל של 90 ש"ח ועוד 5 ש"ח דמי משלוח.
שם ______ מס׳ ת"ז ______
כתובת ______ מיקוד ______
טלפון ______ תאריך ______ חתימה ______

להזמנות בטלפון, 24 שעות ביממה-חינם
שרותפון 03-38 38 38

תלוש הזמנה
לכבוד ספרית מעריב
ת"ד 20208 תל־אביב 61-201
נא לשלוח אלי מלון צרפתי-עברי, עברי-צרפתי ב־7 כר׳ מאת א. אלמאליח וי. טן פי.
מצ"ב 3 המחאות לפקודת "ספרית מעריב" בסך כולל של 105 ש"ח ועוד 7 ש"ח דמי משלוח.
שם ______ מס׳ ת"ז ______
כתובת ______ מיקוד ______
טלפון ______ תאריך ______ חתימה ______